

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTA KANCELEJA

PUBLISKAIS DARBĪBAS PĀRSKATS

2024. GADA 1. JANVĀRIS – 31. DECEMBRIS

SATURS

1. Valsts prezidenta kancelejas darbības vispārīgs raksturojums	4
2. Valsts prezidenta darbība valsts drošības stiprināšanā	8
2.1. Austrumu pierobežas drošības stiprināšana	10
2.2. Militārās spējas, atturēšana un aizsardzība, NATO sabiedroto spēku klātbūtne Latvijā	11
2.3. Iekšējā drošība un civilās aizsardzības sistēmas pilnveidošana	14
2.4. Nacionālās drošības padome	14
3. Valsts prezidenta darbība ārlietās	16
3.1. Atbalsts Ukrainai un NATO kolektīvās aizsardzības stiprināšana	16
3.2. Ārvalstu vizītes	17
3.3. Vēstnieku akreditācijas	22
3.4. "Lielais ārpolitikas piecinieks"	26
3.5. Latvijas dalības ES un NATO 20. gadadiena	26
4. Valsts prezidenta darbība Latvijas konkurētspējas veicināšanā	28
4.1. Augstākās izglītības, zinātnes un uzņēmējdarbības vides veidošana	28
4.2. Inovāciju attīstība un drošības risku novēršana mākslīgā intelekta jomā	29
4.3. Ilgtermiņā paredzama valsts enerģētikas politika	30
4.4. Latvijas uzņēmumu eksportspējas stiprināšana	31
4.5. Aizsardzības industrijas stiprināšana	33
5. Valsts prezidenta darbība likumdošanā	34
5.1. Valsts prezidenta likumdošanas iniciatīvas	34
5.2. Likumu izsludināšana	38
5.3. Valsts prezidenta otrreizējās caurlūkošanas lūgumi	38
6. Valsts prezidenta darbība iekšpolitikā	39
6.1. Politikas plānošana un sadarbības organizēšana	39
6.2. Tautsaimniecības attīstība	42
6.3. Darba vizītes Latvijas novados un sadarbība ar pašvaldībām	45
6.4. Izglītība un zinātne	46
6.5. Veselības aprūpe	50
7. Valsts prezidenta darbība saliedētas, vienlīdzīgas un iekļaujošas sabiedrības veicināšanā	52
8. Valsts prezidenta darbība sociālā dialoga un sadarbības veicināšanā ar interešu pārstāvniecības organizācijām un NVO	55

SATURS

9. Valsts prezidenta darbība jauniešu līdzdalības veicināšanā	57
10. Tiesneša zvēresta (svinīgā solījuma) pieņemšana	59
11. Augstākie valsts apbalvojumi un Valsts prezidenta apbalvojumi	60
12. Valsts prezidenta apžēlošanas tiesības izmantošana	62
13. Komisijas, padomes un ekspertu grupas	63
13.1. Valsts konkurētspējas komisija	63
13.2. Valsts Heraldikas komisija	64
14. Rīgas pils pieejamība Latvijas sabiedrībai un ārvalstu viesiem	66
14.1. Ekskursijas Rīgas pilī	66
14.2. Muzeju nakts 2024	67
15. Komunikācija ar sabiedrību	68
15.1. Korespondence	68
15.2. Sabiedrības informēšana publiskajā telpā	69
15.3. Tikšanās ar iedzīvotājiem darba vizīšu laikā Latvijas novados	71
16. Valsts prezidenta patronāžas	72
16.1. Liepāja – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027. gadā	72
16.2. Latvijas skauti un gaidas	73
16.3. Valsts prezidenta balvas izcīņa vieglatlētikā	73
17. Sabiedriskā darbība	74
17.1. Valstiskuma balva	74
17.2. Olimpiskā kustība	74
17.3. Mūzika Rīgas pilī	75
17.4. Sabiedriski nozīmīgi pasākumi	76
18. Valsts prezidenta kancelejas darbs	82
18.1. Valsts prezidenta kancelejas personāls	82
18.2. Finansējums un tā izlietojums	84
18.3. Dalība nozīmīgās darba grupās	84
18.4. Grāmata "Latvija Apvienotajās Nācijās"	85
19. Valsts prezidenta kancelejas būtiskākie notikumi 2025. gadā	86

1. VALSTS PREZIDENTA KANCELEJAS DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Valsts prezidenta institūcija ir viena no Latvijas Republikas Satversmē noteiktajām valsts varas konstitucionālajām institūcijām, kas īsteno valsts galvas funkciju Latvijas konstitucionālajā iekārtā.

Valsts prezidentam ir piešķirta līdzsvarujošā vara. Valsts prezidents kā valsts augstākā amatpersona iekšpolitiski un ārpolitiski reprezentē Latviju un īsteno valsts augstāko pārstāvniecību. Valsts prezidentam piešķirtās pilnvaras nodrošina viņa līdzdalību likumdošanas, izpildvaras un tiesu varas jautājumu izlemšanā. Valsts prezidents ir valsts bruņoto spēku augstākais vadonis, vada Nacionālo drošības padomi. Valsts prezidentam ir piešķirta arī personu apžēlošanas tiesība un pienākumi saistībā ar valsts augstāko apbalvojumu piešķiršanu.

Valsts prezidenta kanceleja ir patstāvīga institūcija, kas izveidota, lai nodrošinātu Valsts prezidenta darbību un Satversmē, likumā "Par Valsts prezidenta darbības nodrošināšanu" un citos likumos paredzēto funkciju izpildi.

Lai redzētu vairāk fotogrāfiju no norises, klikšķiniet, lūdzu, uz attēla!

11.01.2024.
*Ukrainas prezidenta
Volodimira Zelenska
oficiālā vizīte Latvijā*

19.01.2024.
*Valsts drošības dienesta
jaunās ēkas atklāšanā Rīgā ar
dienesta priekšnieku
Normundu Mežviētu*

26.01.2024.
*Dalība starptautiskā
konferencē "Desmit gadi
kopā ar eiro" Melngalvju
namā, Rīgā*

08.02.2024.
Darba vizīte Tukuma novadā

27.02.2024.
*Valsts prezidents Edgars
Rinkēvičs spēlē dambreti ar
Latvijas čempionu dambretē
(U10) Maksimu Novicki*

07.03.2024.
*Nacionālo bruņoto spēku
aviācijas bāzes Lielvārdē
apmeklējums*

27.03.2024.
*Latvijas Transatlantiskās organizācijas
balvas par sabiedrības iesaisti diskusijās un
izpratnes veidošanā par NATO lomu Latvijas
un starptautiskajā drošībā pasniegšana
Vairai Viķei-Freibergai Rīgas pilī*

29.03.2024.
*Svinīgā ceremonija un NATO
karoga pacelšana Rīgas pils
Svētā Gara tornī, atzīmējot
20. gadadienu kopš Latvijas
iestāšanās NATO*

04.04.2024.
Ēnu diena Rīgas pilī

30.04.2024.
*Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas
muzeja apmeklējums*

01.05.2024.
*Svinīgā ceremonija un Eiropas
Savienības karoga pacelšana
Rīgas pils Svētā Gara tornī,
atzīmējot 20. gadadienu kopš
Latvijas iestāšanās ES*

04.05.2024.
*Koncerts "Mūzika Rīgas pilī.
Ilona Bagele un džeza
orķestris "Mirāža""*

04.05.2024.
*Valsts prezidents 4. maijā
Rīgas pilī pasniedz augstākos
Latvijas valsts apbalvojumus*

16.05.2024.
*Audience pie Viņa Svētības
pāvesta Franciska vizītē pie
Svētā Krēsla*

28.05.2024.
*Tikšanās ar Viņa Majestāti
Karali Čārlzu III darba vizītes
Lielbritānijā un Ziemeļīrijas
Apvienotajā Karalistē ietvaros*

08.06.2024.
*Valsts prezidenta
Edgara Rinkēviča
dalība Eiropas
Parlamenta vēlēšanās*

2024. GADS
FOTOGRĀFIJĀS

Lai redzētu vairāk fotogrāfiju no norises, klikšķiniet, lūdzu, uz attēla!

11.06.2024.
NATO Austrumu flanga
valstu (B9) samits Rīgā

11.06.2024.
Valsts prezidents Rīgas pilī
pasniedz Triju Zvaigžņu ordeni
NATO ģenerālsekretāram
Jensam Stoltenbergam

18.06.2024.
Valsts prezidents Edgars
Rinkēvičs apmeklē Latvijas
austrumu robežu un Valsts
robežsardzes struktūrvienības

21.06.2024.
Tikšanās par ārpolitikas koordinācijas
jautājumiem ar Saeimas
priekšsēdētāju Daigu Mieriņu, Ministru
prezidenti Eviku Siliņu, ārlietu ministri
Baibu Braži un Saeimas Ārlietu
komisijas vadītāju Ināru Mūrnieci

06.07.2024.
Dalība kopkoru koncertā
XVI Latviešu Dziesmu un
Deju svētkos Kanādā

10.07.2024.
Valsts prezidenta dalība ASV
prezidenta Džo Baidena rīkotajās
vakariņās NATO samita
Vašingtonā vizītes ietvaros

20.07.2024.
FIA pasaules rallija čempionāta
"Tet Rally Latvia" ātrumposmu
Vecpilī un Liepājā apmeklējums

23.07.2024.
Neatliekamās medicīniskās
palīdzības dienesta apmeklējums

31.07.2024.
Valsts prezidents apmeklē
Jelgavas valstspilsētu un
Kalnciema pagastu, lai
iepazītos ar vētras un lietavu
seku novēršanas darbiem

01.08.2024.
Latvijas Republikas
ārkārtējo un pilnvaroto
vēstnieku akreditācijas
Rīgas pilī

09.08.2024.
Dalība svinīgajā Zemgales
karoga pacelšanā Zemgales un
zemgaļu svētkos Tērvetes
pilskalnā

19.08.2024.
XXXIII vasaras olimpisko
spēju dalībnieku sveikšana
Rīgas pilī

21.08.2024.
Valstiskuma balvas
pasniegšana labdarības
organizācijas "Ziedot.lv"
vadītājam Rūtai Dimantai
Rīgas pilī

27.08.2024.
Darba vizītē Moldovas
Republikā ar Lietuvas
prezidentu Gitanu Nausēdu
un Igaunijas prezidentu
Alaru Karisu

30.08.2024.
Dalība pasākumā, kas veltīts
30 gadiem kopš Krievijas
okupācijas armijas izvešanas
no Latvijas Republikas

02.09.2024.
Dalība svinīgajā līnijā
Rīgas Ukraiņu
vidusskolā

Lai redzētu vairāk fotogrāfiju no norises, klikšķiniet, lūdzu, uz attēla!

04.09.2024.
Valsts prezidentam tiesneša zvērestu Rīgas pilī dod Satversmes tiesas tiesnesis Mārtiņš Mīts

13.09.2024.
Parīzes paraolimpisko spēļu sportistu sveikšana Rīgas pilī

20.09.2024.
Tikšanās ar gleznotāju un rakstnieku Raimonu Staprānu mākslinieka mājās Sanfrancisko, ASV

23.09.2024.
Valsts prezidenta tikšanās ar "OpenAI" vadītāju Semu Altmanu Ņujorkā darba vizītes ASV ietvaros

14.10.2024.
Tikšanās ar Vācijas Federatīvās Republikas prezidentu Franku Valteru Šteinmeieru darba vizītē Berlīnē

25.10.2024.
Valsts konkurētspējas forums Rīgas pilī

04.11.2024.
Diskusija Rīgas pilī par mākslīgā intelekta centra izveidi Latvijā

05.11.2024.
Ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieku akreditācija Rīgas pilī

08.11.2024.
Valsts prezidents apmeklē Limbažu novadu

14.11.2024.
Valsts prezidenta un NATO ģenerālsekretāra Marka Rutes dalība NATO daudznacionālās brigādes Latvijā militārajās mācībās "Resolute Warrior" Ādažu poligonā

18.11.2024.
Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltītajā militārajā parādē 11. novembra krastmalā Rīgā

27.11.2024.
Korejas demilitarizētās zonas apmeklējums

02.12.2024.
Latvijas Republikas proklamēšanas skolēnu radošo darbu konkursa dalībnieku viesošanās Rīgas pilī

02.12.2024.
Valsts prezidenta militārās padomes tikšanās ar pierobežas pašvaldību vadītājiem NBS gaisa spēku bāzē "Lielvārde"

11.12.2024.
Valsts prezidenta un Ministru prezidentes Evikas Siliņas tikšanās un preses konference Rīgas pilī

31.12.2024.
Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča uzruna gadumijā

2. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA VALSTS DROŠĪBAS STIPRINĀŠANĀ

Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča darbības augstākā prioritāte ir valsts drošības un aizsardzības stiprināšana.

“Mums katram ir ko sargāt. Un visiem kopā – mūsu valsts brīvību, neatkarību un mūsu zemi. Bet jo īpaši Latvijas cilvēkus,” uzsvēra Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs 2024. gada 18. novembra uzrunā Latvijas un tās sabiedroto bruņoto spēku, Iekšlietu ministrijas pakļautības iestāžu un Jaunsardzes vienību militārajā parādē.

Pārskata periods iezīmēja jau trešo gadu kopš Krievijas pilna mēroga karadarbības Ukrainā. Latvija un citas Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) un Eiropas Savienības (ES) dalībvalstis 2024. gadā saskārās ar arvien agresīvākiem hibrīduzbrukumiem, tostarp zemūdens infrastruktūras incidentiem Baltijas jūrā un Krievijas militāras nozīmes bezpilota lidaparāta ielidošanu Latvijas gaisa telpā. Situācija uz Latvijas austrumu robežas saglabājās saspringta, turpinoties nelegālās migrācijas spiedienam uz Latvijas un Baltkrievijas robežas. Šie draudi un izaicinājumi prasa paaugstinātu modrību un gatavību.

Krievijas radītais ilgtermiņa drauds, gūtās mācības no Krievijas karadarbības Ukrainā, situācija pie Latvijas austrumu robežas un starptautiskās ģeopolitiskās norises noteica Valsts prezidenta izvirzītos uzdevumus ārējās un iekšējās drošības stiprināšanā:

- finansējuma pieaugums aizsardzības spēku un spēju, īpaši pretgaisa aizsardzības spēju nodrošināšanai, aizsardzības industrijas iesaiste;
- atbilstošu darba apstākļu un atalgojuma nodrošinājums policistiem, ugunsdzēsējiem, glābējiem, robežsargiem, drošības dienestu darbiniekiem;
- civilās aizsardzības sistēmas straujāka pilnveidošana;
- pieaugošas NATO spēku klātbūtnes nodrošināšana Latvijā un alianses austrumu flangā; jauno NATO dalībvalstu Zviedrijas un Somijas integrācija NATO aizsardzības plānos; kaujspējīga NATO daudznacionālā brigāde Latvijā un regulāras mācības kā atturēšanas signāls Krievijai;
- ilgtermiņa atbalsta turpināšana Ukrainai.

Par Valsts prezidenta izvirzītajiem uzdevumiem diskusijas starp valsts augstākajām amatpersonām regulāri risinājās Valsts prezidenta vadītājās Nacionālās drošības padomes sēdēs. Valsts prezidents regulāri pārrunāja progresu prioritārajos jautājumos divpusējās sarunās ar Saeimas priekšsēdētāju, Ministru prezidenti, aizsardzības un iekšlietu nozaru ministriem, pašvaldību vadītājiem un nozares ekspertiem.

2024. gadā Valsts prezidents sasauca divas Valsts prezidenta militārās padomes sēdes – 19. aprīlī Rēzeknē un 2. decembrī Nacionālo bruņoto spēku (NBS) gaisa spēku bāzē "Lielvārde". Šīs sēdes nodrošina tiešu un atklātu dialogu starp Valsts prezidentu un Aizsardzības ministrijas, NBS vadību par Nacionālo bruņoto spēku ilgtermiņa attīstības plāna īstenošanu, Baltijas aizsardzības līnijas ieviešanu, spēju iztrūkumiem, NATO aizsardzības plānošanas procesu un Latvijas saistību izpildi. Abās sēdēs notika atsevišķa tikšanās ar 11 pierobežas pašvaldību vadītājiem (Augšdaugavas novads, Alūksnes novads, Balvu novads, Daugavpils valstspilsēta, Gulbenes novads, Krāslavas novads, Līvānu novads, Ludzas novads, Preiļu novads, Rēzeknes valstspilsēta un Rēzeknes novads), diskutējot tieši par sadarbību ar Aizsardzības ministriju un NBS aizsardzības spēju izvēršanu pierobežā.

Starptautiski Valsts prezidents vadīja Latvijas delegāciju NATO valstu un valdību vadītāju samitā Vašingtonā, ASV, 9.–11. jūlijā. Pēc Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča un Polijas, Rumānijas prezidentu kopīga ielūguma Rīgas pilī 11. jūnijā pulcējās NATO austrumu flanga valstu un valdību vadītāji (B9 jeb Bukarestes deviņnieks), lai apspriestu reģiona drošības jautājumus un koordinētu pozīcijas NATO samitam.

14. novembrī drīz pēc stāšanās NATO ģenerālsekretāra amatā Latvijā viesojās jaunais NATO ģenerālsekretārs Marks Rute. Valsts prezidents kopā ar Marku Rutu apmeklēja NATO daudznacionālo spēku pirmās brigādes līmeņa mācības "Resolute Warrior 2024" militārajā bāzē "Ādaži" un tikās ar visu sabiedroto pastāvīgajiem pārstāvjiem un militārajiem pārstāvjiem NATO.

Nemot vērā, ka mūsu drošības interesēs ir sniegt nepieciešamo militāro atbalstu Ukrainai, Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs un Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis 9. aprīlī parakstīja vēsturisku Latvijas un Ukrainas vienošanos par ilgtermiņa atbalstu un drošības saistībām. Ar to Latvija apņemas nodrošināt militāro atbalstu 0,25% apmērā no iekšzemes kopprodukta Ukrainas bruņotajiem un drošības spēkiem, lai sekmētu Ukrainas aizsardzības un noturības spējas.

Lai veicinātu efektīvu sadarbību un regulāru dialogu starp valsts sektoru un aizsardzības industrijas pārstāvjiem, Valsts prezidents 7. oktobrī Rīgas pilī rīkoja diskusiju par aizsardzības industrijas priekšrocībām un izaicinājumiem Latvijā. Pēc Edgara Rinkēviča aicinājuma diskusijā piedalījās aizsardzības un ekonomikas ministri, kā arī aizsardzības industrijas asociāciju pārstāvji un uzņēmēji. Šī diskusija iezīmēja virzienus un administratīvos procesus, kas ir darāmi gan no Aizsardzības, gan Ekonomikas ministrijas, kā arī industrijas puses. Valsts prezidents jautājumus par nozares attīstībā paveikto pārrunā regulārā dialogā ar aizsardzības nozares pārstāvjiem.

Mūsdienu ģeopolitiskajos apstākļos sevišķi nozīmīgi ir proaktīvi novērst apdraudējumus nacionālajai drošībai. Šajā jomā pirmo aizsardzības līniju veido Latvijas drošības iestādes, kuru primārais uzdevums ir prognozēt un novērst apdraudējumus nacionālajai drošībai sadarbībā ar NATO un ES drošības iestādēm. Valsts prezidents regulāri tiek ar valsts drošības iestāžu vadītājiem, lai pārrunātu situāciju valstī. Ar Satversmes aizsardzības biroja, Valsts drošības dienesta un Militārās izlūkošanas un drošības dienesta ziņojumiem regulāri tiek iepazīstināti Nacionālās drošības padomes locekļi.

Ņemot vērā līdzšinējā NBS komandiera ģenerālleitnanta Leonīda Kalniņa otrā pilnvaru termiņa noslēgumu 2025. gada 26. janvārī, Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs 2024. gadā rūpīgi izvērtēja iespējamās kandidatūras nākamā NBS komandiera amatam. Konsultāciju procesā notika pārrunas gan ar potenciālajiem kandidātiem, gan esošajiem un bijušajiem aizsardzības nozares pārstāvjiem. Valsts prezidents kandidātu atlases procesā konsultējās ar Nacionālās drošības padomes locekļiem. 21. novembrī Edgars Rinkēvičs iesniedza Latvijas Republikas Saeimai ieteikumu apstiprināt NBS komandiera amatā tobrīd Zemessardzes komandieri Kasparu Pudānu. 19. decembrī Saeima vienbalsīgi apstiprināja Kasparu Pudānu NBS komandiera amatā.

2.1. AUSTRUMU PIEROBEŽAS DROŠĪBAS STIPRINĀŠANA

2024. gadā Valsts prezidenta darba kārtībā augstu prioritāti saglabāja valsts austrumu robeža, kas ir arī NATO un ES ārējā robeža ar Krieviju un Baltkrieviju. Hibrīddraudi, kurus rada Krievijas un Baltkrievijas īstenotais nelegālās migrācijas spiediens uz Latvijas-Baltkrievijas robežas, prasa paaugstinātu modrību, gatavību un koordinētu rīcību esošiem draudiem un jauniem izaicinājumiem. Valsts prezidents kopš savas stāšanās amatā ikgadēji apmeklē valsts austrumu robežu, novērtējot progresu infrastruktūras izbūvē, tehnoloģisko risinājumu ieviešanā un kopējo situāciju Valsts robežsardzes struktūrvienībās. Valsts prezidents prioritāri ir iestājies par stabila atalgojuma pieauguma nodrošināšanas nozīmi iekšlietu nozares darbiniekiem, sevišķi robežsargiem.

18. jūnijā Valsts prezidents apmeklēja Latvijas austrumu robežu un Valsts robežsardzes struktūrvienības Latgalē – Grebņevas un Šķaunes robežapsardzības nodaļas, t. sk. novērtējot žoga būvniecības progresu uz Latvijas-Krievijas robežas. Valsts prezidents atzinīgi novērtēja panākto progresu, vienlaikus uzsverot nepieciešamību stiprināt robežu militāri, īstenojot pretmobilitātes pasākumus. Cieša sadarbība starp Valsts robežsardzi un NBS būs būtiska prioritāte arī turpmākajā periodā, lai nodrošinātu efektīvu atturēšanu un aizsardzību uz Latvijas austrumu robežas.

Jautājumi par austrumu robežas drošību, Baltijas aizsardzības līnijas īstenošanu, austrumu pierobežas militārās infrastruktūras nostiprināšanu un pretmobilitātes pasākumiem, kā arī pretgaisa aizsardzības spēju izvēršanu austrumu pierobežā Valsts prezidenta vadībā regulāri tika skatīti Nacionālās drošības padomes sēdēs. Jau janvārī pēc aizsardzības ministra un NBS komandiera sniegtā ziņojuma padome uzsvēra nepieciešamību palielināt mobilo platformu, kaujas uguns jaudu un sensoru ieviešanu valsts robežas militārās aizsardzības attīstībai. Nacionālā drošības padome arī regulāri aicināja aizsardzības un iekšlietu resoru skaidrot sabiedrībai paveikto un iecerēto.

Pēc Valsts prezidenta iniciatīvas Valsts prezidenta militārā padome aktīvi iesaistījās dialogā ar Latvijas austrumu pierobežas pašvaldību vadītājiem. 19. aprīlī Valsts prezidenta militārās padomes sanāksmē Rēzeknē risinājās diskusijas par NBS atbalstu pašvaldībām un sabiedroto spēkiem. Vizītes laikā Valsts prezidents tikās arī ar Zemessardzes 3. Latgales brigādes karavīriem un zemessargiem un apmeklēja NBS bāzes Rēzeknē un Lūznavā.

2. decembrī Valsts prezidenta militārās padomes sēde notika NBS Gaisa spēku bāzē "Lielvārde", kuras diskusiju centrā bija pretgaisa aizsardzības spēju stiprināšana. Būtiska uzmanība tika pievērsta paveiktajam un darāmajam pretgaisa aizsardzības sistēmu izvēršanā Latvijas austrumu pierobežā un gūtajām mācībām pēc 7. septembrī Latvijas teritorijā nokritušā Krievijas militārās nozīmes bezpilota lidaparāta. Pašvaldību vadītājiem bija iespēja klātienē iepazīties ar infrastruktūru un pretgaisa aizsardzības spēju nodrošinājumu, kā arī pārrunāt aktuālos drošības jautājumus ar Valsts prezidentu, aizsardzības ministru un NBS pārstāvjiem.

Valsts prezidents iesaistījās diskusijās par Rīcības plānu Latvijas austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošībai 2025.–2027. gadam.

13. martā un 6. novembrī Rīgas pilī norisinājās tikšanās ar Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisijas deputātiem un viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministri. Valsts prezidents paziņoja, ka sekos plāna faktiskai izpildei arī pēc tā apstiprināšanas. Nacionālās drošības padomes locekļi Valsts prezidenta vadībā 20. marta sēdē uzsvēra, ka valsts austrumu pierobežas drošība un ekonomiskā attīstība ir līdzvērtīgi mērķi arī no nacionālās drošības viedokļa.

2.2. MILITĀRĀS SPĒJAS, ATTURĒŠANA UN AIZSARDZĪBA, NATO SABIEDROTO SPĒKU KLĀTBŪTNE LATVIJĀ

Droša Latvija nozīmē drošu Eiropu un stipru NATO, un mūsu valsts drošība ir būtiska daļa no visas alianses drošības un stabilitātes. Latvijas un austrumu flanga aizsardzības un atturēšanas stiprināšana, NATO kopējās gatavības celšana un plānu izpilde un sabiedroto klātbūtne Latvijā ir bijis galvenais sarunu temats Valsts prezidenta saziņā ar sabiedrotajiem un NATO amatpersonām, gatavojoties NATO Vašingtonas samitam, pārstāvēt tajā Latviju 9.–11. jūlijā un tā lēmumu izpildē. Atturēšanas un aizsardzības spēju stiprināšana, īstenojot NATO aizsardzības plānus, bija īpaši svarīgs 2024. gada NATO Vašingtona samita lēmums Baltijas reģionam. Tāpat jāatzīmē vienota sabiedroto izpratne, ka Krievija ir un būs nopietnākais un tiešākais drauds eiroatlantiskajai drošībai, kuras agresīvā rīcība un spēja militāri atjaunoties jāieegrožo.

2024. gadā Latvija atzīmēja 20. gadadienu kopš pilntiesīgas dalības NATO. Saistībā ar šo notikumu 27. martā Valsts prezidents Rīgas pilī tikās ar NATO Militārās komitejas priekšsēdētāju admirāli Robu Baueru, lai pārrunātu NATO Austrumu flanga stiprināšanu un gatavošanos NATO samitam Vašingtonā, kā arī turpmāku atbalstu Ukrainai.

Valsts prezidents 11. jūnijā vizītē uzņēma NATO ģenerālsekretāru Jensu Stoltenbergu, kad Rīgā pirmo reizi pēc Valsts prezidenta iniciatīvas risinājās NATO Austrumu flanga valstu jeb tā dēvētais Bukarestes devītnieka samits. Tajā piedalījās arī jaunākie NATO sabiedrotie – Somija un Zviedrija. Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča vadībā īsi pirms NATO samita Vašingtonā tika koordinētas nostājas NATO Austrumu flanga drošībai un kolektīvajai aizsardzībai, kā arī ilgtermiņa atbalstam Ukrainai būtiskos jautājumos.

25. jūnijā Valsts prezidents kopā ar Spānijas karali Felipi VI oficiālās vizītes ietvaros apmeklēja Ādažu militāro bāzi, kur izvietoti vairāk nekā 600 spāņu karavīru. Vēl aptuveni 100 spāņu karavīri ir dislocēti gaisa spēku bāzē Lielvārdē, kur viņi kopš 2022. gada apkalpo pretgaisa aizsardzības sistēmas "NASAMS" bateriju.

17. oktobrī Valsts prezidents piedalījās Daudznacionālās brigādes Latvijā svinīgajā ceremonijā Ādažu militārajā bāzē, kur tika apstiprināta NATO kaujas grupas Latvijā komandpakļautības maiņa. Kaujas grupa, kas līdz šim atradās Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandpakļautībā, tika nodota NATO daudznacionālās divīzijas "Ziemeļi" vadībā. Šis izmaiņas nodrošināja vēl vienas kaujas spējīgas brigādes izvietojumu Latvijā, būtiski stiprinot NATO atturēšanas un aizsardzības spējas reģionā. Valsts prezidents atzīmēja būtisko atturēšanas signālu, ko nodrošina sabiedroto klātbūtne Latvijā, kas izaugusi no kaujas grupas līdz brigādei ar aptuveni 4000 sabiedroto karavīriem Latvijā.

14. novembrī Valsts prezidents uzņēma vizītē jauno NATO Ģenerālsekretāru Marku Rutī. Abas amatpersonas Ādažu militārajā bāzē kopā ar visu NATO valstu pastāvīgajiem pārstāvjiem un militārajiem pārstāvjiem NATO piedalījās Kanādas vadītās NATO daudznacionālās brigādes Latvijā mācību "Resolute Warriror 2024" paraugdemonstrējumos.

2. decembrī Valsts prezidenta militārā padomes norise NBS gaisa spēku bāzē "Lielvārde" akcentēja pretgaisa aizsardzības spēju nodrošinājuma nozīmi. Militārā padome bija vienisprātis par nepieciešamību efektīvi izmantot Lielvārdes lidlauka infrastruktūras iespējas, veicinot sabiedroto iznīcinātāju klātbūtni arī pēc tam, kad 2024. gada novembrī noslēdzās deviņus mēnešus ilgā Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misija, ko no Lielvārdes lidlauka īstenoja Vācija. Valsts prezidents konsekventi ir uzsvēris NATO apstiprinātā pretgaisa un pretraķešu aizsardzības rotācijas modeļa efektīvas īstenošanas nepieciešamību ar redzamu spēka un spēju demonstrāciju Baltijas reģionā.

Ņemot vērā NATO aizsardzības spēju plānošanas procesu un Latvijas intereses, lai NATO aizsardzības plāni tiktu nodrošināti ar reālām spējām, jau 2024. gada nogalē skaidri iezīmējās turpmāka nepieciešamība būtiski palielināt aizsardzības finansējumu. Šis jautājums īpašu aktualitāti ieguva tālākajā periodā, līdz ar NATO spēju mērķu izvirzīšanu katram sabiedrotajam un gatavošanās uzsākšanu 2025. gada NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmei Hāgā, Nīderlandē.

Pārskata periodā Valsts prezidents apmeklēja dažādas NBS profesionālās un brīvprātīgās vienības, aktīvi iesaistoties dialogā par NBS attīstības plāniem un uzsverot NBS reputācijas nozīmi.

7. martā Edgars Rinkēvičs apmeklēja NBS Aviācijas bāzi "Lielvārde". Vizītes laikā Valsts prezidents iepazinās ar Gaisa spēku vienību kaujas gatavību, karavīru dienesta apstākļiem un bāzes infrastruktūras attīstību. Savukārt 14. martā Valsts prezidents apmeklēja NBS Štāba bataljonu un Nacionālo bruņoto spēku Militāro policiju. Vizītes mērķis bija iepazīties ar vienības darbības plāniem un nodrošinājumu. 7. septembrī Valsts prezidents apmeklēja militārās mācības "Namejs 2024" Kārsavā, vizītes laikā Valsts prezidents tika iepazīstināts ar NBS, Valsts policijas un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta uzdevumu izpildi mācību scenārija ietvaros.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī 4. novembrī īpašā ceremonijā pasniedza flotiles admirāļa dienesta pakāpi NBS Jūras spēku komandierim Mārim Polencam, savukārt 4. decembrī pasniedza brigādes ģenerāļa dienesta pakāpi pulkvedim Sandrim Gaugeram. Valsts prezidents piedalījās Nacionālās aizsardzības akadēmijas profesionālās bakalaura studiju programmas kadetu un Virsnieku izlaiduma ceremonijā, Štāba bataljona svinīgā zvēresta ceremonijā, Zemessardzes 52. kaujas atbalsta bataljona zemessargu zvēresta un jaunsargu svinīgā solījuma ceremonijā, Valsts aizsardzības dienesta un militārās pamatapmācības karavīru zvēresta došanas ceremonijā, kā arī Valsts aizsardzības dienesta pirmajā izlaidumā.

Valsts prezidents regulāri tikās ar aizsardzības nozares augstākajiem pārstāvjiem – aizsardzības ministru un NBS komandieri. Tika pārrunāti jautājumi par NBS attīstību, Valsts aizsardzības dienesta gaitu, Latvijas militārās industrijas attīstību, tostarp militārās nozares klātbūtni Latvijas austrumos, Latvijas ilgtermiņa atbalstu Ukrainai, kā arī Aizsardzības ministrijas un NBS sadarbību un praktisko komunikāciju ar Latvijas pašvaldībām.

Pēc Edgara Rinkēviča iniciatīvas Rīgas pilī 7. oktobrī notika diskusija ar aizsardzības industrijas asociāciju pārstāvjiem un uzņēmējiem, lai kopīgi ar aizsardzības un ekonomikas ministriem pārrunātu aizsardzības industrijas priekšrocības un izaicinājumus Latvijā, paveikto un turpmāk īstenojamos soļus industrijas kapacitātes celšanā un efektīvas valsts un privātā sektora sadarbības veicināšanā.

2.3. IEKŠĒJĀ DROŠĪBA UN CIVILĀS AIZSARDZĪBAS SISTĒMAS PILNVEIDOŠANA

Valsts prezidents regulāri ir uzsvēris iekšējās drošības nozīmīgumu valsts drošības struktūrā.

Edgars Rinkēvičs vairākkārt tikās ar iekšlietu ministru Rihardu Kozlovski. Tikšanās laikā puses pārrunāja 29. jūlija vētras un stipro lietusgāžu radīto postījumu seku novēršanu Latvijā, civilās aizsardzības sistēmas pilnveidi, tostarp līdzšinējo darbu pie patvertņu izveidošanas, iekšlietu sistēmas budžeta jautājumus, iekšlietu dienestu gatavību pretdarboties turpmākām provokācijām un nelikumīgas robežšķērsošanas novēršanas pasākumiem. Valsts prezidents novērtēja praktiski uzsākto darbu pie patvertņu sistēmas pilnveidošanas un valsts krīzes vadības reorganizācijas, tomēr aicināja iekšlietu ministru iespējami ātri ieviest praktiskus, saprotamus un iedzīvotājiem sasniedzamus civilās aizsardzības risinājumus, kas tiek regulāri testēti mācībās un uzlaboti.

Valsts prezidents ir iestājies par būtisku finansējuma pieaugumu iekšlietu nozarei, jo īpaši nodrošinot atalgojumu pieaugumu iekšlietu un tieslietu nozares amatpersonām, kas atbildīgas par valsts iekšējo drošību. Valsts prezidents šo prioritāti regulāri akcentēja sarunās ar likumdevējvaras un izpildvaras pārstāvjiem, kuri veido budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam.

Valsts prezidents aicināja Iekšlietu ministriju aktīvāk sadarboties ar Latvijas pašvaldībām un strādāt pie civilās aizsardzības sistēmas praktiskās pilnveides, lai ikviens Latvijas iedzīvotājs būtu informēts un zinātu rīcības algoritmu krīzes situācijās, kā arī lai iedzīvotājiem būtu pieejamas patvertnes. Civilās aizsardzības plāna ieviešanas gaitu, t. sk. patvēruma vietu un patvertņu apzināšanu, Valsts prezidents aktualizēja arī savas vizītes laikā Rīgas valstspilsētā 22. novembrī, apmeklējot divas patvertnes iedzīvotāju pasargāšanai katastrofu un militāra apdraudējuma gadījumā.

Gada sākumā Valsts prezidents vizītē viesojās Valsts policijas koledžā, lai iepazītos ar koledžas piedāvātajām izglītības programmām un Iekšējās drošības akadēmijas apmācību procesu un attīstības iecerēm, akcentējot, ka tās darbība veicinās valsts iekšējās drošības stiprināšanu. Valsts prezidents atzinīgi novērtēja Iekšējās drošības akadēmijas aktīvi uzsākto darbību, kas ir nozīmīgs papildinājums nacionālās drošības un tiesībaizsardzības spējām.

2.4. NACIONĀLĀS DROŠĪBAS PADOME

Valsts prezidents vada Nacionālās drošības padomi, kas saskaņo augstāko valsts institūciju un amatpersonu vienotu valsts politiku nacionālās drošības jomā un izskata tās pilnveidošanas gaitu un problēmas.

Nacionālās drošības padomes locekļi ir Valsts prezidents, Saeimas priekšsēdētājs, Saeimas Nacionālās drošības komisijas priekšsēdētājs, Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdētājs, Ministru prezidents, aizsardzības ministrs; ārlietu ministrs, iekšlietu ministrs, padomes sēdēs ir tiesības piedalīties ģenerālprokuroram.

2024. gadā Valsts prezidents sasauca desmit Nacionālās drošības padomes sēdes. Tajās tika izskatīti jautājumi par Latvijas austrumu robežas militārās aizsardzības risinājumu, sabiedrisko mediju darbības nepārtrauktību, mākslīgā intelekta attīstības iespējām, Latvijas civilās aizsardzības sistēmu, valsts materiālo rezervju pārvaldības un agrīnās brīdināšanas sistēmas pilnveidi, aizsardzības industrijas attīstību Latvijā un dronu koalīcijas Ukrainas atbalstam vadību. Kā arī saskaņā ar Nacionālās drošības likumā noteikto tika izskatīts Nacionālās drošības plāns un Militāro draudu analīze.

Padome uzklausa ziņojumus par Rēzeknes novada Gaigalavas pagastā nokritušo Krievijas militārās nozīmes bezpilota lidaparātu, rīcību Latvijas austrumu robežas militārās aizsardzības nodrošinājumam, kā arī vienojās par nepieciešamību NBS paātrināt militāro spēju turpmāku attīstību un papildus pretgaisa aizsardzības sistēmu izvēršanu Austrumu robežas aizsardzības stiprināšanai. Padome aicināja uz aktīvu dialogu ar uzņēmumiem, lai veidotu aizsardzības industrijas bāzi aizsardzības vajadzībām, un atbalstīja Mākslīgā intelekta centra izveidi.

Nacionālās drošības padome izvērtēja progresu saistībā ar pretgaisa aizsardzības spēju stiprināšanu, lai efektīvi pretdarbotos bezpilota lidaparātu radītajam drošības apdraudējumam. Tika izvērtēta arī pilnveidotu algoritmu ieviešana, lai reaģētu uz incidentiem. Padome pārrunāja aktuālo informāciju saistībā ar kabeļu bojājumiem Baltijas jūrā un kritiskās infrastruktūras drošību.

Lai nodrošinātu gan Latvijas aizsardzības spējas, gan ilgtermiņa atbalstu Ukrainai, būtiska nozīme ir militārās industrijas attīstībai. 24. aprīlā Valsts prezidenta vadītajā Nacionālās drošības padomes sēdē aizsardzības un ekonomikas ministrs ziņoja par rīcību aizsardzības industrijas un tehnoloģiju attīstības Latvijā atbalstam, kā arī Aizsardzības industrijas likuma piemērošanai. Padomes locekļi aicināja uz aktīvu dialogu ar uzņēmumiem ar mērķi veidot aizsardzības industrijas bāzi Latvijas un sabiedroto aizsardzības vajadzībām.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs sarunās ar aizsardzības nozares pārstāvjiem pārrunāja arī tehnoloģiju attīstības sniegto iespēju izmantošanu, ieviešot dronus un mākslīgo intelektu. NATO Stratēģiskās komunikācijas centra direktora ziņojums par mākslīgā intelekta attīstības dinamiku, identificētajiem riskiem un tehnoloģiju iespējām tika uzklauts 21. februāra Nacionālās drošības padomes sēdē. 24. aprīlā sēdē Nacionālās drošības padome atbalstīja Nacionālā mākslīgā intelekta centra izveidi.

Katrā Nacionālās drošības padomes sēdē valsts drošības iestādes sniedz aktuālo informāciju par situāciju valstī.

Valsts prezidents Nacionālajā drošības padomē izskatīšanai virza aktuālos jautājumus, kas pārrunāti Valsts prezidenta militārajā padomē un prasa tālākus Saeimas un valdības lēmumus.

3. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA ĀRLIETĀS

Latvijas drošības, aizsardzības, kā arī tautsaimniecības konkurētspējas un cilvēku labklājības veicināšana bija galvenie Valsts prezidenta darbības virzieni ārlietu jomā 2024. gadā.

Valsts prezidents īstenoja Latvijas ārpolitiku ciešā sazobē ar Saeimu, Ministru prezidenti un Ārlietu ministriju, kā arī sadarbībā ar sabiedrotajiem Baltijas valstīs un Ziemeļvalstīs, NATO, ES un citiem līdzīgi domājošiem partneriem.

3.1. ATBALSTS UKRAINAI UN NATO KOLEKTĪVĀS AIZSARDZĪBAS STIPRINĀŠANA

Turpinoties Krievijas pilna apmēra agresijas karam pret Ukrainu, Valsts prezidents apliecināja Latvijas nelokāmo atbalstu Ukrainai. Pirmā 2024. gada vizīte bija Ukrainas prezidenta Volodimira Zelenska oficiālā vizīte Latvijā 11. janvārī – viņš Latvijā ieradās pirmo reizi kopš Krievijas pilnāpmēra iebrukuma Ukrainā sākuma. Valsts prezidents apliecināja, ka Latvija un tās iedzīvotāji turpinās sniegt palīdzību Ukrainai un ka Ukraina var paļauties uz Latvijas militāro atbalstu, palīdzību Ukrainas atjaunošanā, humāno palīdzību, kā arī atbalstu Ukrainas eiroatlantiskās integrācijas veicināšanai.

11. aprīlī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs atkārtoti tikās ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski. Tikšanās notika Trīs jūru iniciatīvas samita Viļņā, Lietuvā, ietvaros, un tās laikā Valsts prezidents Latvijas Republikas vārdā parakstīja Latvijas un Ukrainas vienošanos par ilglaicīgu atbalstu un drošības saistībām. Vienošanās pauž skaidru un stingru Latvijas atbalstu Ukrainai un paredz sniegt Ukrainai militāro atbalstu 0,25 % apmērā no valsts iekšzemes kopprodukta. Tā paredz arī visaptverošu Latvijas sniegtu militāru un nemilitāru palīdzību Ukrainas aizsardzībai pret agresiju, kā arī Latvijas atbalstu Ukrainai tās ceļā uz dalību ES un NATO.

Valsts prezidents piedalījās arī samitā par mieru Ukrainā, kas notika Šveicē.

11. jūnijā Rīgā pirmo reizi notika NATO Austrumu flanga valstu jeb tā dēvētais Bukarestes devītnieka (B9) samits. Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča vadībā īsi pirms NATO samita Vašingtonā tika koordinētas nostājas NATO Austrumu flanga drošībai un kolektīvajai aizsardzībai, kā arī ilgtermiņa atbalstam Ukrainai būtiskos jautājumos. Samits Rīgā notika pēc Valsts prezidenta iniciatīvas. Valsts prezidents kopā ar NATO ģenerālsekretāru, Bulgārijas, Čehijas, Igaunijas, Lietuvas, Polijas, Rumānijas un Somijas prezidentiem, Zviedrijas premjerministru, kā arī Slovākijas un Ungārijas pārstāvjiem apsprieda NATO reģionālo aizsardzības plānu efektīvu ieviešanu un alianses aizsardzības spēju stiprināšanu.

9.–11. jūlijā Valsts prezidents vadīja Latvijas delegāciju NATO samitā Vašingtonā. Valsts prezidents samitā sevišķi uzsvēra atturēšanas un aizsardzības spēju stiprināšanas nozīmi. "Atturēšanas un aizsardzības spēju

stiprināšana ir īpaši svarīgs samita lēmums Baltijas valstu reģionam. Mūsu reģionam ir īpaši svarīgi kāpināt un pilnveidot NATO teritorijas aizsardzībai nepieciešamos militāros resursus, t. sk. pretgaisa un pretraķešu aizsardzības spējas, komandvadības un kontroles nozīmi, militārās mobilitātes nozīmi, tostarp uzlabojot vai paplašinot attiecīgo infrastruktūru,” pauda Valsts prezidents. Samita laikā tika atzīmēta NATO 75. gadadiena un Latvijas dalība NATO 20. gadadiena.

14. novembrī Valsts prezidents vizītē Latvijā uzņēma NATO ģenerālsekretāru Marku Rutu. Vizītes ietvaros amatpersonas apmeklēja Ādažu poligonu un vēroja NATO daudznacionālās brigādes Latvijā mācību “Resolute Warrior 2024” noslēguma paraugdemonstrējumus.

3.2. ĀRVALSTU VIZĪTES

2024. gadā Valsts prezidents ir devies 21 ārvalstu vizītē – 18 darba vizītēs, 1 oficiālā vizītē, 2 valsts vizītēs. 2024. gadā pirmajā valsts vizītē Valsts prezidents devās uz Maltas Republiku, lai stiprinātu abu valstu divpusējās attiecības, kā arī atzīmējot 20 gadus kopš abu valstu iestāšanās ES. Jūlijā Valsts prezidents devās otrajā valsts vizītē uz Grieķijas Republiku, lai pārrunātu divpusējās attiecības un reģionu drošības izaicinājumus.

Maijā Valsts prezidents oficiālajā vizītē apmeklēja Itālijas Republiku, ņemot vērā Itālijas nozīmīgo lomu Eiropas Savienības un NATO darba kārtības jautājumos, kā arī lai gatavotos NATO samitam Vašingtonā. Oficiālās vizītes ietvaros Valsts prezidents tikās gan ar Itālijas prezidentu Serdžo Matarellu, gan ar Itālijas premjerministri Džordžu Meloni. Dienu vēlāk Valsts prezidents privātā audiencē tikās ar Viņa Svētību pāvestu Francisku.

2024. gadā organizētas ienākošās vizītes – 4 darba un 4 oficiālās vizītes.

Jūnijā Valsts prezidents uzņēma oficiālā vizītē Latvijā Viņa Majestāti Spānijas karali Felipi VI. Vizītes laikā Valsts prezidents pateicās Spānijai par ieguldījumu Latvijas un Baltijas reģiona drošības stiprināšanā un kopā ar Viņa Majestāti apmeklēja Spānijas karavīrus Latvijā. Septembrī oficiālajā vizītē Latvijā uzņēma arī Albānijas prezidentu, novērtējot Albānijas karavīru klātbūtni Latvijā.

Valsts prezidents izmantoja ārvalstu vizītes, lai sniegtu atbalstu Latvijas uzņēmumiem darbības paplašināšanai ārvalstu tirgos un investīciju piesaistē. Sevišķi atzīmējama Valsts prezidenta darba vizīte ASV Kalifornijas pavalstī, kur Valsts prezidents vadīja Latvijas delegāciju vēsturiski lielākajā Latvijas tirdzniecības misijā ASV. Vizītes laikā liels uzsvars tika likts uz sadarbības veidošanu ar ASV tehnoloģiju uzņēmumiem, lai attīstītu uzticamas mākslīgā intelekta tehnoloģijas, kā arī veicinātu Latvijas konkurētspēju. Sarunās ar vadošajiem ASV tehnoloģiju uzņēmumiem Valsts prezidents apliecināja Latvijas atvērtību un vēlmi sadarbībai.

Īstenojot Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Drošības padomes kampaņu, lai kļūtu par nepastāvīgo locekli 2026.–2027. gadā, Valsts prezidents piedalījās ANO Ģenerālās asamblejas 79. sesijā Ņujorkā, ASV, kā arī divpusēji tikās ar 13 valstu līderiem, t. sk. Fidži Republikas prezidentu, Maurīcijas Republikas prezidentu un Kuveitas Valsts kroņprinci.

2. oktobrī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī vēsturiskā vizītē uzņēma Ruandas Republikas prezidentu Polu Kagami. Ruandas prezidents bija pirmais no Āfrikas valstu līderiem, kurš oficiālā vizītē apmeklēja Latviju. Vizītes laikā prezidenti vienojās stiprināt divpusējo sadarbību – it īpaši ekonomikas un tirdzniecības jomās.

Atsaucoties Saeimas priekšsēdētājas Daigas Mieriņas aicinājumam, 23. oktobrī Valsts prezidents Rīgas pilī uzņēma Starptautiskās Krimas platformas trešā parlamentārā samita viesus – aptuveni 50 pasaules valstu un starptautisko organizāciju augsta līmeņa pārstāvjus, paužot atbalstu Ukrainas suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās. Starptautiskā Krimas platforma tika izveidota 2021. gadā kā valstu un valdību, parlamentu, ārlietu ministru un ekspertu līmeņa koordinācijas un konsultāciju formāts, lai vairotu starptautiskās sabiedrības izpratni un atbalstu Ukrainas suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās.

Ārvalstu vizīšu ietvaros Valsts prezidents tikās ar ārvalstīs dzīvojošajiem tautiešiem. Viena no šādā vizītēm bija Valsts prezidenta dalība XVI Latviešu dziesmu un deju svētkos Toronto, Kanādā. Svētkos piedalījās ap 1800 dalībnieku no Latvijas, ASV, Kanādas un Eiropas valstīm.

Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča ārvalstu vizītes 2024. gadā:

15.–18. janvārī dalība Pasaules Ekonomikas forumā, Davosā, Šveices Konfederācijā;

5.–6. februārī valsts vizīte Maltas Republikā;

16.–18. februārī dalība Minhenes drošības konferencē, Vācijas Federatīvajā Republikā;

11. aprīlī dalība Trīs Jūru iniciatīvas samitā un biznesa forumā, Viļņā, Lietuvas Republikā;

14.–15. maijā oficiālā vizīte Itālijas Republikā;

16. maijā audience pie Svētā Krēsla;

17. maijā vizīte pie Neatkarīgā Maltas Ordeņa;

27.–29. maijā darba vizīte Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē un audience pie Viņa Majestātes Karaļa Čārlza III;

15.–16. jūnijā dalība Ukrainas Miera samitā Birgenštokā, Šveices Konfederācijā;

- 22. jūnijā darba vizīte Tartu, Igaunijas Republikā;
- 2.–4. jūlijā valsts vizīte Grieķijas Republikā;
- 5.–7. jūlijā dalība XVI Latviešu dziesmu un deju svētkos Toronto, Kanādā;
- 7.–13. jūlijā dalība NATO samītā Vašingtonā, ASV;
- 25.–28. jūlijā darba vizīte Parīzē, Francijas Republikā, apmeklējot XXXIII vasaras olimpiskās spēles Parīzē;
- 5.–6. augustā darba vizīte Parīzē, Francijas Republikā, apmeklējot XXXIII vasaras olimpiskās spēles Parīzē;
- 26.–28. augustā darba vizīte Moldovas Republikā;
- 17.–22. septembrī darba vizīte Kalifornijā, ASV;
- 22.–27. septembrī dalība ANO Ģenerālās asamblejas 79. sesijā Ņujorkā, ASV;
- 10.–11. oktobrī dalība Arajološas sanāksmē Krakovā, Polijas Republikā;
- 14.–15. oktobrī darba vizīte Berlīnē, Vācijas Federatīvajā Republikā;
- 26.–30. novembrī darba vizīte Korejas Republikā;
- 6. decembrī darba vizīte Klaipēdā, Lietuvas Republikā.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs 2024. gadā darba un oficiālās vizītēs Latvijā uzņēma:

- 11. janvārī oficiālā vizītē Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski;
- 31. janvārī – 1. februārī darba vizītē Ukrainas prezidenta kundzi Olenu Zelensku;
- 22. jūnijā darba vizītē Cēsīs Igaunijas prezidentu Alaru Karisu;
- 25. jūnijā oficiālajā vizītē Viņa Majestāti Spānijas karali Felipi VI;
- 3. septembrī oficiālajā vizītē Albānijas Republikas prezidentu Armandu Begaju un kundzi;
- 2. oktobrī oficiālajā vizītē Ruandas Republikas prezidentu Polu Kagami;
- 14. novembrī darba vizītē NATO ģenerālsekretāru Marku Ruti;
- 4. decembrī darba vizītē Slovākijas Republikas prezidentu Peteru Pellegrīni.

Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča tikšanās ar ārvalstu amatpersonām 2024. gadā:

12. janvārī tikšanās ar Eiropas Parlamenta prezidenti Robertu Metsolu;
16. janvārī tikšanās ar Ziemeļmaķedonijas prezidentu Stevo Pendarovski;
18. janvārī tikšanās ar Šveices Konfederācijas prezidenti Violu Amherdu;
16. februārī tikšanās ar Svētā Krēsla sekretāru, arhibīskapu Polu Ričardu Galaeru;
16. februārī tikšanās ar Eiropas Komisijas budžeta un administrācijas komisāru Johannesu Hānu;
17. februārī tikšanās ar Lihtenšteinas kroņprinci Aloizu;
17. februārī tikšanās ar Melnkalnes prezidentu Jakovu Milatoviču;
7. martā tikšanās ar Zimbabves Republikas parlamenta priekšsēdētāju Džeikobu Frānsisu Nzvidamilimo Mudendu;
26. martā tikšanās ar Moldovas Republikas parlamenta spīkeru Igoru Grosu;
27. martā tikšanās ar NATO Militārās komitejas priekšsēdētāju admirāli Robu Baueru;
27. martā tikšanās ar Polijas Republikas ārlietu ministru Radislavu Sikorski;
4. aprīlī tikšanās ar Ukrainas premjerministru Denisu Šmihaļu;
11. aprīlī tikšanās ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski;
25. aprīlī tikšanās ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) ģenerālsekretāru Matiasu Kormanu;
22. maijā tikšanās ar Apvienoto Arābu Emirātu (AAE) Ārlietu ministrijas valsts ministru ekonomikas un tirdzniecības jautājumos Ahmadu bin Alī Alsājigu un AAE Ekonomikas ministrijas ārējās tirdzniecības valsts ministru Tānī bin Ahmadu Alzajūdī;
11. jūnijā tikšanās ar NATO ģenerālsekretāru Jensu Stoltenbergu;
11. jūnijā tikšanās ar Somijas Republikas prezidentu Aleksandru Stubu;
11. jūlijā tikšanās ar Kanādas premjerministru Džastinu Trudo;
30. jūlijā tikšanās ar Luksemburgas Lielhercogistes premjerministra vietnieku, ārlietu un ārējās tirdzniecības ministru Ksavjē Betelu;
23. augustā dalība Baltijas ceļa 35. gadadienai veltītajos svinīgajos pasākumos, tiekoties ar Igaunijas prezidentu Alaru Karisu un Lietuvas prezidentu Gitanu Nausēdu;

23. septembrī tikšanās ar Svatini Karalistes premjerministru Raselu Miso Dlamini;

23. septembrī tikšanās ar Fidži Republikas prezidentu Ratu Viljamu Maivalili Katoniveri;

23. septembrī tikšanās ar Maurīcijas Republikas prezidentu Pritvieajingu Rūpunu;

23. septembrī tikšanās ar Monako Firstistes princi Albertu II;

23. septembrī tikšanās ar Malāvijas Republikas prezidentu Lazaru Makārtiju Čakveru;

23. septembrī tikšanās ar Gvinejas-Bisavas Republikas prezidentu Umaro Sisiko Embalo;

24. septembrī tikšanās ar Kuveitas Valsts kroņprinci Sabāhu Alhālidu Alsabāhu;

24. septembrī tikšanās ar Čadas Republikas premjerministru Alamaju Halinu;

24. septembrī tikšanās ar Palestīniešu pašpārvaldes prezidentu Mahmūdu Abāsu;

25. septembrī tikšanās ar Polijas Republikas prezidentu Andžeju Dudu;

25. septembrī tikšanās ar ANO ģenerālsekretāru Antoniu Guterešu;

25. septembrī tikšanās ar Centrālāfrikas Republikas prezidentu Fostēnu-Aršanžu Tuaderu;

26. septembrī tikšanās ar Libērijas Republikas prezidentu Džozefu Njuma Boakai;

26. septembrī tikšanās ar Somālijas Federatīvās Republikas premjerministru Hamzu Abi Bari;

26. septembrī tikšanās ar Gvinejas Republikas premjerministru Amadu Bā Ūriju;

23. oktobrī tikšanās ar Ukrainas Augstākās Radas priekšsēdētāju Ruslanu Stefančuku;

2. decembrī tikšanās ar Kanādas ārlietu ministri Melāniju Žolī;

3. decembrī tikšanās ar Lietuvas Republikas Seima priekšsēdētāju Sauļu Skverneli.

3.3. VĒSTNIEKU AKREDITĀCIJAS

2024. gadā Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs saņēma akreditācijas vēstules no 26 ārvalstu vēstniekiem, kā arī darbam ārvalstīs nozīmēja 19 Latvijas vēstniekus 36 valstīs.

Akreditācijas vēstuļu pasniegšana Latvijas Republikas ārkārtējiem un pilnvarotajiem vēstniekiem ārvalstīs:

26. februāris:

- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Itālijas Republikā Elitai Gavelei;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Nīderlandes Karalistē Solvitai Āboltiņai.

17. jūlijs:

- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā un ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijā Andrim Pelšam;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Korejas Republikā Jānim Bērziņam;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO (Ženēvā) Ivaram Punduram;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO (Vīnē), Starptautiskajā Atomenerģijas aģentūrā, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā, Vispārējā Kodolizmēģinājumu aizlieguma līguma organizācijā Raimondam Oškalnam;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Francijas Republikā un Starptautiskās Frankofonijas organizācijā Alisei Balodei;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Ķīnas Tautas Republikā Kārlim Eihenbaumam;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Kubas Republikā Kasparam Ozoliņam.

1. augusts:

- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Spānijas Karalistē Jānim Zlametam;

- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Ungārijā Jurijam Pogrebņakam;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Turcijas Republikā Bahtijoram Hasanam;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Eiropas Padomē Agnesei Vildei;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Sanmarīno Republikā Elitai Gavelei.

21. augusts:

- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Albānijas Republikā Elitai Gavelei.

29. augusts:

- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Amerikas Savienotajās Valstīs Elitai Kuzmai;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Atim Lotam;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Čehijas Republikā Vilmāram Heniņam.

13. septembris:

- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Jordānijas Hašimītu Karalistē Andrim Razānam;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Kataras Valstī, Kuveitas Valstī un Saūda Arābijas Karalistē Danai Goldfinčai;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Luksemburgas Lielhercogistē Aigai Liepiņai;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Maltas Republikā Elitai Gavelei.

8. oktobris:

- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Bahreinas Karalistē Danai Goldfinčai.

5. novembris:

- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Kenijas Republikā Andrim Razānam;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Meksikas Savienotajās Valstīs Elitai Kuzmai.

9. decembris:

- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Melnkalnē Jurijam Pogrebņakam;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Monako Firstistē Alisei Balodei;
- Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Pakistānas Islāma Republikā Danai Goldfinčai;
- Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Slovēnijas Republikā Jurijam Pogrebņakam.

Akreditēti ārvalstu ārkārtējie un pilnvarotie vēstnieki:

24. janvāris:

- Grieķijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Evangels Turnaki;
- Vjetnamas Sociālistiskās Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Vantuans Čons;
- Taizemes Karalistes ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Arunruna Phothona Hamfrīsa;
- Mauritānijas Islāma Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Bubakars Kanu;
- Omānas Sultanāta ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Baderu Muhammadu Baderu am Manteri;
- Austrālijas Savienības ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Frānsisa Sagala.

19. marts:

- Meksikas Savienoto Valstu ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Alehandro Aldaja Gonsales;
- Brazīlijas Federatīvās Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Marija Edileuza Fontenela Reisa;

- Bosnijas un Hercegovinas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Anesa Kunduroviča-Mijaka.

17. jūnijs:

- Uzbekistānas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Timurs Rahmanovs;
- Armēnijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Ara Margarjans;
- Botsvānas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Džuliana Andžela Dubi-Gobotsvanga;
- Belizas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Terēza Rāta.

13. augusts:

- Apvienoto Arābu Emirātu ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Nūra Džuma;
- Vācijas Federatīvās Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Gudruna Masloha;
- Izraēlas Valsts ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Sandra Simoviča;
- Albānijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Mimoza Haļimi.

11. septembris

- Francijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Manuels Lafons Rapnuijs;
- Moldovas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Mihaela Mokana;
- Angolas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Manuels Pedro Šavežs;
- Kenijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Andželīna Kavinda Musilī.

5. novembris:

- Japānas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Kensuki Jošida;

- Ugandas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Mārgareta Mutembeju Oteskova;
- Svētā Krēsla apustuliskais nuncijs Latvijas Republikā arhibīskaps Georgs Gensveins;
- Andoras Firstistes ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Latvijas Republikā Elisenda Vivesa Balmanja;
- Peru Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Ernesto Pinto Basurko Ritlers;
- Rumānijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā Sergijs Nistors.

3.4. "LIELAIS ĀRPOLITIKAS PIECINIEKS"

Atbilstoši Latvijas Republikas Satversmei Valsts prezidents reprezentē valsti starptautiski. Saspringtās ārpolitiskās dienaskārtības dēļ, īpaši ES un NATO aktuālajos jautājumos, kā arī sarežģītās ģeopolitiskās situācijas dēļ arī 2024. gadā nozīmīgu lomu Latvijas ārpolitikas koordinācijā ieņēma ārpolitikas īstenošanā iesaistīto valsts augstāko amatpersonu jeb tā dēvētā "lielā ārpolitikas piecinieka" tikšanās Valsts prezidenta vadībā.

Lai nodrošinātu vienotu ārpolitikas īstenošanu, Valsts prezidents 21. jūnijā un 25. novembrī ar Saeimas priekšsēdētāju Daigu Mieriņu, Ministru prezidenti Eviku Siliņu, ārlietu ministri Baibi Braži un Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētāju Ināru Mūrnieci apsprieda aktuālos ārpolitikas jautājumus. Tika pārrunāts turpmākais politiskais, militārais un finansiālais atbalsts Ukrainai, ES dienaskārtībā esošie jautājumi, gatavošanos NATO samitam Vašingtonā, kā arī transatlantiskās un reģionālās drošības jautājumi.

3.5. LATVIJAS DALĪBAS ES UN NATO 20. GADADIENA

2024. gadā apritēja 20 gadi kopš Latvijas dalības ES un NATO. Valsts prezidents sevišķu uzmanību pievērta sadarbības stiprināšanai ar NATO un ES sabiedrotajiem, uzsverot NATO sabiedroto klātbūtnes Latvijā būtisko ieguldījumu Latvijas un reģiona drošībā, kā arī uzsvēra transatlantisko saišu stiprināšanas nozīmi. Valsts prezidents ar Lietuvas un Igaunijas prezidentiem izplatīja kopīgu paziņojumu, uzsverot ES vienotības, konkurētspējas un investīciju aizsardzībā nozīmi. Savukārt apsveikumā Latvijas sabiedrībai Valsts prezidents atzīmēja, ka pirms 20 gadiem, pievienojoties ES, Latvija un tās iedzīvotāji pilnvērtīgi un pilntiesīgi atgriezās Eiropā.

27. martā Valsts prezidents Rīgas pilī Valsts prezidentei (1999–2007) Vairai Vīķei-Freibergai pasniedza Latvijas Transatlantiskās organizācijas jaunizveidoto balvu par sabiedrības iesaisti diskusijās un izpratnes veidošanā par NATO lomu Latvijas un starptautiskajā drošībā. Savā uzrunā Valsts prezidents uzsvēra Vairas Vīķes-Freibergas sevišķi nozīmīgo lomu ceļā uz iestāšanos NATO, kā arī izpratnes veidošanā Latvijas sabiedrībā par NATO un drošības stiprināšanu.

Atzīmējot 20. gadadienu kopš Latvijas dalības NATO, 29. martā pie Rīgas pils risinājās svinīgā godasardzes ceremonija, kā arī Svētā Gara tornī tika pacelts NATO karogs. "Šodien mēs atzīmējam 20. gadadienu, kopš Latvija ir NATO alianses dalībvalsts. Jebkuros laikapstākļos – labos vai sliktos brīžos – mūsu sabiedrotie ir kopā ar mums. Tāpat mēs šodien atceramies un sakām lielu paldies visiem tiem, kuri pirms 20 gadiem izdarīja visu, lai mēs būtu NATO dalībvalsts," svinīgajā ceremonijā pauda Valsts prezidents.

Atzīmējot 20. gadadienu kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā, Rīgas pilī notika svinīgā godasardzes ceremonija un ES karoga pacelšana Svētā Gara tornī, piedaloties Valsts prezidentam Edgaram Rinkēvičam, Saeimas priekšsēdētājai Daigai Mieriņai, Ministru prezidentei Evikai Siliņai, ārlietu ministrei Baibai Bražei un Augstākās tiesas priekšsēdētājam Aigaram Strupiņam.

4. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA LATVIJAS KONKURĒTSPĒJAS VEICINĀŠANĀ

Latvijas konkurētspējas veicināšana ir viena no Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča noteiktajām prezidentūras prioritātēm. Darbs pie tās tika mērķtiecīgi turpināts arī 2024. gadā šādos virzienos:

- konkurētspēju veicinošas augstākās izglītības, zinātnes un uzņēmējdarbības vides veidošana – Valsts konkurētspējas komisijas priekšlikumi un pētījums;
- jaunas iespējas inovāciju attīstībai un drošības risku novēršanai mākslīgā intelekta jomā – priekšlikums un ekspertu diskusijas par Mākslīgā intelekta centra izveidi;
- ilgtermiņā paredzama valsts enerģētikas politika – ekspertu diskusijas par enerģētikas nozares ilgtermiņa stratēģiju līdz 2050. gadam;
- Latvijas uzņēmumu eksportspējas stiprināšana – ārvalstu vizītes kopīgi ar Latvijas uzņēmumu biznesa delegācijām;
- aizsardzības industrijas stiprināšana.

4.1. AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS, ZINĀTNES UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDES VEIDOŠANA

2024. gadā darbu turpināja Valsts prezidenta 2023. gada 4. oktobrī izveidotā Valsts konkurētspējas komisija. Tās mērķis ir sniegt atbalstu Valsts prezidentam Latvijas Republikas Satversmē noteikto funkciju īstenošanā un izstrādāt priekšlikumus valsts konkurētspējas stiprināšanai izglītības, zinātnes un uzņēmējdarbības jomās.

Augstākās izglītības jomā Valsts konkurētspējas komisija sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju izstrādāja grozījumus Augstskolu likumā, lai atvieglotu ilgtermiņa sadarbības veidošanu ar ārvalstu pasniedzējiem un pētniekiem. Tie paredz elastīgākas valsts valodas prasības ārvalstu ekspertiem ar mērķi veicināt augsti kvalificēta ārvalstu akadēmiskā personāla piesaisti un veidot starptautiskāku, kvalitatīvāku augstākās izglītības vidi Latvijas augstskolās. (Plašāku informāciju skatīt sadaļā 5.1. Valsts prezidenta likumdošanas iniciatīvas.)

Uzņēmējdarbības jomā Valsts konkurētspējas komisija sadarbībā ar Ekonomikas ministriju decembrī noslēdza pētījumu par Latvijas lielāko eksportējošo un inovatīvo uzņēmumu galvenajiem izaicinājumiem un priekšlikumiem konkurētspējas stiprināšanai. Pētījuma ietvaros no 2024. gada jūlija līdz oktobrim tika aptaujāti 64 Latvijā lielāko eksportējošo uzņēmumu īpašnieki vai augstākā līmeņa vadība. Pētījumā atspoguļots detalizēts uzņēmumu skatījums par Latvijas uzņēmējdarbības vides elementiem, tos strukturējot pēc šādām jomām: inovācijas, produktivitāte, birokrātija, sadarbība ar citiem komersantiem, politikas veidotājiem un zinātniekiem,

eksportspēja un cilvēkkapitāls. Pētījums sniedz ieskatu uzņēmumu noskaņojumā, un, balstoties uz pētījuma rezultātiem, ir noteiktas konkrētas prioritātes turpmākajai rīcībai, proti, mazināt birokrātisko slogu valsts un Eiropas Savienības atbalsta programmās, veicināt sadarbību un informācijas apmaiņu valsts iestāžu vidū, uzlabot sadarbību starp privāto sektoru un augstskolām, kā arī privāto sektoru un valsts pārvaldi. Pētījumā gūto atziņu un ieteikumu tālāka praktiska izpēte un ieviešana sadarbībā ar ministrijām un atbildīgajām valsts iestādēm plānota 2025. gadā.

Zinātnes jomā Valsts konkurētspējas komisija pievērsās datu apmaiņas un atkalizmantošanas risinājumiem valsts pārvaldē, kas palīdzētu stimulēt pētniecību un inovācijas. Valsts konkurētspējas komisijas locekļi uzsāka datu apmaiņas pilotprojektu, ko paredzēts noslēgt 2025. gadā. Tāpat Valsts konkurētspējas komisija aktīvi seko un iesaistās arī Veselības ministrijas virzīto likumprojektu, kas regulētu medicīnas datu izmantošanu pētniecībā, izstrādē, t. i., Biobanku likums un Elektronisko veselības datu sekundārās izmantošanas likums.

Oktobrī Valsts konkurētspējas komisija organizēja starptautisku konkurētspējas forumu Rīgas pilī, kas pulcēja vietējos un starptautiskos ekspertus. Ekspertu paneldiskusijās notika labākās starptautiskās prakses izzināšana jautājumos, kas skar zinātnes ietekmi uz valsts ekonomiku un investīciju portfeli, zinātnieku un uzņēmēju sadarbības veicināšanu. Īpaša uzmanība tika pievērsta arī uz mērķiem un rezultātiem orientētu lēmumu pieņemšanai un izpildes procesu īstenošanai. Tāpat eksperti vērtēja, cik efektīvi šobrīd strādā valsts pārvalde, kā to var uzlabot, t. sk. ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) ieteikumus. Starptautisko profesionāļu līdzdalība forumā veicināja nozares politiku pilnveides iespējas.

Lai sagatavotos forumam, oktobra sākumā tika rīkots arī konkurētspējas hakatons, kurā, iesaistot vairāk nekā 30 valsts pārvaldes pārstāvjus, politikas veidotājus, uzņēmējus, akadēmiskās vides pārstāvjus un studentus, tika gūtas papildu idejas Valsts konkurētspējas komisijas turpmākajiem darba virzieniem.

4.2. INOVĀCIJU ATTĪSTĪBA UN DROŠĪBAS RISKU NOVĒRŠANA MĀKSLĪGĀ INTELEKTA JOMĀ

Ņemot vērā tehnoloģiju straujo attīstības tempu pasaulē, mākslīgā intelekta risinājumi piedāvā konkurences priekšrocību ne tikai atsevišķiem uzņēmumiem, bet arī veselām nozarēm un pat valstīm. Mākslīgā intelekta iespējas ir vērsušās plašumā tieši pēdējā desmitgadē, īsā laikā transformējot procesus, profesijas un uzņēmējdarbības vidi. Ir skaidrs, ka globālās ekonomikas apstākļos ar mākslīgā intelekta attīstību saistītie jautājumi ir stratēģiski svarīgi.

Mākslīgā intelekta iespēju izmantošana, risku mazināšana, kā arī Mākslīgā intelekta centra izveide ir viens no būtiskiem Latvijas konkurētspējas stiprināšanas virzieniem, kuram 2024. gadā īpašu uzmanību veltījis Valsts prezidents.

24. aprīlī Nacionālā drošības padome vienojās atbalstīt Mākslīgā intelekta centra veidošanu, sadarbojoties Latvijas Universitātei, Rīgas Tehniskajai universitātei un Rīgas Stradiņa universitātei. Kā centra galvenais uzdevums tika izvirzīta prasmju veidošana mākslīgā intelekta izmantošanai valsts drošībai un zināšanu ekonomikas izaugsmei.

Valsts prezidenta kancelejas un Valsts konkurētspējas komisijas ekspertu vadībā 2024. gada vasarā notika ekspertu diskusiju cikls, lai attīstītu mākslīgā intelekta centra ideju.

Mākslīgais intelekts bija arī viens no centrālajiem jautājumiem Valsts prezidenta vizītes laikā Amerikas Savienotajās Valstīs septembrī, tiekoties ar nozares vadošajiem tehnoloģiju uzņēmumiem un aicinot tos iesaistīties mākslīgā intelekta projektos Latvijā.

Mākslīgā intelekta centra izveidi Valsts prezidents vairākkārt izcēlis divpusējās sarunās gan ar atbildīgajiem ministriem, gan arī Ministru prezidenti. Savukārt 4. novembrī Valsts prezidents uz Rīgas pili aicināja visas iesaistītās puses, lai kopīgā diskusijā pārrunātu progresu un vienotos par turpmākajiem soļiem un lai 2025. gada sākumā varētu uzsākt centra darbību un starptautiskos sadarbības projektus. Valsts prezidents norādīja: "Ideja par mākslīgā intelekta centra izveidi Latvijā sākotnēji balstījās drošības apsvērumos. Tehnoloģiju attīstība ir ātra. Mākslīgā intelekta jomā starp lielvalstīm notiek skrējieni par to, kurš ieņems dominējošo stāvokli. No vienas puses, šī attīstība mums rada papildu iespējas ekonomikas izaugsmei, bet no otras puses arī papildu riskus. Tādējādi uzskatu, ka Latvijā ir jābūt prasmēm, lai izvērtētu šos riskus. Mums ir svarīgi izprast draudus, kas saistīti ar mākslīgā intelekta tehnoloģiju ieviešanu demokrātijas procesos un pat tiešu ļaunprātīgu uzbrukumu."

Valsts prezidents uzsvēra, ka ar mākslīgā intelekta centra izveidi nepieciešams virzīties pēc iespējas ātri. Decembrī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas likumprojekts par Nacionālā mākslīgā intelekta centra izveidi tika apstiprināts Ministru kabinetā. Tā izskatīšana Saeimā plānota 2025. gada pirmajā pusē.

12. novembrī Valsts prezidents ar Datu valsts inspekcijas direktori pārrunāja datu regulējuma elastību un atkāpes iespējas attiecībā uz inovatīviem, tai skaitā mākslīgā intelekta pielietojuma projektiem. Valsts prezidents norādīja, ka Eiropas Savienības līmenī redzam pakāpenisku apzināšanos, ka ir jāspēj salāgot datu aizsardzības augstos standartus ar pētniecības un inovāciju attīstības interesēm, lai Eiropa neatpaliktu no citiem pasaules reģioniem. Arī Latvijai ir jābūt starp tām Eiropas valstīm, kas aktīvi iestājas un virza tādu normatīvo regulējumu, kas paredz drošu, bet vienlaikus arī vienkāršu dalīšanos ar datiem, ievērojot augstus privātuma standartus.

4.3. ILGTERMIŅĀ PAREDZAMA VALSTS ENERĢĒTIKAS POLITIKA

Valsts enerģētikas politikas ilgtermiņa plānošana bija viens no nozaru jautājumiem, kuriem Valsts prezidents 2024. gadā veltīja īpašu uzmanību. Ilgtermiņa politikas neesamība kā Latvijas konkurētspēju bremzējošs faktors

iezīmējās jau 2023. gada otrajā pusē Valsts prezidenta sarunās ar uzņēmēju organizācijām, ārvalstu investoriem, pašvaldībām un reģionālo vizīšu laikā apmeklētajiem uzņēmumiem.

1. martā Rīgas pilī Valsts prezidenta vadībā tika organizēta atbildīgo ministru, Saeimas frakciju pārstāvju un nozares pārstāvju diskusija par enerģētikas nozares un rīcībpolitikas ilgtermiņa attīstību Latvijā. Diskusijā Valsts prezidents norādīja uz nepieciešamību izstrādāt ilgtermiņa stratēģiju: "Enerģētikas nozares attīstībai ir būtiska ietekme uz mūsu konkurētspēju un drošību. Par stratēģijas, vīzijas vai ilgtermiņa plāna trūkumu enerģētikā kritiski izsakās visi. Latvijas iedzīvotāji reģionos, pašvaldības, pašmāju un ārvalstu investori. Nav jāsāk no baltas lapas. Līdz šim ir bijušas daudzas iestrādes, veidoti plāni un novērtējumi. Tās idejas un ekspertīze, kas mums jau ir, jānoformulē stratēģijā ambiciozos un reālos mērķos ar skaidriem uzdevumiem, termiņiem un atbildīgajiem." Puses vienojās par atkārtotu diskusiju ar mērķi pārrunāt konkrētu stratēģijas ietvaru, ko izstrādās Klimata un enerģētikas ministrija.

23. oktobrī Rīgas pilī pirmo reizi tika prezentēts Klimata un enerģētikas ministrijas sagatavotais dokumenta projekts "Enerģētikas stratēģija 2050". Diskusijā komentārus par stratēģijas projektu puda Saeimas frakciju pārstāvji un nozares eksperti. Puses vienojās, ka Klimata un enerģētikas ministrija apkopos par stratēģijas projektu saņemtos komentārus un viedokļus, lai sagatavotu stratēģijas gala versiju apstiprināšanai valdībā un izskatīšanai Saeimā. Valsts prezidents norādīja, ka organizēs arī atkārtotu diskusiju par šo tēmu 2025. gada pirmajā pusē.

4.4. LATVIJAS UZŅĒMUMU EKSPORTSPĒJAS STIPRINĀŠANA

Latvijas uzņēmumu eksportspējas stiprināšana, kā arī jaunu investīciju piesaiste Latvijai un globālo tehnoloģiju uzņēmumu ieinteresēšana par darbības paplašināšanu Latvijā bijuši starp centrālajiem saturiskajiem elementiem vairākās Valsts prezidenta ārvalstu vizītēs.

17. janvārī Pasaules ekonomikas foruma laikā Davosā Valsts prezidents tikās ar starptautiskā tehnoloģiju uzņēmuma "Google/Alphabet" globālo lietu prezidentu Kentu Volkeru. Valsts prezidents izcēla Latvijas jaunuzņēmumu inovācijas, t. sk. mākslīgā intelekta jomā, un aicināja "Google" paplašināt pieejamās programmas un sadarbību. Tāpat puses pārrunāja arī nepieciešamību attīstīt mākslīgā intelekta sistēmas drošā un pārdomātā veidā. Valsts prezidents norādīja: "Ņemot vērā mākslīgā intelekta tehnoloģiju straujo attīstību, ir nepieciešama cieša valsts un privātā sektora sadarbība. Jāsadarbojas, lai veidotu tādu regulatīvo ietvaru, kas, no vienas puses, nodrošinātu taisnīgu un caurspīdīgu mākslīgā intelekta izmantošanu, bet, no otras puses, neapturētu inovāciju attīstību."

Sarunas ar "Google" operatīvajā līmenī turpinājušās arī pēc abu pārstāvju tikšanās, kā arī septembrī organizēta Valsts prezidenta un uzņēmēju delegācijas vizīte "Google" centrālajā birojā Sanfrancisko. Tāpat "Google" arī

aicināts iesaistīties Latvijas Mākslīgā intelekta centra projektā, līdzko likumdevējs būs apstiprinājis tā darbības formu 2025. gada pirmajā pusē.

6. februārī valsts vizītes Maltā ietvaros Valsts prezidents tikās ar Maltas uzņēmējiem – esošajiem un potenciālajiem investoriem. Valsts prezidents akcentēja Latvijas priekšrocības – attīstītu infrastruktūru, kvalificētu darbaspēku un konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi. Pēc sarunas vairāki Maltas uzņēmumi apliecināja interesi apmeklēt Latviju. Vizītes laikā Valsts prezidents piedalījās arī Latvijas valodu tehnoloģiju uzņēmuma "Tilde" rīkotajā seminārā par digitālajiem rīkiem latviešu un maltiešu valodu saglabāšanai un attīstībai.

14.–15. maijā oficiālās vizītes Itālijā laikā notika Valsts prezidenta tikšanās ar Itālijas uzņēmējiem un augstskolu pārstāvjiem, lai veicinātu savstarpējo sadarbību investīciju piesaistē un pētniecībā. Sarunā piedalījās Itālijas uzņēmēji, kas jau darbojas Latvijā metālapstrādes un transporta jomā, kā arī uzņēmumi, kas vēl izvērtē investīciju iespējas, piemēram, aizsardzības industrijas un veselības aprūpes jomā.

No 17. līdz 21. septembrim Edgars Rinkēvičs kopā ar uzņēmēju delegāciju apmeklēja Amerikas Savienoto Valstu Kalifornijas pavalsti. Vizītes mērķi bija Latvijas uzņēmumu eksporta tirgus paplašināšana un investīciju piesaistes veicināšana. Valsts prezidents kopā ar pavadošo delegāciju tikās ar pasaulē vadošo augsto tehnoloģiju uzņēmumu "META", "Google", "OpenAI" un "Groq" pārstāvjiem. Sarunās Valsts prezidents uzsvēra, ka Latvija ir atvērta sadarbībai ar lielajiem ASV tehnoloģiju uzņēmumiem, lai attīstītu uzticamas mākslīgā intelekta tehnoloģijas. Vizītes laikā Valsts prezidents kopīgi ar vairākiem sadarbībā ieinteresētiem uzņēmumiem apmeklēja arī ASV Nacionālās aeronautikas un kosmosa administrācijas (NASA) Eimsa pētījumu centru Silīcija ielejā. Tāpat Valsts prezidents piedalījās Latvijas jaunuzņēmumu un Kalifornijas potenciālo investoru tīklošanās pasākumā.

23. septembrī ANO Ģenerālās asamblejas sesijas ietvaros Ņujorkā Valsts prezidents tikās ar mākslīgā intelekta tehnoloģiju "OpenAI" vadītāju Semu Altmanu, lai pārrunātu sadarbību, jo īpaši uzņēmuma "OpenAI" potenciālo dalību Mākslīgā intelekta centra projektā Latvijā.

14. un 15. oktobrī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs darba vizītē kopīgi ar 130 uzņēmēju un pašvaldību pārstāvju delegāciju apmeklēja Berlīni, Vāciju. Vizītes uzsvars bija uz Latvijas-Vācijas ekonomiskās sadarbības stiprināšanu digitālo tehnoloģiju jomā. Valsts prezidents piedalījās Latvijas-Vācijas pašvaldību forumā "Latvijas-Vācijas sinerģija: digitālās transformācijas virzītājspēks". Tāpat Valsts prezidents atklāja Vācijas nozīmīgāko viedās publiskās pārvaldes izstādi "Smart Country Convention 2024", uzsverot, ka "Latvija var dalīties ar savu pieredzi digitālo risinājumu ieviešanā, kas gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem atvieglo valsts pakalpojumu saņemšanu". Latvijas kā galvenās partnervalsts statuss izstādē nodrošināja iespējas Latvijas informācijas un komunikāciju tehnoloģiju uzņēmumiem iepazīstināt ar saviem produktiem un rast jaunus partnerus Vācijas tirgū. Vizītes laikā notika arī Valsts prezidenta tikšanās ar Vācijas aizsardzības nozares uzņēmumiem, Latviju īpaši izceļot kā piemērotu vietu investīcijām drošības un militārajā industrijā. Tāpat Valsts prezidents divpusēji tikās ar Vācijas aizsardzības un enerģētikas uzņēmumiem, kuriem jau ir iestrādes Latvijas tirgū un ir potenciāls tās paplašināt.

26.–30. novembrī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs darba vizītē kopā ar uzņēmēju delegāciju apmeklēja Korejas Republiku. Viens no būtiskiem vizītes mērķiem bija stiprināt ekonomisko sadarbību tādās jomās kā farmācija, mehāniskā inženierija, kokapstrāde un tūrisms, kā arī attīstīt jaunus sadarbības virzienus, tai skaitā biomedicīnā. Valsts prezidenta vizītes laikā izziņoti trīs sadarbības memorandi starp Latvijas un Korejas Republikas uzņēmumiem – no tiem divi biomedicīnas jomā un viens zaļās enerģētikas jomā.

4.5. AIZSARDZĪBAS INDUSTRIJAS STIPRINĀŠANA

Ģeopolitiskā situācija nosaka, ka valsts drošības un aizsardzības jautājumi Latvijai ir un būs aktuāli. Aizsardzības nozares attīstība ir priekšnosacījums tam, lai nodrošinātu ražošanas un piegāžu pašpietiekamību, vienlaikus tas ir arī instruments, lai celtu valsts konkurētspēju un stiprinātu uzņēmējdarbību. Valsts prezidents aizsardzības nozares attīstības jautājumam pievērsies gan Nacionālās drošības padomes sēdēs un divpusējās sarunās ar atbildīgo iestāžu un ministrijas vadību, gan arī aicinot uz kopīgu diskusiju valsts pārvaldes un uzņēmumu pārstāvjus.

7. oktobrī pēc Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča iniciatīvas Rīgas pilī notika diskusija par aizsardzības industrijas priekšrocībām un izaicinājumiem Latvijā, tās lomu aizsardzības spēju stiprināšanā un ilgtermiņa atbalsta Ukrainai nodrošināšanā. Valsts prezidents diskusijas noslēgumā aicināja uzturēt regulāru un iekļaujošu dialogu starp valsts pārvaldi un Latvijas aizsardzības industrijas pārstāvjiem: "Šī diskusija iezīmēja virzienus un administratīvos procesus, kas ir darāmi gan no Aizsardzības ministrijas, gan Ekonomikas ministrijas, kā arī industrijas puses. Pirmkārt, ir jāpabeidz darbs pie aizsardzības industrijas attīstības stratēģijas. Otrkārt, jānodrošina regulārs dialogs starp valsts pārvaldi, uzņēmēju asociācijām un uzņēmumiem, lai pārspriestu konkrētas lietas, kas veicina vai traucē valsts aizsardzības vajadzībām atbilstošas industrijas attīstību. Jautājumus par paveikto nozares attīstībā iekļaušu arī turpmākajās Nacionālās drošības padomes sēdēs."

Lai atvērtu dokumentu, klikšķiniet, lūdzu, uz hipersaites simbola!

5. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA LIKUMDOŠANĀ

5.1. VALSTS PREZIDENTA LIKUMDOŠANAS INICIATĪVAS

Atbilstoši Satversmes 47. pantam Valsts prezidentam ir likuma ierosināšanas tiesība, proti, Valsts prezidents var iesniegt Saeimā aicinājumu pieņemt likumu, norādot svarīgākos likuma aspektus. Savukārt atbilstoši Satversmes 65. pantam Valsts prezidents var iesniegt Saeimai pilnībā izstrādātus likumprojektus. 2024. gadā Valsts prezidents Saeimā ir iesniedzis piecus likumprojektus.

1) "Grozījumi Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā"

Valsts prezidents 2024. gada 20. februārī iesniedza Saeimai izskatīšanai likumprojektu "Grozījumi Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā".

Šajā likumprojektā Valsts prezidents ierosina noteikt, ka ir skaidri un nepārprotami norādāmi gadījumi, kad priekšvēlēšanu aģitācijas materiāls tiek radīts mākslīgā intelekta sistēmā vai mākslīgā intelekta sistēma jebkādā citā veidā tiek izmantota priekšvēlēšanu aģitācijā. Savā 2024. gada 20. februāra vēstulē Saeimas Prezidijam Valsts prezidents uzsvēra: "Vēlētāju tiesības piedalīties godīgās un brīvās vēlēšanās nedrīkst apdraudēt ar mākslīgā intelekta sistēmu izmantošanu. Šādas mākslīgā intelekta sistēmas citur pasaulē jau ir tikušas izmantotas vēlēšanu procesa ietekmēšanai un manipulācijai ar vēlētāju viedokļiem, kā arī dezinformācijas izplatīšanai."

Mākslīgā intelekta sistēmu izmantošanas norādīšana veicinās atklātību un demokrātisko drošību. "Vēlētājam Latvijā ir tiesības zināt, kas no vēlētājiem pieejamās informācijas patiesībā ir priekšvēlēšanu aģitācijas materiāls. Tikpat būtiski panākt, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir pietiekami caurspīdīga un vēlētājs tiktu pienācīgi informēts par gadījumiem, kad priekšvēlēšanu materiālu ir radījusi mākslīgā intelekta sistēma, vai mākslīgā intelekta sistēma citā veidā tiek izmantota priekšvēlēšanu aģitācijā," teikts Valsts prezidenta vēstulē Saeimai.

Valsts prezidenta iesniegtais likumprojekts "Grozījumi Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā" un saistītie dokumenti.

Lai atvērtu dokumentu, klikšķiniet, lūdzu, uz hipersaites simbola!

2) "Grozījumi Augstskolu likumā"

Valsts prezidents 2024. gada 22. aprīlī iesniedza Saeimai izskatīšanai likumprojektu "Grozījumi Augstskolu likumā".

Likumprojektā Valsts prezidents rosināja noteikt, ka augstskolas attīstības veicināšanai tās stratēģiskajā specializācijā akadēmiskā personāla amatā, izņemot lektoru un asistentu, uz laiku ne ilgāku par sešiem gadiem var ievēlēt ārzemnieku, kura valsts valodas zināšanas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajam apjomam. Pēc sešu gadu termiņa beigām ar ārzemnieku var turpināt darba attiecības, ja ārzemnieks ir ieguvis apliecinājumu par valsts valodas zināšanām Ministru kabineta noteiktajā apjomā.

Valsts prezidenta iesniegtā likumprojekta mērķis ir novērst neskaidrības attiecībā uz akadēmiskajam personālam noteiktajām prasībām par valsts valodas prasmi. Šī mērķa sasniegšanai likumprojekts piedāvā nepārprotami paredzēt augstskolu iespējas veicināt pasaules līmeņa personāla iesaisti augstākās izglītības iestāžu darbā, lai veicinātu Latvijas augstskolu izcilību augstākajā izglītībā un zinātnē. "Viens no faktoriem, kas ietekmē Latvijas augstākās izglītības un zinātnes starptautisko atvērtību, ir normatīvajos aktos noteiktās prasības akadēmiskajam personālam, tajā skaitā prasības par valsts valodas prasmi. Vairākos nozīmīgos pētījumos norādīts, ka esošās striktās prasības atsevišķos gadījumos var radīt šķēršļus Latvijas augstākās izglītības un zinātnes starptautiskajai konkurētspējai," 2024. gada 22. aprīļa vēstulē Saeimas Prezidijam norādīja Valsts prezidents.

Plašākas augstskolu iespējas piesaistīt ārvalstu mācībspēku skatāmas kopsakarā ar augstskolu uzdevumu pienācīgi aizsargāt valsts valodu. Vēstulē Saeimai Valsts prezidents uzsvēra: "Šobrīd spēkā esošais regulējums pieļauj iespēju augstskolām piesaistīt mācībspēkus, kuri nepārzina valsts valodu normatīvajos aktos noteiktajā līmenī un pakāpē. Tas gan atstāj pārāk daudz iespēju pretrunīgām interpretācijām, kas varētu nepienācīgi aizsargāt valsts valodu. Jāuzsver, ka augstskolām savā darbībā ir jāizkopj un jāattīsta zinātne, māksla un latviešu valoda. Šie uzdevumi nav savstarpēji izslēdzoši, bet gan papildinoši un iekļaujoši."

Valsts prezidenta iesniegtais likumprojekts "Grozījumi Augstskolu likumā" un saistītie dokumenti.

3) Priekšlikums likumprojektam "Grozījumi Krimināllikumā"

Valsts prezidents 2024. gada 22. maijā nosūtīja Saeimas Juridiskajai komisijai priekšlikumu likumprojektam "Grozījumi Krimināllikumā" (Nr. 579/Lp14).

Lai atvērtu dokumentu, klikšķiniet, lūdzu, uz hipersaites simbola!

Priekšlikumā Valsts prezidents rosināja papildināt Krimināllikumu ar jaunu pantu, kurā paredzēta kriminālatbildība par valsts amatpersonas ievēlēšanas, iecelšanas vai apstiprināšanas amatā procesa Saeimā ietekmēšanu, izmantojot dziļviltojumu tehnoloģiju.

Latvijā kā parlamentārā valstī tieši Saeimas kompetencē ir ievēlēt, iecelt vai apstiprināt amatā valsts augstākās amatpersonas. Šo amatpersonu pilnvaru apjoms un to vadīto institūciju kompetence ir būtiska Latvijas demokrātiskās valsts iekārtas pastāvēšanā un demokrātisko vērtību aizsardzībā. 2024. gada 22. maija vēstulē Saeimas Prezidijam Valsts prezidents uzsvēra: "Sabiedrībai ir tiesības paļauties, ka valsts augstākās amatpersonas amatu iegūst caurspīdīgā, godīgā un tiesiskā procesā, bez neatļautas ietekmes."

"Apzināti nepatiesas diskreditējošas informācijas izgatavošana vai izplatīšana par valsts augstāko amatpersonu amata kandidātiem saistībā ar šo amatpersonu ievēlēšanas, iecelšanas vai apstiprināšanas procesu, izmantojot dziļviltojumu tehnoloģiju, var radīt būtisku vai pat neatgriezenisku kaitējumu gan Latvijas valsts nacionālajām un starptautiskajām interesēm, gan sabiedrības interesēm," teikts Valsts prezidenta vēstulē Saeimai.

Valsts prezidenta iesniegtais priekšlikums likumprojektam "Grozījumi Krimināllikumā".

4) "Grozījums Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā"

Valsts prezidents 2024. gada 16. septembrī iesniedza Saeimai izskatīšanai likumprojektu "Grozījums Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā".

Likumprojektā Valsts prezidents rosināja uz laiku no 2025. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim ierobežot valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības pieaugumu. Likumprojekts piedāvā noteikt, ka šajā periodā kapitālsabiedrības valdes un padomes locekļa atlīdzība nepārsniedz iepriekš noteikto, turklāt tajās kapitālsabiedrībās, kurās pārskata gada ieņēmumus vairāk nekā 80 % apmērā veido publiskais finansējums, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības apmēru nosaka ne vairāk kā 80 % apmērā no valdes un padomes locekļu atlīdzības privātajā sektorā.

"Pašreizējās valsts budžeta iespējas ir ierobežotas. Svarīgākā prioritāte 2025. gada budžeta veidošanā ir stiprināt valsts iekšējo un ārējo drošību. Tāpat ir citas nozares ar samilzušām vajadzībām, tai skaitā tās, kurās darbojas nekomerciālās valsts kapitālsabiedrības," teikts Valsts prezidenta 2024. gada 16. septembra vēstulē Saeimas Prezidijam.

"Likumdevējam ir jāizvērtē visi pieejamie rīki, lai maksimāli ierobežotu nepieciešamību budžeta vajadzību finansēšanai izmantot instrumentus, kas var

Lai atvērtu dokumentu, klikšķiniet, lūdzu, uz hipersaites simbola!

negatīvi skart visu sabiedrību. Uz diviem gadiem terminēta valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atlīdzības pieauguma ierobežošana un nekomerciālo kapitālsabiedrību gadījumā – atlīdzības noteikšana 80 % apmērā salīdzinājumā ar atlīdzību privātajā sektorā bez iespējām piemērot citas atkāpes atlīdzības paaugstināšanai – ir viens no šādiem rīkiem,” uzsvēra Valsts prezidents.

Valsts prezidenta iesniegtais likumprojekts “Grozījums Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā” un saistītie dokumenti.

5) Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”

Valsts prezidents 2024. gada 3. decembrī iesniedza Saeimai izskatīšanai likumprojektu “Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli””.

Likumprojektā Valsts prezidents rosināja neaplikt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli darba devēja darbiniekam vai viņa apgādībā esošai personai piešķirto palīdzību naudā medicīnisko tehnoloģiju iegādei. Likumprojekta mērķis ir sekmēt darba devēju brīvprātīgu iesaistīšanos dārgu zāļu, tai skaitā inovatīvo medikamentu, kā arī citu medicīnisko tehnoloģiju pieejamības nodrošināšanā atbilstoši starptautiskajām klīniskajām vadlīnijām saviem darbiniekiem vai viņu apgādībā esošajām personām gadījumos, kad valsts nekompensē vai tikai daļēji kompensē medikamentu vai citu medicīnisko tehnoloģiju iegādes izdevumus.

Lai sasniegtu likumprojekta mērķi, ir nepieciešams novērst esošos šķēršļus un mazināt finansiālo slogu darba devējam gadījumos, ja darba devējs ir izvēlēties sniegt atbalstu savam darbiniekam vai viņa apgādībā esošajai personai, piešķirot viņam naudas līdzekļus medicīnisko tehnoloģiju, tai skaitā medikamentu, iegādei. Proti, gadījumos, kad pacientam, kuram ir diagnosticēta smaga saslimšana un par kuru ārsta konsīlijs ir pieņēmis lēmumu par noteiktu zāļu lietošanu vai citu medicīnisko tehnoloģiju nepieciešamību, taču valsts budžets šo medicīnisko tehnoloģiju iegādi nesedz vai sedz tikai daļēji, darba devējs var brīvprātīgi izvēlēties apmaksāt to iegādi pilnībā vai daļēji.

Līdzīgi darba devējs var brīvprātīgi izvēlēties atbalstīt arī darbinieka apgādībā esošās personas, jo arī tas varētu veicināt darbinieka ātrāku atgriešanos darba tirgū. Šādos gadījumos darba devēja brīvprātīgs ieguldījums darbinieka vai viņa apgādībā esošo personu veselībā būtu uzskatāms par uzņēmuma saimnieciskajai darbībai nepieciešamu priekšnosacījumu darba ražīguma celšanai, nevis darbinieka personīgu labumu (līdzīgi kā mācību maksas par augstāko izglītību segšanas gadījumā).

2024. gada 3. decembra vēstulē Saeimas Prezidijam Valsts prezidents norādīja:

Lai atvērtu dokumentu, klikšķiniet, lūdzu, uz hipersaites simbola!

kas neizbēgami ietekmē arī darbaspēka pieejamību un darba ražīgumu. Savukārt apgādībā esošu personu aprūpe var ietekmēt spēju pilnvērtīgi iekļauties darba tirgū. Viens no veidiem, kas varētu sniegt ieguldījumu šo grūtību pārvarēšanā un līdz ar to arī darbaspēka resursa saglabāšanā, ir motivēt darba devējus brīvprātīgi palīdzēt savam darbiniekam vai viņa apgādībā esošai personai segt zāļu izmaksas.”

Valsts prezidenta iesniegtais likumprojekts “Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”” un saistītie dokumenti.

5.2. LIKUMU IZSLUDINĀŠANA

Satversmes 69. pants noteic, ka Valsts prezidents izsludina Saeimā pieņemtos likumus ne agrāk kā desmitā dienā un ne vēlāk kā divdesmit pirmā dienā pēc to pieņemšanas.

2024. gadā Valsts prezidents ir izsludinājis 255 likumus.

5.3. VALSTS PREZIDENTA OTRREIZĒJĀS CAURLŪKOŠANAS LŪGUMI

Satversmes 71. pants paredz, ka desmit dienu laikā, skaitot no likuma pieņemšanas Saeimā, Valsts prezidents var prasīt likuma otrreizēju caurlūkošanu.

Pārskata periodā Valsts prezidents otrreizējās caurlūkošanas lūgumus Saeimai nenosūtīja.

6. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA IEKŠPOLITIKĀ

Valsts prezidentam kā Latvijas valsts augstākajai amatpersonai ir būtiska loma valsts stabilitātes nodrošināšanā. Valsts prezidenta pienākums ir aizsargāt Satversmi un tajā ietvertās konstitucionālās vērtības, politiski nepieļaujot demokrātijas un tiesiskuma vājināšanu. No Valsts prezidenta tiek sagaidīta politiskā neitralitāte un iesaiste ilgtermiņa valsts attīstībā, kas nav piesaistīta četru gadu vēlēšanu ciklam. Iekšpolitikas jomā Valsts prezidenta prioritātes bija politikas plānošana un sadarbības organizēšana, tautsaimniecības attīstīšana un valsts konkurētspējas veicināšana, darba vizītes Latvijas novados un sadarbība ar pašvaldībām, kā arī iekšlietu sistēmas un aizsardzības stiprināšana, izglītības un zinātnes un veselības nozares jautājumi.

6.1. POLITIKAS PLĀNOŠANA UN SADARBĪBAS ORGANIZĒŠANA

Valsts ilgtermiņa attīstībai nepieciešama visu valsts augstāko amatpersonu un varas atzaru saskaņota rīcība. Lai saskaņā ar izvirzītajām prioritātēm sekmētu politisku, ekonomisku, tiesisku un sociālu attīstības mērķu sasniegšanu, Valsts prezidents regulāri ticies ar Saeimas priekšsēdētāju un Ministru prezidenti. Latvijas iekšpolitikas aktualitātes Edgars Rinkēvičs pārrunāja ar valsts augstākajām amatpersonām, Ministru kabineta locekļiem, tieslietu un drošības nozares institūciju vadītājiem, kā arī ar pašvaldību, sociālo partneru, nevalstiskā sektora un uzņēmējdarbības vides pārstāvjiem.

Sadarbību ar parlamentu un aktuālos likumdevēja darbus, tostarp izskatot Valsts prezidenta iesniegtos likumprojektus, Valsts prezidents regulāri pārrunāja ar Saeimas priekšsēdētāju un Saeimas frakciju vadītājiem. Lai stiprinātu dialogu un konstruktīvu viedokļu apmaiņu, Valsts prezidents tikās ar visām Saeimā pārstāvētajām frakcijām, komisiju priekšsēdētājiem, kā arī Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisijas deputātiem.

Tikšanās reizēs Valsts prezidents ar Saeimas amatpersonām pārrunāja darbu pie 2025. gada valsts budžeta, tajā izceļot aizsardzības prioritātes. Tāpat Valsts prezidents aicināja likumdevēju definēt un nekavēties ar Latgales reģiona drošības un attīstības plānu, lai īstenotu mērķi par Latgales reģiona drošību, skolu tīkla un ceļu infrastruktūras attīstību, kā arī uzņēmējdarbības veicināšanu šajā reģionā. Saistībā ar centieniem stiprināt drošību izglītības iestādēs ar Saeimas amatpersonām pārrunāti grozījumi Izglītības likumā. Tika pārrunāti arī grozījumi Augstskolu likumā, kuru mērķis ir veicināt pasaules līmeņa ārvalstu pasniedzēju un pētnieku piesaisti darbam Latvijas augstskolās un tādējādi stiprināt augstskolu starptautisko konkurētspēju.

20. jūnijā Valsts prezidents uzrunāja deputātus Saeimas pavasara sesijas noslēguma sēdē, akcentējot savas darbības prioritātes – drošību, ekonomikas attīstību un konkurētspēju, izglītību un Latvijas jauniešus. Edgars Rinkēvičs

pateicās par sadarbību un atbalstu viņa virzītajām likumdošanas iniciatīvām, kā arī aicināja likumdevējus un izpildvaru strādāt ātrāk un pēc būtības, īpaši attiecībā uz civilās aizsardzības sistēmas pilnveidošanu un atbilstošu darba apstākļu un atalgojuma nodrošināšanu policistiem, ugunsdzēsējiem, glābējiem, robežsargiem un drošības dienestu darbiniekiem. Kā īpaši būtiskus darbus Saeimai un valdībai pavasara sesijas noslēguma sēdē Valsts prezidents norādīja valsts budžeta, nodokļu, veselības aprūpes, birokrātijas mazināšanas un ar "Rail Baltica" projektu saistītos jautājumus.

8. jūnijā Latvijā tāpat kā citās ES dalībvalstīs notika 10. Eiropas Parlamenta vēlēšanas. 29. augustā Valsts prezidents tikās ar Ivaru Ijabu, Sandru Kalnieti, Rihardu Kolu, Vili Krištopānu, Reini Pozņaku, Mārtiņu Staķi un Inesi Vaideri, kas Eiropas Parlamentā turpmākos piecus gadus pārstāvēs Latviju. Eiropas Parlaments ir ES likumdošanas un pārstāvības iestāde, tāpēc deputātiem politiskajās debatēs un lēmumu pieņemšanā jāizstāv Latvijas iedzīvotāju intereses ES tiesību aktu izstrādē, kā arī jāraugās, lai citas ES iestādes darbotos demokrātiski.

29. augustā Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī tikās ar eirokomisāra amata kandidātu Valdi Dombrovski. 2024. gada nogalē darbu sāka jaunais Eiropas Komisijas sastāvs, kas nākamajos piecus gadus būs atbildīgs par ES politikas veidošanu un īstenošanu. Eiropas Komisija kā ES galvenā izpildvaras institūcija ir veidota no 27 dalībvalstu pārstāvjiem: katra dalībvalsts izvirza vienu komisāru, kam tiek uzticēta kāda no atbildības jomām. Valda Dombrovskā kā ekonomikas un produktivitātes komisāra atbildība būs nodrošināt labāku politikas koordināciju starp ES un dalībvalstīm kopīgo mērķu atbalstam.

Valsts prezidenta izvirzītās prioritātes – stiprināt valsts drošību – neatņemama sastāvdaļa ir Latvijas sodu politika, kurai jāspēj reaģēt uz aktuālajiem apdraudējumiem un nodrošināt visu soda mērķu sasniegšanu, tostarp atturēt no noziedzīgiem nodarījumiem. Lai pievērstu uzmanību šim jautājumam, kā arī pārrunātu konstitucionālo orgānu sadarbību tiesiskuma un taisnīguma stiprināšanā, Valsts prezidents 10. janvārī tikās ar Satversmes tiesas priekšsēdētāju Aldi Laviņu, Augstākās tiesas priekšsēdētāju Aigaru Strupišu, ģenerālprokuratoru Juri Stukānu, Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētāju Andreju Judinu un tieslietu ministri Inesi Lībiņu-Egneri. Sarunā ar tieslietu sistēmas augstākajām amatpersonām Edgars Rinkēvičs kā īpašu tuvākā laika izaicinājumu akcentēja spēju reaģēt uz tehnoloģiju, īpaši mākslīgā intelekta, attīstību. Valsts prezidents arī uzsvēra, ka tiesību sistēmas ilgtspējas un efektivitātes nodrošināšanā ir jāizvairās no pārregulācijas un pārlielas sadrumstalotības likumos, kas apgrūtina to piemērošanu un arī vairo birokrātiju.

Ievērojot tiesu varas lomu valsts drošības, tiesiskuma un taisnīguma stiprināšanā, Valsts prezidents 3. janvārī tikās ar Augstākās tiesas priekšsēdētāju Aigaru Strupišu, apspriežot gan nepieciešamos pasākumus tiesu varas neatkarības stiprināšanai, gan sabiedrības informēšanu par tiesu nolēmumiem. Valsts prezidents uzsvēra, ka sodu politika, jo īpaši lietās, kas skar valsts drošības jautājumus, arī 2024. gadā būs Valsts prezidenta institūcijas uzmanības centrā, jo šīs lietas, tāpat kā lietas par korupciju, par naida noziegumiem, par vardarbību ģimenē, ir iekšējās drošības aspekts.

Satversmes tiesas iespējas veicināt labu un kvalitatīvu likumdošanu, iesaistoties Latvijā notiekošo procesu vērtēšanā, Valsts prezidents 19. janvārī

pārrunāja ar Satversmes tiesas priekšsēdētāju Aldi Laviņu. Satversmes tiesa atbalsta Ukrainas Konstitucionālo tiesu un sniedz būtisku devumu Ukrainas integrācijai Eiropas Savienībā, kā arī aktīvi sadarbojas ar citu valstu konstitucionālajām tiesām, tādējādi stiprinot noteikumus balstītu starptautisko kārtību un likuma varu.

Valsts prezidents vairākkārt ir uzsvēris, ka Latvijai ir jābūt gan tiesiskai, gan taisnīgai valstij, turklāt taisnīgai ne tikai abstrakti, bet arī konkrētās situācijās. Katram cilvēkam, kurš saskaras ar tiesu varu vai ar neatkarīgajām juridiskajām profesijām, ir jābūt pārliecinātam par taisnīgu lietas izskatīšanu – Valsts prezidents puda Tieslietu padomes sēdē 9. februārī. Edgars Rinkēvičs arī vērsa Tieslietu padomes uzmanību, ka Krimināllikumam un tā piemērošanai jāatbilst aktuālajam apdraudējumam un sodu politikai valsts drošības lietās jāatbilst situācijai, kad Latvija saskaras ar hibrīdapdraudējumu un Krievijas agresiju pret Ukrainu ir radījusi nopietnus draudus mieram un drošībai.

Lai uzdotu pārbaudīt izskanējušos apgalvojumus par iespējamu iejaukšanos Saeimas vēlēšanu norisē 2014. gadā, Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs 25. aprīlī tikās ar Latvijas Republikas ģenerālprokuroru Juri Stukānu. Par šīs pārbaudes rezultātiem ģenerālprokurors informēja Valsts prezidentu 5. jūnijā, kad tika arī pārrunātas aktualitātes ģenerālprokuratūras darbā, tostarp ar valsts drošības jautājumiem saistītu lietu izmeklēšana un iztiesāšana.

Valsts prezidents ir norādījis, ka jāspēj rast saprātīgu un efektīvu veidu, kā nodrošināt valstiski svarīgu projektu īstenošanas likumību un lietderību. Jaunieceltais Latvijas Republikas valsts kontrolieris Edgars Korčagins 4. janvārī informēja Valsts prezidentu par Valsts kontroles revīzijām 2024. gadā. Tika pārrunāta arī Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības rīcība budžeta un finanšu vadībā, kas nav atbilstoša Latvijas Republikas tiesību aktiem. Savukārt 10. jūnijā Valsts kontroles pārstāvji iepazīstināja Valsts prezidentu ar Latvijas, Igaunijas un Lietuvas Augstāko revīzijas iestāžu kopīgi sagatavoto izpētes ziņojumu saistībā ar projekta "Rail Baltica" ieviešanu, kā arī par secinājumiem un situāciju saistībā ar "Rail Baltica" Latvijas posmu.

Būtiska loma valsts kopējā tiesiskuma un taisnīguma stiprināšanā ir tiesībsargam. Valsts prezidents 8. janvārī ar tiesībsargu Juri Jansonu pārrunāja bērnu tiesību jomu, kā arī pilsonisko un sociālo tiesību jautājumu loku. Cilvēktiesību un labas pārvaldības principa ievērošana tika uzsvērtā arī 20. augusta sarunā par palīdzību bērniem ar atkarībām, narkotiku lietošanas dekriminalizāciju nepilngadīgajiem, bēriņtiesas institūtu un medikamentu pieejamību onkoloģijas pacientiem.

Lai pārrunātu Valsts ieņēmumu dienesta darba prioritātes, ēnu ekonomikas ierobežošanu, kā arī muitas pārvaldes darbu un sankciju efektīvu piemērošanu Latvijā un Eiropas Savienībā, Valsts prezidents 12. martā tikās ar dienesta ģenerāldirektori Baibu Šmiti-Roķi. Sankciju efektīvai piemērošanai ir īpaša nozīme, lai vājinātu Krievijas ekonomiku un Krievijas spējas finansēt karu Ukrainā. Edgars Rinkēvičs īpaši uzsvēra, ka atbildīgajām iestādēm ir jāuzlabo sadarbība un jāstiprina analītikas spējas, lai kritiski izvērtētu, ar kuriem sankciju izņēmumiem riskējam atbalstīt Krievijas militāro industriju. Tika pārrunāti arī valsts pārvaldes rīcībā esošu datu pārvaldības principi, lai nodrošinātu ātru un drošu datu apriti ar valsts pārvaldes institūcijām un pētniekiem.

6.2. TAUTSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBA

2024. gadā tautsaimniecības attīstības jautājumi bija aktuāli Valsts prezidenta darba kārtībā. Tie ir akcentēti regulārajās tikšanās reizēs ar valsts amatpersonām, jo īpaši ekonomikas, finanšu, satiksmes, klimata un enerģētikas, zemkopības, vides un reģionālās attīstības ministriem, kā arī ar Latvijas Bankas, Valsts kontroles, valsts attīstības finanšu institūcijas "Altum", Valsts ieņēmumu dienesta un Datu valsts inspekcijas vadītājiem.

Administratīvā sloga mazināšana kā nepieciešamība bieži izskan Valsts prezidenta reģionālo vizīšu laikā un tiekoties ar uzņēmumu pārstāvjiem. Lai veicinātu uzņēmējdarbības vides attīstību un efektīvu valsts pārvaldes lēmumu pieņemšanu, Valsts prezidents uzstāja uz birokrātijas mazināšanu kā būtisku instrumentu pārmaiņu panākšanai, vienlaikus uzsverot, ka rīcības plāni vien nemazina birokrātiju, par rezultātu sasniegšanu varēs spriest tad, kad pozitīvas atsauksmes tiks saņemtas arī no uzņēmējiem. Arī saistībā ar Ekonomikas ministrijas izstrādāto Latvijas ekonomikas attīstības plānu Valsts prezidents mudināja strādāt gan pie konceptuāla dokumenta, gan arī pavisam praktiskiem un ātri ieviešamiem pasākumiem, kas veicinātu Latvijas uzņēmēju iespējas eksporta tirgos un investīciju piesaisti Latvijas reģioniem.

Finanšu jomā Valsts prezidents sarunās gan ar nozares ministru, gan Latvijas Bankas un valsts finanšu institūcijas "Altum" vadību atgādināja, ka jau ilgstoši viens no Latvijas lielākajiem izaicinājumiem ir nepietiekama finansējuma pieejamība uzņēmējdarbības attīstībai, kā arī jebkādām investīcijām reģionos. Valsts prezidents pauda nostāju, ka šobrīd ir svarīga Latvijas Bankas aktīva rīcība, izvērtējot nepamatotus ierobežojumus finanšu pakalpojumu pieejamībai, piemēram, kontu atvēršanai, maksājumu veikšanai un kredītu izsniegšanai.

Edgars Rinkēvičs rosināja Latvijas Banku sadarbībā ar citām atbildīgajām institūcijām aktīvi strādāt, lai izmantotu visus iespējamus instrumentus un veidotu atbilstošu regulējumu finanšu pakalpojumu pieejamībai, īpaši Latvijas reģionos, vienlaikus mazinot šķēršļus zema riska darbībām. Latvijas Banka atbilstošas izmaiņas Kredītiestāžu regulējumā virzīja 2024. gada vasarā. Saeima regulējumu ir pieņēmusi. Tas stāsies spēkā 2026. gadā un cita starpā noteiks arī komercbanku filiāļu skaitu reģionos.

2025. gada valsts budžeta izstrādē Valsts prezidents uzsvēra, ka valsts aizsardzība izvirzīta kā galvenā prioritāte, paredzot finansējumu arī iekšējās drošības stiprināšanai. Valsts prezidents norādīja, ka esošajos ģeopolitiskajos apstākļos, stiprinot valsts drošību, radām arī uzticamu vidi ārvalstu un vietējām investīcijām.

Valsts prezidents skaidri definēja, ka valsts budžeta veidošanas gaitā ir svarīga atklāta komunikācija ar sabiedrību par gaidāmajām izmaiņām, it īpaši, ja tās skar nodokļu sistēmu, kā arī jāmeklē kompromisi.

Valsts prezidents uzsvēris sankciju efektīvas piemērošanas nozīmi, norādot, ka ir jāpiemēro stingras sankcijas, lai vājinātu Krievijas ekonomiku un Krievijas spējas finansēt karu Ukrainā. Sankciju efektivitāte lielā mērā balstās uz mūsu gan kā Latvijas, gan kā ES ieviešanas un kontroles spējām. Svarīgi stiprināt

analītikas spējas, lai varam atklāt sankciju apiešanas gadījumus. Edgars Rinkēvičs uzsvēra, ka atbildīgajām iestādēm ir jāuzlabo sadarbība, lai kritiski izvērtētu, ar kuriem sankciju izņēmumiem riskējam atbalstīt Krievijas militāro industriju. Šādi gadījumi ir jāapzina laicīgi un aktīvi jāizrunā ES līmenī.

Satiksmes jomā Valsts prezidents 2024. gada sākumā mudināja operatīvi nodrošināt iedzīvotājiem prognozējamu un netraucētu pasažieru vilcienu kustību, tostarp izvērtēt atbildīgās valsts kapitālsabiedrības atbildību. Tāpat ar nozares atbildīgo ministru pārrunāta arī pasta pakalpojumu nodrošināšana, reģionālie pasažieru pārvadājumi, ceļu infrastruktūra Latvijā un dažādi reģionālajās vizītēs saņemti jautājumi, piemēram, par Bauskas apvedceļa būvniecības projekta neskaidro statusu (pēc sarunas 2024. gada vidū projekta virzība gan atsākta).

Diskusiju centrā bija arī projekts "Rail Baltica", par kuru Valsts prezidents norādīja: "Saspringtu termiņu apstākļos visām valsts institūcijām kā vienotai komandai valdības un Satiksmes ministrijas vadībā ir jāizdara viss nepieciešamais, lai nodrošinātu, ka līdz 2030. gadam "Rail Baltica" projekts iegūst jau pavisam konkrētas aprises. Pirmais solis ir sakārtot pārvaldību un tad arī projekta struktūru un finansējuma avotus." Gan "Rail Baltica" projekta un dzelzceļa nozares kapitālsabiedrību, gan arī aviokompānijas "airBaltic" sakarā Valsts prezidents norādīja, ka no valdības un satiksmes ministra sagaida labu un caurskatāmu kapitālsabiedrību pārvaldību un saprotamu pieņemto lēmumu skaidrošanu Latvijas sabiedrībai.

Enerģētikas jomā Valsts prezidents par prioritāti noteicis ilgtermiņa enerģētikas plānošanas nepieciešamību, organizējot divas politikas lēmumu pieņemēju un nozares ieinteresēto pušu diskusijas Rīgas pilī (plašāku informāciju skatīt sadaļā 4. Valsts prezidenta darbība Latvijas konkurētspējas veicināšanā). Tāpat Valsts prezidents sarunās ar atbildīgo ministru izcēlis, ka Latvijai jāturpina ceļš uz enerģētisko drošību un neatkarību, proti, Valsts prezidenta darbākārtībā bijuši Baltijas valstu elektrotīklu sinhronizācijas ar Eiropas elektrotīklu, kas plānota 2025. gada februārī, kā arī kritiskās infrastruktūras aizsardzības jautājumi. Tie pārrunāti arī Baltijas valstu prezidentu līmenī.

Reģionālās politikas jomā Valsts prezidents apliecinājis, ka ir nepieciešams kopējs redzējums par to, kā attīstīsies iedzīvotājiem reģionos pieejamie pakalpojumi un kā tos finansēs. Piemēram, Valsts prezidents norādījis, ka skolu tīkla sakārtošana ir cieši saistīta ar citu reģionālo pakalpojumu attīstību un pieejamību (pārvadājumi, ceļu kvalitāte u. c.), pašvaldību finanšu stabilitāti, kā arī atbalsta pasākumiem no valsts puses pārmaiņu sekmīgai īstenošanai. Šī un citas pārmaiņas jābalsta dotos par to, kāda būs reģionu nākotnes attīstība un attiecīgi arī vajadzības.

Valsts prezidents gan par finanšu, gan par reģionālo attīstību jomu atbildīgajiem ministriem norādījis uz nepieciešamību pārskatīt pašvaldību finanšu izlīdzināšanas modeli, ar kuru 2024. gadā neapmierinātas bijušas gan turīgākās pašvaldības, gan arī tās, kurām finanšu līdzekļi ir ierobežoti. Valsts prezidents arī atbalstījis pašvaldību aicinājumu nodrošināt, lai pašvaldībām papildu funkciju veikšanai vai pārņemšanai no valsts būtu pieejams arī atbilstošs finansējums. Valsts prezidents akcentējis: "Darba vizītēs Latvijas novados redzams, ka pašvaldību finanšu situācija nereti ir neapskaužama. Lielā mērā tādēļ, ka netika paredzēti kompensējošie mehānismi, nosakot lielākas pašvaldību funkcijas vai pieņemot nodokļu vai citus lēmumus."

Valsts prezidents īpašu uzmanību veltījis austrumu pierobežas attīstības jautājumiem, vairākkārt aicinot uz sarunām Rīgas pilī gan atbildīgās Saeimas apakškomisijas deputātus, gan arī ministrijas un austrumu pierobežas pašvaldību pārstāvjus. Martā Valsts prezidents aicināja ministrijas pārskatīt un pilnveidot izstrādāto rīcības plānu Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei. Valsts prezidents norādīja, ka rīcības plānam ir jāietver praktiski īstenojami mērķi un soļi attiecībā uz reģiona drošību, skolu tīklu, ceļu infrastruktūru un uzņēmējdarbības veicināšanu. Novembrī Rīgas pilī pārrunāts jau pārstrādātais rīcības plāna projekts Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei no 2025. līdz 2027. gadam. Valsts prezidents mudinājis nekavēties ar tā apstiprināšanu, kas pēc pēdējo precizējumu veikšanas plānota 2025. gada sākumā. Lai sekotu plāna faktiskai izpildei, Valsts prezidents norādījis, ka atkārtotu tikšanos organizēs 2025. gada pavasarī.

6.3. DARBA VIZĪTES LATVIJAS NOVADOS UN SADARBĪBA AR PAŠVALDĪBĀM

2024. gadā Valsts prezidents apmeklēja Latvijas novadus, lai klātienē iepazītos ar pašvaldību darbu, satiktos ar novadu iedzīvotājiem, iepazītos ar izglītības iestādēm un uzņēmējdarbības vidi.

Valsts prezidents devās 22 reģionālajās darba vizītēs:

- 22. janvārī Olaines novadā;
- 8. februārī Tukuma novadā;
- 13. februārī Saulkrastu novadā;
- 8. martā Bauskas novadā;
- 15. martā Salaspils novadā;
- 22. martā Saldus novadā;
- 15. aprīlī Daugavpils valstspilsētā;
- 16. aprīlī Augšdaugavas novadā;
- 9. maijā Gulbenes novadā;
- 23. maijā Ventspils valstspilsētā;
- 24. maijā Ventspils novadā;
- 7. jūnijā Smiltenes novadā;
- 28. jūnijā Aizkraukles novadā;
- 16. jūlijā Ludzas novadā;
- 2. augustā Valkas novadā;
- 9. augustā Dobeles novadā;
- 12. septembrī Alūksnes novadā;
- 3. oktobrī Siguldas novadā;
- 18. oktobrī Līvānu novadā;
- 8. novembrī Limbažu novadā;
- 22. novembrī Rīgas valstspilsētā;
- 10. decembrī Ogres novadā.

Reģionālo vizīšu ietvaros, uzsverot un apliecinot katra cilvēka nozīmību un ieguldījumu Latvijas attīstībā, Valsts prezidents tikās ar novada iedzīvotājiem, izglītības, tūrisma un sociālo jomu pārstāvjiem, kā arī uzņēmējiem, lai uzklausītu iedzīvotāju domas par viņiem aktuālām tēmām. Latgales, Vidzemes un Zemgales plānošanas reģionos galvenokārt tika diskutēts par jautājumiem, kas skar drošību, izglītību, autoceļu stāvokli un ekonomisko attīstību, savukārt Pierīgas novados iezīmējās jautājumi par novada spēju nodrošināt iedzīvotāju skaita pieaugumam atbilstošu dzīvojamā fonda attīstību, enerģētikas un novadu savstarpējās sadarbības efektivitāti.

Teju katrā novadā tika apmeklētas arī izglītības iestādes, kur Valsts prezidents jauniešiem stāstīja par valsts pārvaldes darbības kārtību, saviem pienākumiem un sniedza atbildes uz jauniešu uzdotajiem jautājumiem.

Papildus visaptverošām novadu vizītēm Valsts prezidents apmeklēja 29. jūlija vētras un lietavu postījumos skarto Jelgavas valstspilsētu un Kalnciema pagastu, lai iepazītos ar vētras radīto seku novēršanas darbiem un uzklausītu iedzīvotājus un pašvaldību. Pēc iepazīšanās ar situāciju Valsts prezidents aktualizēja jautājumu par koordināciju un informācijas apmaiņu starp dažādām valsts institūcijām un pašvaldībām, elektroenerģijas apgādi krīzes situācijās, kā arī kārtību, kādā apdrošinātāji izmaksā prēmijas vētrā un plūdos cietušajiem.

Sarunās ar Latvijas pašvaldību pārstāvjiem un Latvijas Pašvaldību savienību kā prioritāte izvirzīta drošības joma un pārrunāti civilās aizsardzības un civilmilitārās sadarbības jautājumi. Izcelti arī novadu pašvaldību un valstspilsētu izaicinājumi finansēšanas, infrastruktūras, uzņēmējdarbības un skolu tīkla jomās. Valsts prezidents norādīja, ka jaunu funkciju uzdošana pašvaldībām bez papildu finansējuma nav atbalstāma, kā arī aicināja pašvaldības būt aktīvām, lai piesaistītu vairāk investīcijas un veicinātu ekonomisko attīstību Latvijas reģionos.

6.4. IZGLĪTĪBA UN ZINĀTNE

Drošas, kvalitatīvas un pieejamas izglītības veicināšana bija viena no Valsts prezidenta 2024. gada prioritātēm.

Skola, kurā bērni un skolotāji jūtas fiziski un emocionāli droši, ir priekšnoteikums kvalitatīvam mācību procesam. 2023. gada nogalē Valsts prezidents iesniedza Saeimā likumprojektu "Grozījumi Izglītības likumā", rosinot skaidri noteikt izglītības iestādes tiesības rīkoties, lai mazinātu draudus un citus nozīmīgus drošības riskus izglītības iestādē, kā arī stiprināt vecāku atbildību par informācijas sniegšanu par bērna veselības stāvokli, kas svarīga mācību procesam. Valsts prezidenta ierosinātie grozījumi Saeimā tika pieņemti un stājās spēkā 7. novembrī. Gada garumā noritēja diskusijas ar nozares un citu institūciju pārstāvjiem par iesaistīto pušu – skolotāju, vecāku un skolēnu – tiesību un pienākumu samērīgu līdzsvaru, kā arī jauno prasību praktiskās ieviešanas mehānismiem. Valsts prezidents skolu drošības jautājumus daudzkārtēji pārrunāja gan ar Saeimas, gan valdības pārstāvjiem.

Regulāra Valsts prezidenta sarunu tēma ar pašvaldībām, Ministru prezidenti un atbildīgajiem nozaru ministriem bija skolu tīkla pārkārtojumi un ar to saistītie jautājumi (atbalsts ceļu sakārtošanai, skolēnu pārvadājumiem u. c.). Īpašā uzmanības lokā bija diskusijas par prasībām izglītības iestādēm, kas atrodas Latvijas austrumu pierobežas pašvaldībās ar zemu iedzīvotāju un attiecīgi arī skolēnu skaitu. Lai stiprinātu šo pašvaldību ekonomisko izaugsmi un drošību, tostarp izglītības pieejamības risinājumus, Valsts prezidents organizēja vairākas diskusijas par rīcības plānu Latvijas austrumu pierobežas atbalstam no 2025. līdz 2027. gadam un aicināja valdību un Saeimas Latgales apakškomisiju to uzlabot un nekavēties ar tā apstiprināšanu.

Valsts prezidenta reģionālo vizīšu un skolu apmeklējumu ietvaros izglītības speciālisti norādīja uz problēmām ar mācību un metodisko līdzekļu trūkumu, kā arī nepietiekamo atbalsta personālu iekļaujošas izglītības īstenošanai. Šos jautājumus Valsts prezidents pārrunāja ar izglītības un zinātnes ministri, aicinot šīm vajadzībām rast iespēju novirzīt papildu līdzekļus, tostarp pārskatot attīstības programmās plānotās investīcijas. Mācību līdzekļu pieejamības un nodrošinājuma jautājumu Valsts prezidents pārrunāja arī ar tiesībsargu.

Lai stiprinātu Latvijas augstskolu konkurētspēju, 2024. gadā ciešā sadarbībā ar Valsts konkurētspējas komisiju tika izstrādāts likumprojekts "Grozījumi Augstskolu likumā" par valsts valodas prasībām ārvalstu mācībspēkiem. Valsts prezidents to 22. aprīlī iesniedza Saeimā. Šo grozījumu mērķis bija novērst normatīvajā regulējumā esošās neskaidrības un precīzi definēt augstskolu iespējas iesaistīt to darbā augsti kvalificētus pasaules līmeņa speciālistus, kuri sākotnēji nerunā latviešu valodā, lai veicinātu izcilību Latvijas augstākajā izglītībā un zinātnē. Līdz ar to Latvijas augstskolās strādātu vairāk ārzemju mācībspēku un pētnieku, kuri ne tikai ir motivēti iegūt pieredzi ārvalstīs, bet arī vēlas ilgtermiņā strādāt un veidot karjeru akadēmiskajā un pētniecības jomā Latvijā. Šos grozījumus Augstskolu likumā Saeima pieņēma 2024. gada 24. oktobrī, un tie stājās spēkā 6. novembrī.

Valsts prezidenta augsta prioritāte 2024. gadā bija arī mākslīgā intelekta jautājumu risināšana inovāciju un valsts drošības stiprināšanai, izveidojot mākslīgā intelekta centru. Šī centra pamatu veidotu Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte un Rīgas Stradiņa universitāte ciešā sadarbībā ar publisko pārvaldi un privāto sektoru. Mākslīgā intelekta tehnoloģijas rada jaunas iespējas ekonomikas izaugsmei, bet vienlaikus arī drošības riskus. Valsts prezidents iestājās par to, ka Latvijai ir būtiski attīstīt prasmes un pētniecības kapacitāti, lai spētu izvērtēt un izprast šo tehnoloģiju riskus, un vienlaikus vairotu šo tehnoloģiju pielietojumu drošībā, veselības aprūpē, izglītībā un citās jomās.

Mākslīgā intelekta sistēmas var ietekmēt arī valstu demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesības, ar nekontrolētām mākslīgā intelekta sistēmām apdraudot vēlētāju tiesības piedalīties godīgās un brīvās vēlēšanās. Tāpēc ir svarīgi Latvijas augstskolās un Mākslīgā intelekta centrā attīstīt ekspertīzi mākslīgā intelekta pielietojumos, lai palīdzētu tiesībsardzības iestādēm nodrošināt kompetentu un ātru rīcību situācijās, kad šīs tehnoloģijas tiek izmantotas manipulācijām un dezinformācijai priekšvēlēšanu procesā.

Lai paātrinātu mākslīgā intelekta centra praktiskā darba uzsākšanu, Valsts prezidents Rīgas pilī 4. novembrī organizēja diskusiju par šī centra darbības modeli un veicamajiem priekšdarbiem. Diskusijā vienojās, ka atbildīgās

institūcijas līdz 1. decembrim izstrādā regulējumu mākslīgā intelekta centra izveidei Latvijā, kā arī universitātes mobilizē resursus mākslīgā intelekta pētniecībai un prasmju attīstībai. 2024. gada nogalē Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija nodeva likumprojektu "Mākslīgā intelekta attīstības likums" publiskai saskaņošanai.

9. martā Valsts prezidents piedalījās Latvijas Studentu apvienības 29. kongresā. Tikšanās laikā Valsts prezidents ar studentiem pārrunāja gan to, kas ir un kā veidojas kvalitatīva izglītība, gan studentu iesaisti studiju satura un vides pilnveidē, kā arī augstākās izglītības sociālos un finansēšanas jautājumus. Īpašā uzmanības lokā bija jautājumi par ārvalstu studentu pieredzi Latvijā, jauniešu iesaisti politikā, kā arī studentu aktualizēto psihoemocionālā atbalsta trūkumu augstskolās.

Būtiska studiju bāze un mūsdienu kultūras veidotāja ir bibliotēka. Viena no senākajām bibliotēkām Eiropā ir Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka, kas ir 1524. gadā dibinātās "Bibliotheca Rigensis" mantiniece un 2024. gadā svinēja 500 gadu jubileju. Lai godinātu tās devumu Latvijas izglītībā, kultūrā un vēsturē, Valsts prezidents 2. aprīlī tikās ar bibliotēkas vadību un darbiniekiem, kā arī iepazīna tās krājumus. 2024. gada rudenī plānota Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas apvienošana ar Latvijas Universitātes bibliotēku, tāpēc Valsts prezidents ar bibliotēkas darbiniekiem apsprieda plānotos pārmaiņu procesus un prioritātes, lai nostiprinātu akadēmiskās bibliotēkas vietu un lomu studiju un pētniecības procesā.

10. maijā Valsts prezidents tikās ar augstskolu padomēs deleģētajiem pārstāvjiem un apsprieda līdz šim paveikto un turpmākās prioritātes, lai jaunieši saredzētu Latvijas augstskolas kā savu turpmākās izglītības vietu un būtu pārliecināti, ka iegūs labākās un modernākās zināšanās. "Augstskolām dinamiski jāmainās līdzī laikam, lai studentiem piedāvātu iespēju iegūt labākās un plašākās zināšanās, lai palīdzētu Latvijas uzņēmumiem kļūt konkurētspējīgākiem un risinātu mūsu sabiedrībai aktuālas problēmas. Jaunieši meklē daudzveidīgas mācīšanās pieredzes, interaktīvākas un saistošākas mācību metodes. Tāpēc studiju saturam, formai un pedagoģiskajām metodēm ir jābūt modernām, kvalitatīvām un atbilstošām katra studenta vajadzībām un izvēlētajai karjerai," tikšanās laikā uzsvēra Valsts prezidents.

Augstskolu padomju pārstāvji diskusijā ar Valsts prezidentu pauda konceptuālu atbalstu tam, ka būtu samazināms locekļu skaits augstskolu padomēs. 2024. gada rudenī Izglītības un zinātnes ministrija iesniedza valdībā grozījumus Augstskolu likumā, paredzot padomju locekļu skaita samazinājumu zinātņu universitātēs un lietišķo zinātņu universitātēs.

2024. gadā Valsts prezidents apmeklēja 29 izglītības iestādes kopā 15 novados un valstspilsētās (Rīgas, Daugavpils un Ventspils valstspilsētā; Olaines, Tukuma, Saulkrastu, Bauskas, Salaspils, Augšdaugavas, Baldones, Ventspils, Alūksnes, Siguldas, Limbažu un Ogres novadā):

- 6 augstākās izglītības institūcijas – Rīgas Stradiņa universitāti, Iekšējās drošības akadēmiju un Valsts policijas koledžu, Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju, Latvijas Universitāti un Daugavpils Universitāti. Ar universitāšu pārstāvjiem tika pārrunātas īstenotās pārmaiņas studiju un pētniecības pilnveidē, kā arī sadarbības stiprināšanas iespējas ar uzņēmumiem.

Apmeklējot Valsts policijas koledžu, Valsts prezidents ar Iekšējās drošības akadēmijas vadību apsprieda mācību procesu un attīstības plānus, lai sagatavotu augsti kvalificētus speciālistus darbam Latvijas tiesībsardzības iestādēs;

- 4 profesionālās izglītības iestādes – Kandavas Lauksaimniecības tehnikumu, Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālo vidusskolu, Latgales Industriālā tehnikuma izglītības programmu īstenošanas vietu "Višķi" un Ventspils tehnikumu;
- 10 vidusskolas – Olaines 1. vidusskolu, Tukuma 2. vidusskolu, Salaspils 1. vidusskolu, Rīgas 64. vidusskolu, Daugavpils Zinātņu vidusskolu, Ugāles vidusskolu, Rīgas 72. vidusskolu, Rīgas Ukraiņu vidusskolu, Alūksnes vidusskolu un Siguldas pilsētas vidusskolu;
- 3 ģimnāzijas – Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāziju, Siguldas Valsts ģimnāziju un Ogres Valsts ģimnāziju;
- 2 pamatskolas – Sējas pamatskolu un Vaboles pamatskolu;
- 2 speciālās izglītības iestādes – Strazdumuižas vidusskolu-attīstības centru un Limbažu novada speciālo pamatskolu;
- 1 sākumskolu – Baldones sākumskolu;
- 1 mūzikas un mākslas skolu – Iecavas Mūzikas un mākslas skolu.

Valsts prezidents 2024. gadā apmeklēja arī Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu "Silava", kosmosa izziņas centru Cēsīs un Latvijas zinātnes un izglītības centru "Vizium", Olaines jauniešu centru "Popkorns", Gulbenes jauniešu centru "Bāze" un Līvānu multifunkcionālo jauniešu iniciatīvu centru "Kvartāls", kā arī vides izglītības centru "Botania" un Ogres Centrālo bibliotēku.

Turpinot ikgadējo tradīciju, Valsts prezidents godināja skolēnu un skolotāju mācību un pētniecības sasniegumus. 13. jūnijā Valsts prezidents Rīgas pilī sveica skolēnu projekta darbu konkursa "Vēsture ap mums" laureātus. Konkursa mērķis ir veicināt jauniešu zināšanas par Latvijas vēsturi un stiprināt viņu pētniecības prasmes.

4. septembrī Edgars Rinkēvičs pasniedza Ata Kronvalda balvas skolotājiem par ieguldījumu talantīgo skolēnu izglītošanā, kā arī ceļojošo balvu "Lielā pūce" un "Mazā pūce" skolām par sasniegumiem skolēnu zinātniski pētnieciskajā darbībā, mācību priekšmetu olimpiādēs un radošajās skatēs.

Zinību dienā 1. septembrī Valsts prezidents sveica skolēnus un skolotāju kolektīvus Rīgas 72. vidusskolā, Rīgas Ukraiņu vidusskolā un Rīgas Strazdumuižas vidusskolā – attīstības centrā.

Sākot no 2024. gada, Latvijā Skolotāju dienu atzīmējam 5. oktobrī, nevis kā iepriekš – oktobra pirmajā svētdienā. To paredz Valsts prezidenta iesniegtie grozījumi likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām", ko Saeima atbalstīja 2024. gadā. "Man ir prieks, ka, sākot no šī gada, Skolotāju dienu atzīmējam tieši 5. oktobrī tāpat kā citur pasaulē. Savus skolas gadus mēs atceramies visu mūžu. Un no skolotājiem atkarīgs, kādas būs šīs atmiņas. Un skolotāji ir tie, kuri bērnus un jauniešus iedvesmo, iedrošina un palīdz neapjukt milzīgajā informācijas upē, kas kļūst tikai dziļāka un straujāka," uzsvērts Valsts prezidenta apsveikumā skolotājiem.

6.5. VESELĪBAS APRŪPE

Valsts prezidents 2024. gadā apmeklēja veselības aprūpes iestādes galvaspilsētā un reģionos, tikās ar nozares asociācijām un pacientu biedrībām, kā arī godināja nozares pārstāvjus apbalvošanas ceremonijās. Gada nogalē Edgars Rinkēvičs virzīja likumdošanas priekšlikumu, kas atvieglo darba devēju iespējas palīdzēt savam darbiniekam smagu saslimšanu gadījumos.

Tiekoties ar Latvijas onkoloģijas pacientu organizāciju apvienības "Onkoalianse" pārstāvjiem, Valsts prezidents uzsvēra, ka ir jānodrošina vienlīdzīga un taisnīga attieksme visiem onkoloģijas pacientiem. Tāpat Valsts prezidents ar apvienības pārstāvjiem pārrunāja aktuālos jautājumus cīņā ar dezinformāciju veselības aprūpē un iespējām paaugstināt sabiedrības atsaucību iesaistei vēža skrīningā un profilaksē.

Valsts prezidents gada nogalē Saeimā iesniedza likumdošanas priekšlikumu, uz kura nepieciešamību norādīja onkoloģijas pacientu organizāciju apvienības "Onkoalianse" pārstāvji. Valsts prezidenta virzītais priekšlikums grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākumu nodokli" darba devēja palīdzību darbiniekam smagu saslimšanu gadījumos, kad ir ārstu konsīlija lēmums, bet valsts pilnā apmērā nekompensē tajā noteiktos medikamentus (plašāku informāciju skatīt sadaļā 5.1. Valsts prezidenta likumdošanas iniciatīvas).

Turpinot jau 2023. gada otrajā pusgadā aizsāktās vizītes medicīnas nozares iestādēs, Valsts prezidents 2024. gadā apmeklēja Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas izglītības tehnoloģiju centru, Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, Nacionālo rehabilitācijas centru "Vaivari", Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, kā arī reģionālo vizīšu laikā – Daugavpils Psihoneiroloģisko slimnīcu un Ludzas medicīnas centru. Klātienē vizītes sniedz iespēju tikties ar medicīnas iestāžu vadību un personālu, iepazīt to ikdienu un arī sasniegumus inovatīvu ārstēšanas metožu ieviešanā, pateikties par ieguldīto darbu, kā arī uzklaut problēmjautājumus, tādējādi nepastarpināti noskaidrojot veselības aprūpes speciālistu viedokli aktuālajās veselības aprūpes tēmās.

Sarunās ar veselības ministru Valsts prezidents īpaši izcēlis jautājumus par nepieciešamiem uzlabojumiem jauniešu mentālās veselības aprūpes jomā, norādot, ka bērnu obligātā ārstēšana, ja bērnam radušies psihiski vai uzvedības traucējumi apreibinošo vielu lietošanas ietekmē, praksē nedarbojas un ir jāmaina. Tāpat Valsts prezidents visās tikšanās reizēs aktualizējis medikamentu nodrošinājuma jautājumus kritiskās situācijās, norādot, ka Latvijā nepieciešams stiprināt un izveidot uzticamu valsts zāļu rezervju sistēmu, pie kā Veselības ministrija jau strādā.

Valsts prezidents vērsis ministra uzmanību, ka, ieviešot pasākumus zāļu pieejamības nodrošināšanai, ir jāveido atklāta diskusija, lai tajā savlaicīgi var piedalīties visas iesaistītās puses, kā arī plāna ieviešanas rezultātā ieguvējiem ir jābūt pacientiem.

Valsts prezidents ticis ar Veselības aprūpes darba devēju asociāciju, lai pārrunātu arī privāto ārstniecības iestāžu lomu veselības aprūpes sistēmā, kā arī skatījumu uz veselības aprūpes sistēmas efektivitātes palielināšanu. Sarunā Valsts prezidents uzsvēra, ka pacientam nav tik būtiski, vai satiktā speciālista

darba devējs ir valsts vai privāts uzņēmums, bet visos gadījumos svarīgi ir saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi un cieņpilnu attieksmi. Valsts prezidents izteicis pateicību visiem veselības aprūpes speciālistiem, piedaloties "Gada balvas medicīnā" un labāko ģimenes ārstu apbalvošanas ceremonijās, kā arī īpaši uzsvēris, ka videi, kurā mediķi strādā, jābūt drošai, bet pacientiem jābūt iespējai saņemt maksimāli plašu informāciju par to, kāda veida ārstniecība ir nepieciešama.

7. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA SALIEDĒTAS, VIENLĪDZĪGAS UN IEKĻAUJOŠAS SABIEDRĪBAS VEICINĀŠANĀ

Saliedētas, vienlīdzīgas un iekļaujošas sabiedrības veicināšanas jomā Valsts prezidenta 2024. gada prioritātes bija vienota, sabiedrības vērtības un intereses atbalstoša informatīvā telpa, veselības aprūpes pieejamība cilvēkiem īpaši kritiskās situācijās, kā arī reģionālās nevienlīdzības mazināšana.

2024. gads bija pārmaiņu gads Latvijas mediju vidē – noritēja pāreja uz vienotu sabiedrisko mediju ar 2025. gada 1. janvāri, lai stiprinātu mediju satura kvalitāti un plašāku auditorijas sasniedzamību. Valsts prezidents iesaistījās plašāku diskusiju veicināšanā šī procesa sekmīgā virzībā, lai stiprinātu saliedētu, iekļaujošu un demokrātisku sabiedrību un informatīvo telpu.

8. aprīlī Valsts prezidents Rīgas pilī organizēja diskusiju par sabiedrisko mediju attīstību. Tās mērķis bija pārrunāt aktuālos sabiedrisko mediju apvienošanas jautājumus, pārvaldības modeli un redakcionālo neatkarību, kā arī pāreju uz saturu valsts valodā. Diskusijā apsprieda arī tādus jautājumus kā žurnālistu aizskaršana un pārmērīga kontrole, sabiedrībā valdošā diskusiju kultūra, kā arī satura nodrošinājums mazākumtautību valodās.

Nacionālās drošības koncepcija paredz apņemšanos, ka no 2026. gada 1. janvāra sabiedriskajos medijos saturu veido tikai latviešu valodā un valodās, kas piederīgas Eiropas kultūrtelpai. "Mēs nedrīkstam dot signālu, ka Saeimas lēmumi var tikt nepildīti," diskusijā norādīja Valsts prezidents, tostarp uzsverot, ka atbildīgajām institūcijām savlaicīgi jāizstrādā stratēģija mazākumtautību auditorijas sasniegšanai un satura piedāvājumam.

17. jūlijā Valsts prezidents tikās ar Latvijā dzīvojošu dažādu tautību kultūras biedrību un savienību pārstāvjiem. Tikšanās laikā Valsts prezidents uzsvēra, ka "kultūru daudzveidība, kas allaž ir bijusi daļa no Latvijas identitātes, ir mūsu visu vienojošais spēks. Taču svarīgi ir būt vienotiem kopīgās Satversmē ierakstītās pamatvērtībās un sadarboties, lai vairotu visas sabiedrības drošību. Tāpēc viens no svarīgākajiem jautājumiem ir latviešu valodas mācīšanās skolās un lietošana ikdienā". Valsts prezidents uzklusīja jautājumus, kas aktuāli Latvijā dzīvojošu dažādu tautību iedzīvotājiem – poļiem, ukraiņiem, romiem, baltkrieviem, ebrejiem, lietuviešiem, krieviem, igauņiem, vāciešiem, gruzīniem un libāņiem. Sarunā īpaša uzmanība tika veltīta ukraiņu bērnu mācībām un atbalstam Latvijas skolās, vienlaikus nodrošinot iespējas nesaraut saites ar dzimteni un Ukrainas skolām.

Valsts prezidents ar izglītības un zinātnes ministri pārrunāja Saeimā iesniegtos grozījumus Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā. Tie paredz Ukrainas bēgļu bērnu obligātas klātienes mācības Latvijas skolās, lai sekmētu socializēšanos un kvalitatīvu atbalsta pieejamību. Saeima likumprojektu 2024. gadā vēl nepieņēma, turpinot darbu pie tā pilnveides, lai risinājums nodrošinātu bērnu labāko interešu ievērošanu un novērstu nepamatotas diskriminācijas risku.

Valsts prezidenta īpašā uzmanības lokā 2024. gadā bija jautājumi par veselības aprūpes pieejamību cilvēkiem īpaši kritiskās situācijās.

Daudzi Latvijas iedzīvotāji, īpaši pacienti ar smagām un retām slimībām, saskaras ar grūtībām, iegādājoties dārgus medikamentus. Valsts budžeta iespējas veselības aprūpes jomā ir ierobežotas, tāpēc Valsts prezidents 3. decembrī iesniedza Saeimā grozījumus likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli". To mērķis ir paplašināt palīdzības iespējas cilvēkiem segt zāļu izmaksas. Grozījumi paredz neaplikt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli darba devēja finansiālo palīdzību medikamentu iegādei darba devēja darbiniekam vai viņa apgādībā esošai personai, tādējādi motivējot darba devējus brīvprātīgi palīdzēt saviem darbiniekiem.

Šo grozījumu izstrāde balstījās uz onkoloģijas pacientu organizāciju priekšlikumu, tostarp 2024. gada 4. oktobrī Valsts prezidentam tos klātienē pārrunājot ar Latvijas onkoloģijas pacientu organizāciju apvienības "Onkoaliansē" pārstāvjiem. Tāpat tika veiktas konsultācijas ar Latvijas Pacientu organizāciju tīklu, Latvijas Darba devēju konfederāciju, Finanšu ministriju un Veselības ministriju.

Valsts prezidents pievērsa uzmanību arī jauniešu mentālās veselības aprūpei. Pastāvošais normatīvais regulējums un nepietiekamais finansējums rada situāciju, ka valsts faktiski nepilda likumos uzlikto pienākumu par bērnu obligātu ārstēšanu, ja bērnam radušies psihiski vai uzvedības traucējumi apreibinošo vielu lietošanas ietekmē. Šo problemātiku Valsts prezidents pārrunāja gan ar veselības un tieslietu ministriem, gan valdības vadītāju.

Veselības aprūpes izaicinājumi un cilvēku grūtības rast finansējumu kritisku veselības problēmu ārstēšanai bija arī 2024. gada tēma labdarības maratonam "Dod pieci!" un labdarības akcijai "Eņģeļi pār Latviju". Valsts prezidents 18. decembrī piedalījās labdarības maratonā "Dod pieci!" un 22. decembrī labdarības akcijas "Eņģeļi pār Latviju" noslēguma koncertā Rātslaukumā.

Reģionālās nevienlīdzības mazināšanai Valsts prezidents iesaistījās plašāku diskusiju veicināšanā Latvijas austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošībai.

6. novembrī Rīgas pilī Valsts prezidents tikās ar Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisijas deputātiem un viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministri, lai pārrunātu Latvijas austrumu pierobežas ekonomiskās izaugsmes plāna no 2025. līdz 2027. gadam saturu un tālāko rīcību atbalsta pasākumu ātrākai pieejamībai. Šī plāna izstrādes virzību un saturu Valsts prezidents vairākkārt pārrunāja arī ar valdības vadītāju, aicinot nekavēties ar tā apstiprināšanu, kā arī pierobežas pašvaldību vadītājiem. Valsts prezidenta vērtējumā austrumu pierobežas stiprināšanas jautājums jāvirza arī kā visas Eiropas Savienības drošības jautājums un jāiestājas par finansējumu daudzgadu budžetā pēc 2027. gada specifiski ES austrumu pierobežas valstīm un reģioniem, kas robežojas ar Krieviju un Baltkrieviju.

Finansējuma pieejamības problēmas reģionos un mazāk aizsargātām sociālām grupām Valsts prezidents pārrunāja ar valsts attīstības finanšu institūcijas "Altum" vadītāju, ekonomikas ministru un finanšu ministru, aicinot rast iespēju "Altum" paplašināt savu darbību reģionālās uzņēmējdarbības un reģionos dzīvojošo iedzīvotāju atbalstam.

Valsts prezidents reģionālo vizīšu ietvaros apmeklēja dažādas sociālā atbalsta iestādes. 8. martā viesojās pansionātā "Atvasara", 9. maijā sociālās aprūpes

centrā "Jaungulbenes Alejas", 7. jūnijā apmeklēja daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centru "Īve", kur tikās ar biedrības "Cerību spārni" pārstāvjiem. 3. oktobrī Valsts prezidents viesojās Siguldas Pusaudžu resursu centra filiālē, 18. oktobrī Līvānu sociālajā aprūpes centrā "Rožlejas", savukārt 21. novembrī – valsts sociālās aprūpes centra "Rīga" filiālē "Pļavnieki". Vizīšu mērķis bija iepazīt šo iestāžu darbu un aktuālos jautājumus, kā arī tikties ar to iemītniekiem, klientiem un darbiniekiem.

Turpinot ikgadējo tradīciju, 9. decembrī Rīgas pilī Valsts prezidents rīkoja svinīgu Ziemassvētku pasākumu, lai tiktos ar daudzbērnu ģimenēm un kopīgi iedegtu svētku egli Rīgas pils pagalmā. Pasākumā piedalījās sabiedriski aktīvas un radošas 20 daudzbērnu ģimenes no dažādiem Latvijas novadiem un pilsētām, kā arī ģimenes, kas pēc ilgstošas prombūtnes ārzemēs ir atgriezušās uz dzīvi Latvijā. Uz Rīgas pili ieradās ģimenes no Augšdaugavas, Bauskas, Cēsu, Jelgavas, Jēkabpils, Krāslavas, Ķekavas, Līvānu, Madonas, Mārupes, Olaines, Siguldas, Talsu, Tukuma, Valmieras, Varakļānu, Ventspils novadiem un Rēzeknes un Ventspils valstspilsētām.

8. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA SOCIĀLĀ DIALOGA UN SADARBĪBAS VEICINĀŠANĀ AR INTEREŠU PĀRSTĀVniecības ORGANIZĀCIJĀM UN NVO

Valsts prezidents tikās ar valdības sociālajiem partneriem – 4. martā ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, kas pārstāv darba ņēmēju viedokli, kā arī 4. jūnijā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, kas pārstāv darba devējus.

Valsts prezidents norādījis: "Darba ņēmējiem un darba devējiem, lai gan ir vienotas intereses celt Latvijas konkurētspēju, būs atšķirīgi redzējumi, kā to panākt. Ļoti svarīgi ir turpināt cieņpilnu sarunu starp valsts pārvaldi, darba ņēmējiem un devējiem. Svarīgi ir diskusijā meklēt izpratni, kur ir pareizais kompromiss, lai panāktu motivējošu darba vidi un tiektos uz praktiskām pārmaiņām."

Turpinot jau prezidentūras pirmajā pusgadā aizsāktās regulārās tikšanās reizes, Valsts prezidents tikās ar pārstāvjiem no pārnozaru uzņēmēju organizācijām, piemēram, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, Ārvalstu investoru padomi Latvijā, Ārvalstu tirdzniecības kamerām – Norvēģijas, Zviedrijas, ASV, Vācijas-Baltijas tirdzniecības kameru biedriem.

Sarunās kā centrālie jautājumi iezīmējušies problēmjautājumi par cilvēkkapitāla attīstību un darbaspēka pieejamību, nodokļu politiku, finansējuma pieejamību, ilgtermiņa enerģētikas politikas neesamību, valsts pārvaldes neefektivitāti un birokrātijas mazināšanas nepieciešamību. Valsts prezidents atbalsta redzējumu par valsts pārvaldi, kas orientēta uz rezultātu, nevis procesu un kas kalpo iedzīvotāju un uzņēmumu labā. Šādas pieejas nepieciešamību Valsts prezidents arī uzsvēra regulārajās tikšanās reizēs ar valdības un Saeimas pārstāvjiem, kā arī valsts iestāžu un pašvaldību vadītājiem.

Valsts prezidents tikās arī ar šaurākām nozaru asociācijām, piemēram, 3. janvārī ar Latvijas Viesnīcu un restorānu asociāciju, 9. augustā ar biedrību "Zemnieku Saeima", kā arī regulāri tikās ar novadu un reģionu uzņēmējiem reģionālo vizīšu laikā. Valsts prezidents uzklaušījis to redzējumu par nozares attīstību kopumā. Lai arī nozaru politikas veidošana ir nozaru ministriju atbildība, Valsts prezidents ierasti aicina gan organizācijas, gan arī individuālus uzņēmumus norādīt uz konkrētiem nepieciešamajiem uzlabojumiem vai acīmredzamām nepilnībām. Piemēram, pateicoties uzņēmēja Saldū aktualizētajam jautājumam, tikušas vienkāršotas anketas, kas uzņēmumiem jāaizpilda, lai pieteiktos Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras nodrošinātajam eksporta veicināšanas pasākumu atbalstam.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs 6. martā Rīgas pilī ticies arī Latvijas pašvaldību pārstāvjiem un Latvijas Pašvaldību savienību. Tikšanās laikā Valsts prezidents ar pašvaldībām pārrunāja finansēšanas, infrastruktūras, uzņēmējdarbības, skolu tīkla, kā arī drošības jautājumus. Uzmanot Latvijas pašvaldības, Valsts prezidents uzsvēra, ka nākamo gadu laikā nozīmīga prioritāte būs drošība. "Es aicinu visus iesaistītos strādāt pie civilās aizsardzības jautājumiem un civilmilitārās sadarbības. Mēs sen jau vairs nevaram to atlikt uz vēlāku laiku. Būtiski ir, ka civilās aizsardzības sistēma tiek ne tikai plānota, bet arī pārbaudīta un uzlabota," teica Edgars Rinkēvičs.

Puses pārrunāja izaicinājumus, ar kuriem saskaras pašvaldības, īstenojot dažādas pārmaiņas. Valsts prezidents norādīja, ka jaunu funkciju uzdošana pašvaldībām bez papildu finansējuma nav atbalstāma. Vienlaikus Valsts prezidents aicināja pašvaldības būt aktīvām, lai piesaistītu vairāk investīcijas un veicinātu ekonomisko attīstību Latvijas reģionos.

9. VALSTS PREZIDENTA DARBĪBA JAUNIEŠU LĪDZDALĪBAS VEICINĀŠANĀ

Jauniešu līderība un aktīva iesaiste politikā, piekļuve labai izglītībai un labam darbam, droša skolas vide un jauniešu veselība ir Valsts prezidenta prioritāte.

2024. gadu Valsts prezidents aizsāka ar dalību jaunatnes organizācijas "Klubs "Māja" – jaunatne vienotai Eiropai" rīkotajā konferencē "Vai jaunietim ir vieta Latvijas politikā?". Valsts prezidents aicināja jauniešus paust savu viedokli, stāstīt, ko jaunieši sagaida no aktīvajiem politiķiem un kādu nākotni vēlas, jo politikā nav tādu īpašo jauniešu jautājumu – viss politikā attiecas uz jauniešiem.

2024. gads bija Eiropas Parlamenta vēlēšanu gads, savukārt 2025. gadā notiks pašvaldību vēlēšanas. Sarunas laikā Valsts prezidents ar jauniešiem pārrunāja vēlēšanu nozīmi un diskutēja par efektīvākajiem veidiem, kā iesaistīties politiskajās debatēs un lēmumu pieņemšanā.

Par iesaisti savas skolas, kopienas, pašvaldības aktuālu jautājumu risināšanā Valsts prezidents ar jauniešiem diskutēja arī skolu vizīšu ietvaros, kā arī tiekoties ar jauniešiem Gulbenes jauniešu centrā "Bāze" un Līvānu multifunkcionālajā jauniešu iniciatīvu centrā "Kvartāls".

Līvāni 2024. gadā bija Latvijas jauniešu galvaspilsēta. Valsts prezidents 18. oktobrī viesojās jauniešu iniciatīvu centrā "Kvartāls", kur tikās ar 7.–12. klašu jauniešiem no Līvānu novada skolām. Valsts prezidents iepazinās ar jauniešu idejām, lai uzlabotu novada sadzīvi un iespējas jauniešiem daudzpusīgi attīstīties, būt sadzirdētiem. Jaunieši sarunā ar Valsts prezidentu aktualizēja tādas tēmas kā jauniešu iespējas gūt pirmo darba pieredzi, brīvprātīgā darba nostiprināšana, mācību grāmatu trūkums vidusskolas posmā un jauniešu tiesības vēlēties pašvaldību vēlēšanās no 16 gadiem.

9. martā Valsts prezidents piedalījās Latvijas Studentu apvienības 29. kongresā. Edgars Rinkēvičs diskusijā ar studentiem apsprieda augstākās izglītības finansēšanu un efektīvāku pieeju studējošajiem iesaistīties politikas veidošanā. Uzmanība tika pievērsta jautājumiem, kas skar ārvalstu studējošos, kā arī psihoemocionālā atbalsta trūkumam augstākās izglītības iestādēs. Valsts prezidents uzsvēra, ka nav svarīgāka mērķa par studiju kvalitāti, tāpēc viņa vēlējums bija, lai studenti arī paši cenšas aktīvi ietekmēt studiju saturu, iestājas pret novecojušo un nelietderīgo. Prezidents uzsvēra, ka svarīgi ir tiekties uz augstskolu sadarbību, jo tā ir daudz vērtīgāka par sāncensību un greizsirdību.

Valsts prezidents apmeklēja 29 izglītības iestādes kopā 15 novados un valstspilsētās (Rīgas, Daugavpils un Ventspils valstspilsētā; Olaines, Tukuma, Saulkrastu, Bauskas, Salaspils, Augšdaugavas, Baldones, Ventspils, Alūksnes, Siguldas, Limbažu un Ogres novadā). Ar jauniešiem pārrunāti gan starptautiskās un vietējās politikas jautājumi, tālāko mācību un karjeras izvēles iespējas, gan jauniešu iesaiste dažādās sabiedriskās aktivitātēs un brīvprātīgajā darbā. Sarunās jaunieši bieži aktualizēja problēmu ar nepietiekamiem mācību līdzekļiem un puda iebildumus par jauno vērtēšanas kārtību, kas stājās spēkā no 2024. gada 1. septembra, ierobežojot iespējas uzlabot vērtējumu pārbaudes darbos.

Ar mērķi veicināt skolēnu patriotismu un pilsonisko līdzdalību Valsts prezidents 5.–12. klašu skolēnus aicināja piedalīties radošo darbu konkursā – iztēloties sevi Valsts prezidenta amatā un sagatavot 18. novembra svētku uzrunu tautai. Šī gada tematika bija Latvijas dalības ES un NATO 20. gadskārta, Baltijas ceļa 35. gadskārta vai aktuālie notikumi Latvijā un pasaulē. Konkursā tika saņemts rekordliels pieteikumu skaits – 433 skolēnu uzrunas (2023. gadā – 358). Konkursa laureāti – Elīza Simaško (Skaistkalnes vidusskola, 6. klase), Geraldš Gorņevs (Rēzeknes Valsts poļu ģimnāzija, 9.b klase) un Ilja Polis (RTU Inženierzinātņu vidusskola, 11.a klase) – uzstājās ar savām uzrunām Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltītajā svētku koncertā Latvijas Nacionālajā teātrī 18. novembrī. Šī konkursa dalībniekus un laureātus Valsts prezidents sveica Rīgas pilī 2., 4. un 11. decembrī.

2024. gadā pastiprināta uzmanība tika pievērsta jauniešu drošības un veselības jautājumiem. Saeima pieņēma Valsts prezidenta iesniegtos grozījumus Izglītības likumā, paredzot iespēju izglītības iestādēm pārmeklēt skolēnu mantas, ja radušās aizdomas par bīstamu priekšmetu vai aizliegtu vielu ienešanu skolā, kā arī vecāku atbildību sniegt informāciju par skolēna veselības stāvokli, kas svarīga mācību procesam. Tiesības izglītības iestādei pārbaudīt bērna privātās mantas plānotas tikai izglītojamā un citu personu drošības dēļ un vienīgi tajās situācijās, kad izglītības iestādes personālam ir aizdomas, ka izglītojamais varētu apdraudēt sevi vai citus cilvēkus.

Atsaucoties Latvijas Ārstu biedrības un "OPEN radošā centra" aicinājumam, Valsts prezidents aktualizēja problēmu, ka, baidoties no soda, nepilngadīgie jaunieši nelūdz palīdzību narkotiku lietošanas gadījumos. Valsts prezidents aicināja atcelt kriminālsodu nepilngadīgiem jauniešiem par narkotiku lietošanu, lai jaunieši nebaidītos laikus meklēt palīdzību šo vielu pārdozēšanas gadījumā. Vienlaikus Valsts prezidents akcentēja nepieciešamību sabiedrībā vairāk skaidrot un izglītēt par narkotiku postu. Atbildīgās ministrijas konceptuāli atbalstīja grozījumu veikšanu likumdošanā par nepilngadīgo personu atbrīvošanu no kriminālatbildības par narkotisko un psihotropo vietu lietošanu.

18. marta sarunā ar veselības ministru Valsts prezidents pārrunāja nepieciešamos uzlabojumus jauniešu mentālās veselības aprūpes jomā. Valsts prezidents sarunā uzsvēra, ka bērnu obligātā ārstēšana, ja bērnam radušies psihiski vai uzvedības traucējumi apreibinošu vielu lietošanas ietekmē, praksē nedarbojas. Pastāvošais normatīvais regulējums un nepietiekamais finansējums rada situāciju, ka valsts faktiski nepilda likumos uzlikto pienākumu. Valsts prezidents aicināja novērst situāciju, ka nedarbojas bērna tiesību aizsardzībai noteiktais mehānisms par bērna obligātu ārstēšanu, ja bērnam radušies veselības traucējumi apreibinošu vielu lietošanas dēļ.

27. marta sarunā ar tieslietu ministri Valsts prezidents aicināja turpināt darbu, lai ieviestu audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – ievietošana "terapeitiskajā mājā" – piemērošanu augsta riska pusaudžiem. Šāds audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis sniegtu pusaudžiem terapijā balstītu palīdzību uzvedības problēmu risināšanā un ļautu viņiem pilnvērtīgi atgriezties sabiedrībā. 2024. gada nogalē Saeima uzdeva valdībai (14. novembrī pieņemtais likumprojekts "Grozījumi Ārstniecības likumā") līdz martam izstrādāt priekšlikumus nepilngadīgo ārstēšanai no atkarībām, tai skaitā piespiedu mehānisma tiesiskajam regulējumam.

10. TIESNEŠA ZVĒRESTA (SVINĪGĀ SOLĪJUMA) PIEŅEMŠANA

Viens no tiesu varas simboliem ir tiesneša zvērests (svinīgais solījums). Atbilstoši likuma "Par tiesu varu" 68. pantam tiesnesis stājas pie savu pienākumu pildīšanas pēc zvēresta (svinīgā solījuma) došanas. Tiesneša zvērestu (svinīgo solījumu) pieņem Valsts prezidents.

Valsts prezidents ir pieņēmis 12 tiesnešu zvērestus – Satversmes tiesas tiesnešu Mārtiņa Mita un Jura Jurisa zvērestus, Augstākās tiesas tiesneses Sanitas Osipovas zvērestu un rajona (pilsētas) tiesas tiesnešu Matīsa Vingra, Sandras Kalniņas, Kaspara Kukmilka, Dagnijas Palčevskas, Sindijas Zemītes, Zanes Actiņas, Zanes Ozoliņas, Ilzes Vasiļjevas un Santas Vīgantes zvērestus.

11. AUGSTĀKIE VALSTS APBALVOJUMI UN VALSTS PREZIDENTA APBALVOJUMI

Vēsturiska un neatņemama Valsts prezidenta funkcija ir augstāko valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeņa, Viestura ordeņa un Atzinības krusta piešķiršana un pasniegšana. Tā ir viena no Valsts prezidentam Satversmes 41. pantā piešķirtās valsts reprezentācijas izpausmēm un noteikta Valsts apbalvojumu likumā. Valsts prezidents, īstenojot apbalvošanas funkciju, valsts vārdā godina cilvēkus par izcilu darbu un nesavtīgu ieguldījumu Latvijas valsts un sabiedrības kopējam labumam.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs saskaņā ar Ordeņu kapitula lēmumiem 2024. gadā apbalvojis 112 personas:

- ar Triju Zvaigžņu ordeni un tā goda zīmēm apbalvotas 19 personas;
- ar Viestura ordeni un tā goda zīmēm apbalvotas 28 personas;
- ar Atzinības krustu un tā goda zīmēm apbalvotas 65 personas.

2024. gadā, Triju Zvaigžņu ordeņa simtgadē un 30. gadskārtā kopš tā atjaunošanas, Viestura ordeņa un Atzinības krusta atjaunošanas 20. gadskārtā, ar augstākajiem Latvijas valsts apbalvojumiem apbalvoti dažādu profesiju pārstāvji, kuru profesionālais, sabiedriskais un pilsoniskais veikums ir pašaizliedzīga darba apliecinājums un novērtēts ar visaugstāko valsts atzinību un godināms. Atbilstoši Valsts apbalvojumu likumā noteiktajiem ordeņu statūtiem 2024. gadā ar augstākajiem valsts apbalvojumiem apbalvotas arī ārvalstu amatpersonas.

Saskaņā ar Valsts apbalvojumu likumu valsts apbalvojumus pasniedz saistībā ar Latvijas valstij nozīmīgiem notikumiem – Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienu 4. maijā un Latvijas Republikas Proklamēšanas dienu 18. novembrī. Valsts apbalvojumus var pasniegt arī Valsts prezidenta valsts vizītes laikā ārvalstīs un ārvalstu valsts vadītāju valsts vizītes laikā Latvijā.

2024. gada 4. maijā un 18. novembrī Rīgas pilī norisinājās augstāko valsts apbalvojumu svinīgās pasniegšanas ceremonijas, kuras tradicionāli Latvijas Televīzija pārraidīja tiešraidē. Svinīgajās ceremonijās godināja un valsts augstākos apbalvojumus pasniedza izcilām personībām visdažādākajās nozarēs no visas Latvijas. Valsts apbalvojumus saņēma skolotāji un interešu izglītības pedagogi, kultūras un sabiedriskie darbinieki, tiesību sistēmas darbinieki, mediķi, paliatīvās palīdzības sniedzēji, uzņēmēji, brīvprātīgie palīdzības sniedzēji Ukrainai, Nacionālo bruņoto spēku karavīri un zemessargi, Valsts policijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonas, valsts robežsargi.

Valsts vizīte ir augstākā vizītes pakāpe un visnozīmīgākā starpvalstu attiecību veidošanā. Kā valsts atzinības sniegšana atbilstoši vispārpieņemtām starptautiskām normām valsts vizītes laikā tradicionāli notiek apbalvošana ar augstākajiem valsts apbalvojumiem.

No 4. februāra līdz 7. februārim norisinājās Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča valsts vizīte Maltas Republikā, kuras laikā augstākos Latvijas valsts apbalvojumus saņēma Maltas Republikas amatpersonas.

No 2. jūlija līdz 4. jūlijam norisinājās Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča valsts vizīte Grieķijas Republikā, kuras ietvaros augstākos Latvijas valsts apbalvojumus saņēma Grieķijas Republikas amatpersonas.

Atbilstoši Valsts apbalvojumu likumā noteiktajam Ordeņu kapituls 2024. gadā atņēma valsts apbalvojumu vienai personai.

Valsts prezidenta Cildinājuma raksts

Valsts prezidenta Cildinājuma rakstu pēc savas iniciatīvas piešķir un pasniedz Valsts prezidents, lai izteiktu atzinību personām par sasniegumiem Latvijas valsts vai sabiedrības labā. Cildinājuma rakstu, mākslinieciski noformētu dokumentu ar Valsts prezidenta parakstu, var piešķirt gan par atsevišķu nozīmīgu darbu, gan par ilggadēju ieguldījumu.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs 2024. gadā piešķir un pasniedza četrus Valsts prezidenta Cildinājuma rakstus par nesavtīgo un pašai izliecīgo darbu un ieguldījumu Latvijas valsts un tās cilvēku labā:

12. martā Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktoram, profesoram Imantam Freibergam, godinot viņu 90 gadu jubilejā un pateicoties par zinātnisko un sabiedrisko veikumu mūža garumā Latvijas valsts labā;

15. jūnijā leģendārajai Jaunatnes teātra aktrisei Antai Krūmiņai, godinot viņu 90 gadu jubilejā un pateicoties par mūža ieguldījumu Latvijai un kultūrai;

15. jūlijā Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas direktorei, filoloģei Ventai Kocerei, pateicoties par ilggadēju darbu Latvijas valsts labā, popularizējot bibliotēkzinātnes un grāmatniecības kultūrvēsturisko nozīmi Latvijā;

20. septembrī latviešu sabiedriskajam darbiniekam, atvaļinātajam Amerikas Savienoto Valstu Jūras kara flotes kapteinim Ilmāram Krastam, godinot 90 gadu jubilejā un pateicoties par nesavtīgo un pašai izliecīgo veikumu Latvijas valsts aizsardzībā un drošībā.

12. VALSTS PREZIDENTA APŽĒLOŠANAS TIESĪBAS IZMANTOŠANA

Latvijas Republikas Satversmē ir noteikts, ka Valsts prezidentam ir tiesības apžēlot noziedzniekus, par kuriem tiesas spriedums ir stājies likumīgā spēkā. Apžēlošanas institūta mērķis ir izņēmuma gadījumos, rūpīgi izvērtējot nepieciešamību, atbrīvot no soda izciešanas atsevišķas notiesātas personas, proti, pilnīgi vai daļēji atbrīvot no kriminālsoda izciešanas, mīkstināt soda veidu vai noņemt sodāmību. Valsts prezidentam ir piešķirta tiesība apžēlot vai noraidīt apžēlošanu, un viņa konstitucionālais statuss nosaka patstāvību un neatkarību lēmuma pieņemšanā.

Apžēlošanas kompetence aptver ikvienu notiesātu personu, noziedzīga nodarījuma veidu, sodu veidu un mēru, kā arī personu, kuras sodāmība nav dzēsta vai noņemta Krimināllikumā noteiktajā kārtībā. Apžēlošanas institūts neietver soda nosacītas atlaišanas institūtu, administratīvos sodus vai disciplinārsodus, kā arī neskar kaitējuma kompensāciju.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs prezidentūras laikā izskatīja 127 apžēlošanas lūgumus.

Pamatojoties uz Apžēlošanas likuma 10. panta pirmo daļu, Valsts prezidents izdeva 10 apžēlošanas aktus un 117 lēmumus par apžēlošanas lūgumu noraidīšanu. Valsts prezidents trīs notiesātās personas pilnīgi atbrīvoja no pamatsoda izciešanas, vienu notiesāto personu pilnīgi atbrīvoja no papildsoda izciešanas un noņēma sodāmību, kā arī sešām notiesātām personām noņēma sodāmību.

Apžēlošanas dienests pārskata periodā sagatavoja un nosūtīja 844 dokumentus par apžēlošanu, to skaitā arī ar krimināltiesisko nozari un tiesībsardzības iestāžu darbību saistītos jautājumos.

13. KOMISIJAS, PADOMES UN EKSPERTU GRUPAS

Lai sasniegtu prezidentūras laikā izvirzītos mērķus atbilstoši likumam "Par Valsts prezidenta darbības nodrošināšanu", Valsts prezidents ir tiesīgs izveidot pastāvīgu vai pagaidu konsultatīvu vai pētniecisku komisiju valstisku jautājumu risināšanai. Ja šāda komisija tiek izveidota, Valsts prezidents nosaka tās funkcijas, uzdevumus un komisijas locekļu pilnvaru laiku, kā arī apstiprina komisijas sastāvu.

Komisijas, izņemot Valsts Heraldikas komisiju, tiek izveidotas uz Valsts prezidenta pilnvaru laiku.

13.1. VALSTS KONKURĒTSPĒJAS KOMISIJA

Valsts prezidents 2023. gada 4. oktobrī izveidoja Valsts konkurētspējas komisiju. Tā turpināja darbu arī 2024. gadā.

Komisijas darbības mērķis ir sniegt atbalstu Valsts prezidentam Latvijas Republikas Satversmē noteikto funkciju īstenošanā un izstrādāt priekšlikumus valsts konkurētspējas stiprināšanai izglītības, zinātnes un uzņēmējdarbības jomās. Komisijas sastāvu apstiprinājis Valsts prezidents, tas var tikt mainīts vai papildināts. 2024. gadā komisija darbojusies šādā sastāvā:

Komisijas priekšsēdētājs:

- Dr. rer. pol. Arnis Sauka, Rīgas Ekonomikas augstskolas profesors, Vidzemes Augstskolas padomes priekšsēdētājs.

Komisijas locekļi:

- Ph. D. Daunis Auers, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes profesors, doktora studiju programmas "Sociālās zinātnes" direktors;
- Kristīne Bērziņa, "German Marshall Fund North" direktore;
- Dr. h. c. Uldis Biķis, AS "Latvijas Finieris" padomes priekšsēdētājs;
- Liene Briede, Rīgas Tehniskās universitātes inovāciju prorektore;
- Dr. phys. Guntars Kitenbergs, Latvijas Universitātes zinātņu prorektors, Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultātes asociētais profesors;
- Sanita Mertena, Tieslietu ministrijas Valststiesību departamenta direktore;

- Dr. chem. Elīna Pajuste, Latvijas Universitātes Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultātes un Medicīnas un dzīvības zinātņu fakultātes vadošā pētniece un asociētā profesore;
- Dr. biol. Vita Rovīte, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošā pētniece un Latvijas Nacionālās Biobankas – Valsts iedzīvotāju genoma – datubāzes vadītāja, Latvijas Universitātes Medicīnas un Dzīvības zinātņu fakultātes Zinātnes prodekāne;
- Dr. sc. ing. Andris Šutka, Rīgas Tehniskās universitātes Dabaszinātņu un tehnoloģiju fakultātes Fizikas un Materiālzinātnes institūta profesors;
- Agnese Veckalne, Latvijas Jaunuzņēmumu asociācijas valdes locekle, jaunuzņēmuma SIA "Longenesis" operacionālā vadītāja;
- Arkādijs Zvaigzne, Hārvarda universitātes doktorants, Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolas Izglītības inovāciju laboratorijas pētniecības direktors.

2024. gadā Valsts konkurētspējas komisija par galvenajām prioritātēm izvirzīja pētījumu par Latvijas lielāko eksportējošo uzņēmumu izaicinājumiem konkurētspējas veicināšanai, kā arī izpēti pilotprojektu par datu apmaiņas iespējām valsts pārvaldē, ar mērķi uzlabot datu atkalizmantošanu pētniecības nolūkiem. Tāpat kā prioritārs noteikts mākslīgā intelekta darba virziens, rīkojot tematiskās diskusijas, sniedzot atbalstu Mākslīgā intelekta centra un attiecīgā normatīvā regulējuma izveides procesā. 2024. gadā tika sagatavoti grozījumi Augstskolu likumā, kā arī tika sniegti priekšlikumi Biobanku likuma izveidošanā. 2024. gada rudenī tika organizēts Valsts konkurētspējas forums un hakatons ar mērķi veicināt starptautiskās pieredzes pārnesi vietējā mērogā.

(Plašāku informāciju skatīt sadaļā 4. Valsts prezidenta darbība Latvijas konkurētspējas veicināšanā.)

13.2. VALSTS HERALDIKAS KOMISIJA

Valsts heraldikas komisija kā Valsts prezidenta kancelejas struktūrvienība darbojas no 2007. gada.

Valsts heraldikas komisija veido un uztur informatīvo materiālu bāzi par ģerboņiem un ģerboņu veidošanas pamatprincipiem un nodrošina šo materiālu pieejamību sabiedrībai, izvērtē jaunu ģerboņu izveides heraldiskos un mākslinieciskos risinājumus, apzina un veido ģerboņu sistēmu un veic izpēti. Atbilstoši Valsts apbalvojumu likumam komisija izvērtē valsts augstāko apbalvojumu un ar tiem saistīto materiālu, kā arī valsts institūciju, pašvaldību un sabiedrisko organizāciju dibināto apbalvojumu zīmējumus.

2024. gadā notikušas 11 komisijas sēdes un saņemti iesniegumi par Irlavas, Cēres, Slampes, Viesturu, Svitenes, Lestenes, Vānes, Matkules, Zantes, Jaunsātu un Degoles pagastu ģerboņu apstiprināšanu.

Ir izskatīti 13 dzimtu ģerboņi, apstiprināts Latvijas Universitātes ģerbonis un divi nevalstisku organizāciju ģerboņi. Apstiprināti trīs valsts institūciju – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Patentu valdes un Valsts robežsardzes – apbalvojumi, kā arī piecu pašvaldību – Madonas, Saulkrastu, Siguldas, Talsu un Augšdaugavas novadu – apbalvojumi.

Sniegta atbilde Valsts policijai saistībā ar valsts karoga zaimošanas faktu.

Izskatīti jautājumi par valsts ģerboņa attēla izmantošanu transportlīdzekļu numurzīmēs, tai skaitā piedaloties Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sēdēs, lai sagatavotu atbilstošus likuma grozījumus. Darbs pie šī jautājuma kopā ar Ceļu satiksmes drošības direkciju tiks turpināts 2025. gadā.

14. RĪGAS PILS PIEEJAMĪBA LATVIJAS SABIEDRĪBAI UN ĀRVALSTU VIESIEM

14.1. ESKKURSIJAS RĪGAS PILĪ

Pēc Edgara Rinkēviča iniciatīvas Valsts prezidenta rezidence Rīgas pilī ir atvērta iedzīvotājiem. Interesenti ekskursijām var pieteikties Valsts prezidenta tīmekļvietnē www.president.lv sadaļā "Apmeklē Rīgas pili". Aizpildot pieteikuma anketu, apmeklētāji var pieteikties gan individuāli, gan lielākās grupās.

2024. gadā Rīgas pili apmeklēja 15 tūkstoši cilvēku.

Ekskursijā iespējams apskatīt Rīgas pils reprezentācijas zāles. Rīgas pils un Valsts prezidenta institūcijas vēstures iepazīšanai telpās izvietoti informatīvie stendi un izveidots īpašs audiogids latviešu, angļu, franču, vācu un ukraiņu valodā, kā arī vieglajā valodā. Rīgas pils ir atvērta gan dažādām Latvijas sabiedrības grupām, gan ārvalstu viesiem. Maršruts ir īpaši pielāgots personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un vecākiem ar bērnu ratiņiem.

Lai sniegtu papildu informāciju par Valsts prezidenta darbu, Rīgas pilī notiekošiem pasākumiem un atbildētu uz apmeklētāju jautājumiem, katru grupu pavada Valsts prezidenta kancelejas darbinieks.

Valsts prezidenta oficiālo rezidenci apskatīt nākušas ģimenes, darba kolektīvi, senioru apvienības, bērnudārzu audzēkņi, skolēni un studenti, kā arī Latvijas un sabiedroto valstu karavīri.

Rīgas pilī viesojušies arī apmeklētāji no Lietuvas, Igaunijas, Gruzijas, Zviedrijas, Somijas, Norvēģijas, Francijas, Itālijas, Spānijas, Vācijas, Slovākijas, Beļģijas, Polijas, ASV, Kostarikas, Kanādas, Ukrainas, Izraēlas, Ķīnas, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes.

Ekskursijas rīkotas Ukrainas ārstniecību iestāžu speciālistiem un bērniem no Ukrainas. To laikā notikušas tikšanās arī ar Valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču. 30. janvārī Rīgas pilī Valsts prezidents tikās ar Ukrainas bērniem, kuri bija ieradusies uz Rīgā notiekošo konferenci "Krievijas karš pret bērniem", lai dalītos ar saviem stāstiem par izklūšanu no okupācijas. Savukārt 22. augustā Edgars Rinkēvičs uzņēma Ukrainas Gaisa spēku karavīru bērnus, kuri piedalījās Latvijas Gaisa spēku rīkotajā vasaras nometnē "Zem miera spārniem". Ekskursijas rīkotas arī Ukrainas Jūras spēku karavīru bērniem, Ukrainā kritušo vai sagūstīto karavīru bērniem fonda "Namejs" rīkotās nometnes ietvaros un Odesas Jūras liceja kadetu grupai.

Valsts prezidenta kancelejas tīmekļvietnē pieejama arī Rīgas pils virtuālā tūre.

14.2. MUZEJU NAKTS 2024

18. maijā – Muzeju naktī – apmeklētājiem bija iespēja apskatīt Rīgas pils priekšpils daļu, kurā atrodas Latvijas Valsts prezidenta rezidence. Pasākumu apmeklēja 3035 viesi.

Muzeju naktī bija atvērtas Rīgas pils reprezentācijas un darba zāles, lai apmeklētāji varētu iepazīt kā Valsts prezidenta institūcijas darbību, tā arī vienu no izcilākajām viduslaiku pilīm Latvijā. Pasākumā apmeklētājus sveica arī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs. Viesus priecēja muzikāli priekšnesumi, un pils zālēs norisinājās dažādas izzinošas aktivitātes.

15. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs kā vienu no savas darbības prioritātēm izvirzīja lielāku Valsts prezidenta institūcijas atvērtību Latvijas sabiedrībai. Valsts prezidents ticies un uzklusījis iedzīvotājus Latvijas novadu apmeklējumu laikā, ticies ar diasporas pārstāvjiem ārvalstu vizītēs, aicinājis dažādu sabiedrības grupu pārstāvjus uz tikšanām Rīgas pilī, lai tuvāk iepazītos ar aktuālajiem problēmjaudājumiem, un atbildējis uz iedzīvotāju jautājumiem un lūgumiem kā sociālo mediju platformās, tā arī oficiālās sarakstēs. Savu nostāju iekšpolitikas un ārpolitikas jautājumos Valsts prezidents aktīvi paudis sociālo mediju kontos un tiekoties ar mediju pārstāvjiem.

15.1. KORESPONDENCE

Valsts prezidenta kancelejā 2024. gadā saņemti 3725 dokumenti:

- 162 apsveikumi Valsts prezidentam;
- 258 likumi Valsts prezidentam izsludināšanai;
- 539 Valsts prezidentam adresēti ielūgumi;
- 1860 iesniegumi;
- 906 sarakstes dokumenti (atbildes vēstules, informatīvās vēstules un materiāli, pateicības vēstules un informācijas pieprasījumi).

Galvenie iesniegumu temati bija juridiskās palīdzības lūgumi, priekšlikumi likumdošanas jautājumos un likumu otrreizējās caurlūkošanas lūgumi. Saņemti viedokļi par skolu reformu un izglītību, tautsaimniecību, ekonomiku un notikumiem valstī un pasaulē. Sarakstes aktuālās tēmas bija valsts pārvaldes jautājumi, dažādu iestāžu un institūciju darbība un ārlīetas. Saņemti sociālās palīdzības lūgumi, informācijas pieprasījumi, kā arī bijusi sarakste saimniecības jautājumos. Saņemti kolekcionāru lūgumi atsūtīt Valsts prezidenta fotogrāfiju ar autogrāfu.

Nosūtītas 469 Valsts prezidenta un 2397 Valsts prezidenta kancelejas vēstules.

Valsts prezidents 2024. gadā ir rakstveidā:

- apsveicis 166 Latvijas iedzīvotājus 100 gadu jubilejā;
- 36 reizes nosūtījis apsveikumu, suminot ievērojamus Latvijas cilvēkus jubilejā vai ar izciliem starptautiskiem sasniegumiem.

Juridiskajām personām ir nosūtīti 19 apsveikumi, izceļot dažādu uzņēmējdarbības, kultūras, mākslas un pašvaldību pasākumu nozīmi.

Uz ārvalstīm 2024. gadā nosūtīti 143 apsveikumi:

- 117 apsveikumi nacionālajos svētkos;
- 20 apsveikumi ārvalstu vadītājiem, stājoties amatā;
- četri apsveikumi ārvalstu vadītājiem dzimšanas dienā;
- divi apsveikumi saistībā ar citiem notikumiem ārvalstīs – ārvalstu amatpersonu darbības gadadienu.

15.2. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PUBLISKAJĀ TELPĀ

Valsts prezidenta kanceleja nodrošina sabiedrību ar savlaicīgu, pārskatāmu un saprotamu informāciju par Latvijas Valsts prezidenta institūcijas un Valsts prezidenta darbu nacionālā un starptautiskā mērogā. Informācijas nodrošināšana tiek īstenota ar dažādu komunikācijas instrumentu un sabiedrisko attiecību pasākumu kopumu.

Mediju attiecības

2024. gadā darbam Valsts prezidenta kancelejā bija akreditēti 137 Latvijas plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Medijiem katru nedēļu tiek sagatavota informācija par publiskajiem Valsts prezidenta darba kārtības notikumiem, tādējādi aicinot sekot tiem līdz un intereses gadījumā tos atspoguļot.

Preses paziņojumi par Valsts prezidenta darba kārtības notikumiem un Valsts prezidenta runas

Par Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča darbu 2024. gadā tika sagatavoti un medijiem izplatīti 305 preses paziņojumi, t. sk. 52 Valsts prezidenta runas, kuras Valsts prezidents sniedzis, piedaloties dažādos pasākumos.

Skatītākās Valsts prezidenta uzrunas *YouTube* platformā (skatījumu skaits 2024. gada 23. janvārī):

- uzruna gadumijā 31. decembrī – 12 830 skatījumu (runa tiešraidē pārraidīta LTV1, TV3, Re:TV, TV24, 360TV skatītājiem un Latvijas Radio klausītājiem);
- apsveikums Ukrainas Neatkarības dienā 24. augustā – 1521 skatījums;
- uzruna pulkveža Oskara Kalpaka labdarības ballē 2. martā – 1327 skatījumu.

Intervijas Latvijas un ārvalstu medijiem

2024. gadā Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs sniedza vairāk nekā 80 intervijas Latvijas un ārvalstu plašsaziņas līdzekļiem, tostarp raidierakstiem, izsakot savu viedokli par valsts attīstībai un sabiedrībai svarīgiem jautājumiem, ģeopolitisko situāciju pasaulē un citiem aktuāliem tematiem. Valsts prezidents

ģeopolitisko situāciju pasaulē un citiem aktuāliem tematiem. Valsts prezidents sniedzis intervijas tādiem starptautiskajiem medijiem kā "CNN", "BBC Radio 4", "Bloomberg", "Al Jazeera", "The Guardian", "The Times", "Financial Times" u. c.

Ar reģionālajiem medijiem Valsts prezidents regulāri ticies reģionālo darba vizīšu laikā.

Preses konferences

Preses konferenču laikā Valsts prezidents atbild uz plašsaziņas līdzekļu pārstāvju interesējošiem jautājumiem. Rīgas pilī tika rīkotas regulāras preses konferences pēc Valsts prezidenta tikšanās ar augstākajām valsts amatpersonām – Ministru prezidenti un Saeimas priekšsēdētāju. Preses konferences notiek arī pēc augstu ārvalstu amatpersonu viesošanās Latvijā. Kopumā Rīgas pilī notikušas 38 preses konferences ar Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča dalību.

Rīgas pilī notiekošajām preses konferencēm tiek nodrošināta iespēja tās vērot tiešraidē Valsts prezidenta kancelejas tīmekļvietnē www.president.lv un Valsts prezidenta kancelejas *YouTube* kontā, tādējādi sniedzot iespēju ikvienam sekot līdzi aktualitātēm.

Valsts prezidents arī piedalījies preses konferencēs ārvalstu vizīšu laikā, sniedzot komentārus starptautiskiem medijiem.

Valsts prezidenta kancelejas tīmekļvietne www.president.lv un komunikācija sociālo tīklu platformās

Valsts prezidenta kancelejas tīmekļvietnē www.president.lv tiek publicēta aktuālā informācija saistībā ar Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča darbību. Tajā ir pieejama Valsts prezidenta publiskā darba kārtība un tās atspoguļojums latviešu un angļu valodā.

2024. gadā tīmekļvietnes www.president.lv skatījumu skaits sasniedza 497,5 tūkstošus. Lapas galvenokārt tika apmeklētas no Rīgas, Jelgavas, Liepājas, Jūrmalas, Daugavpils un Valmieras pilsētām, kā arī no ASV, Lielbritānijas, Vācijas un Somijas.

Tīmekļvietne ir savienota ar Valsts prezidenta kancelejas *Youtube* un *Flickr* platformu kontiem, kuros pieejami audiovizuālie materiāli lejupielādei. Tāpat tīmekļvietne ir savienota ar Valsts prezidenta un Valsts prezidenta kancelejas sociālo tīklu kontiem X/Twitter, Facebook, Instagram, kur tiek publicēta informācija par Valsts prezidenta un Valsts prezidenta kancelejas aktualitātēm dažādos satura formātos.

@Rigas_pils

@edgarsrinkevics

edgars.rinkevics

@valsts_prezidents

@edgarsrinkevics

presidentlv

valstsprezidents

Pārskats par sekotāju skaitu Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča un Valsts prezidenta kancelejas sociālo tīklu platformās (sekotāju skaits 2025. gada 23. janvārī):

	Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs	Valsts prezidenta kanceleja
X/Twitter	132 118	46 982
Facebook	48 851	
Instagram	92 063	38 791
Threads	16 300	
LinkedIn	7316	
YouTube		4835
Flickr		269

15.3. TIKŠANĀS AR IEDZĪVOTĀJIEM DARBA VIZĪŠU LAIKĀ LATVIJAS NOVADOS

2024. gadā Edgars Rinkēvičs devās 22 darba vizītēs visā Latvijā un to ietvaros tikās ar Tukuma, Saulkrastu, Bauskas, Daugavpils, Gulbenes, Ventspils, Smiltenes, Ludzas, Valkas, Alūksnes, Siguldas un Līvānu iedzīvotājiem. Sadarbībā ar pašvaldību īpaši rīkotajās tikšanās reizēs, kur tikai aicināts ikviens pilsētu un novadu iedzīvotājs, Valsts prezidents atbildēja uz iedzīvotāju interesējošiem jautājumiem saistībā ar novadu aktualitātēm, drošības, izglītības, reģionālas attīstības un kultūras jautājumiem, kā arī par valdības un reģionu sadarbību.

16. VALSTS PREZIDENTA PATRONĀŽAS

Valsts prezidents turpināja patrona pienākumus valstij nozīmīgos projektos un kustībās. Edgars Rinkēvičs bija Latvijas skautu un gaidu kustības, kā arī Valsts prezidenta balvas izcīņas vieglatlētikā patrons. Novērtējot kultūras notikuma nozīmīgumu, Valsts prezidents pildīja Liepājas – Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027. gada patronāžas pienākumus.

16.1. LIEPĀJA – EIROPAS KULTŪRAS GALVASPILSĒTA 2027. GADĀ

Novērtējot Eiropas kultūras galvaspilsētas titula nozīmīgumu, Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs 2023. gadā uzņēmās Liepājas – Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027. gada patronāžas pienākumus. Kultūras galvaspilsētas titula mērķtiecīga izmantošana ir iespēja reģionālā, nacionālā un Eiropas mērogā izcelt valsts kultūras virsotnes un savdabību, kā arī nostiprināt gan Liepājas, gan Latvijas vārdu eiropiešu apziņā.

Lai ilgtermiņa projekts, kas apvieno kultūras profesionāļus un vairākas atbildīgās institūcijas, tiktu veiksmīgi īstenots, Valsts prezidents aicināja uz sadarbību visos līmeņos. Ar mērķi pārrunāt programmas īstenošanas gaitu Edgars Rinkēvičs 21. februārī Rīgas pilī tikās ar visām iesaistītajām pusēm – nodibinājuma "Liepāja 2027" vadību, Liepājas valstspilsētas pašvaldības domes priekšsēdētāju Gunāru Ansiņu, Dienvidkurzemes novada pašvaldības domes priekšsēdētāju Aivaru Priedolu, Kuldīgas novada pašvaldības domes priekšsēdētāju Inesi Astaševsku, finanšu ministru Arvilu Ašeradenu un kultūras ministri Agnesi Loginu.

5. decembrī Valsts prezidents kā programmas "Liepāja 2027" patrons darba vizītē apmeklēja Liepāju. Vizītes laikā Edgars Rinkēvičs ar Liepājas domes priekšsēdētāju Gunāru Ansiņu un Eiropas kultūras galvaspilsētas projekta īstenošanai – nodibinājuma "Liepāja 2027" vadību un komandu pārrunāja projekta virzību. Lai uzsvērtu sabiedrības aktīvas līdzdalības būtisko lomu projekta realizācijā un aicinātu dalībniekus nepastarpināti piedzīvot programmas tapšanu, Valsts prezidents atklāja Eiropas kultūras galvaspilsētas projekta "Liepāja 2027" brīvprātīgo programmu. Atzīmējot Starptautisko brīvprātīgo dienu, Valsts prezidents piedalījās diskusijā ar brīvprātīgajiem, kuri ir pieteikušies palīdzēt kultūras aktivitāšu īstenošanā. Valsts prezidents tikās arī ar jauniešu biedrības "Attīstības platforma You+" pārstāvjiem, kas ir vieni no Eiropas kultūras galvaspilsētas "Liepāja 2027" jauniešu programmas veidotājiem.

16.2. LATVIJAS SKAUTI UN GAIDAS

Biedrība "Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija" ir dibināta 1990. gadā, atjaunojot pirms okupācijas perioda darbojušās Latvijas Skautu centrālo organizāciju un Latvijas Gaidu biedrību, kā arī turpināja trimdā aizsāktās Latviešu skautu kustības un Latviešu gaidu kustības darbību. Tā ir viena no vadošajām jaunatnes organizācijām Latvijā, vienīgā nacionāla mēroga jaunatnes organizācija, kas darbu ar jaunatni ik nedēļu veic pēc brīvprātības principa. Organizācija apvieno ap 800 aktīvu jauniešu visā Latvijā, aktīvi darbojas 23 vienības un ikdienas darbu veic ap 80–110 brīvprātīgie.

Kā organizācijas Goda prezidents Edgars Rinkēvičs 6. janvārī piedalījās Ziemassvētku kauju 107. gadadienas atceres brīdī Ložmetējkalnā, kur apmeklēja arī Latvijas skautu un gaidu ziemas nometni "Baltais vilks 2024". Valsts prezidents tikās ar nometnes dalībniekiem, piedalījās vakarēšanā un pārrunāja kustības vērtības un darbošanos sabiedrības labā.

16.3. VALSTS PREZIDENTA BALVAS IZCĪŅA VIEGLATLĒTIKĀ

Valsts prezidenta balvas izcīņā piedalās Baltijas valstu vieglatlēti, un tās tradicionāli risinās Jāņa Daliņa stadionā, Valmierā. Kopš pirmajām Valsts prezidenta balvas vieglatlētikā sacensībām 1995. gadā to patrons ir Valsts prezidents.

2. oktobrī Rīgas pilī Edgars Rinkēvičs pateicās sportistiem un treneriem, kas ar savu piemēru un panākumiem iedvesmo bērnus un jauniešus, kā arī pasniedza balvas "Valsts prezidenta balvas vieglatlētikā 2024" augstvērtīgāko rezultātu sasniegušajiem sportistiem Grētai Karinauskaitei un Gediminam Truskauskas no Lietuvas, kā arī valsts komandu ieskaites kopvērtējuma uzvarētājam – Igaunijas vieglatlētikas izlasei.

17. SABIEDRISKĀ DARBĪBA

Būtiska Valsts prezidenta iekšpolitiskā darba daļa ir dalība sabiedriski nozīmīgās kustībās un notikumos. Valsts prezidents apmeklē svētku pasākumus un piemiņas brīžus, kā arī pauž atzinību par panākumiem zinātnē, kultūrā, sportā un tautsaimniecībā.

17.1. VALSTISKUMA BALVA

21. augustā, konstitucionālā likuma "Par Latvijas Republikas valstisko statusu" pieņemšanas 33. gadadienā, Rīgas pilī tika pasniegta 4. maija Deklarācijas kluba iedibinātā Valstiskuma balva. Balvu saņēma labdarības portāla "Ziedot.lv" un rehabilitācijas centra "Poga" vadītāja Rūta Dimanta.

Valstiskuma balvas mērķis ir veicināt sabiedrībā cieņu un izpratni par Latvijas valstiskumu, tā stiprināšanas sabiedrisko un politisko nozīmību katra iedzīvotāja dzīvē. Ar Valstiskuma balvu tiek izteikta atzinība personai, kura devusi un joprojām dod izcilu ieguldījumu Latvijas valstiskuma stiprināšanā.

17.2. OLIMPISKĀ KUSTĪBA

Lai pārrunātu Olimpiskās kustības attīstību Latvijā un aktuālos jautājumus saistībā ar Latvijas komandas dalību Parīzes Olimpiskajās spēlēs, Edgars Rinkēvičs 15. jūlijā Rīgas pilī tikās ar Latvijas Olimpiskās komitejas prezidentu Raimonu Lazdiņu. Valsts prezidents vērsa uzmanību uz nepieciešamību komitejai strādāt un atrast veidus, kā motivēt bērnus un jauniešus veselīgam dzīvesveidam un plašākai iesaistei sportā. Tāpat puses pārrunāja aktuālo situāciju ar Krievijas un Baltkrievijas sportistu dalības liegumu Parīzes Olimpiskajās spēlēs.

XXXIII vasaras olimpiskās spēles

XXXIII vasaras olimpiskās spēles notika Francijas galvaspilsētā Parīzē no 26. jūlija līdz 11. augustam. Lai paustu atbalstu un novēlētu veiksmi gaidāmajos startos, Valsts prezidents 15. jūlijā piedalījās "Komanda Latvija" prezentācijas un olimpisko spēļu valsts karognesēju paziņošanas pasākumā.

No 25. līdz 28. jūlijam Valsts prezidents darba vizītē apmeklēja Parīzi, kur piedalījās olimpisko spēļu atklāšanas ceremonijā, Francijas Republikas prezidenta Emanuela Makrona rīkotā pieņemšanā Elizejas pilī un samītā "Sports ilgtspējīgai attīstībai". Vizītes laikā Edgars Rinkēvičs olimpiskajā ciematā tikās ar Latvijas olimpiskās komandas sportistiem, kā arī vēroja pirmos Latvijas sportistu startus olimpiskajās spēlēs. Lai atbalstītu Latvijas 3x3 basketbolistus cīņā par medaļām un citus mūsu sportistus, Edgars Rinkēvičs bija Parīzē arī 5. un 6. augustā.

Lai pateiktos sportistiem, treneriem un atbalsta personālam par sasniegto un iedvesmojošo piemēru, Valsts prezidents 19. augustā Rīgas pilī uzņēma olimpisko spēļu dalībniekus.

Paralimpiskās spēles

Parīzes Paralimpiskās spēles risinājās no 28. augusta līdz 8. septembrim. Latviju tajās pārstāvēja astoņi sportisti piecos sporta veidos: vieglatlētikā, paralimpiskajā iejādē, velobraukšanā, peldēšanā un šaušanā.

Uzsverot sportistu sparību, spēku un arī optimismu, Valsts prezidents 14. augustā Rīgas pilī sveica Latvijas izlases dalībniekus pirms starta Parīzes paralimpiskajās spēlēs. Svinīgā pasākuma laikā tika paziņoti arī Latvijas karognesēji – Rihards Snikus un Diāna Krūmiņa.

Savukārt 13. septembrī Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī pateicās Parīzes paraolimpisko spēļu sportistiem par izcīnītajām medaļām un augstvērtīgajiem rezultātiem. Parīzes paralimpiskās spēles bija Latvijai zelta medaļām bagātākās – trīs zelta un viena sudraba medaļa.

Pasaules Jaunatnes ziemas olimpiskās spēles

Pasaules Jaunatnes ziemas olimpiskajās spēlēs Dienvidkorejas provincē Gangvonā no 19. janvāra līdz 1. februārim Latviju pārstāvēja 45 sportisti 11 sporta veidos. Tā līdz šim ir lielākā Latvijas delegācija. Latvija ieguva sešas medaļas – divas zelta, trīs sudraba un vienu bronzas medaļu. Lai pateiktos par augstvērtīgajiem rezultātiem un novēlētu veiksmi arī turpmāk gan sportā, gan mācībās, Valsts prezidents 15. februārī Rīgas pilī tikās ar Latvijas delegācijas dalībniekiem un īpaši sveica godalgoto medaļu ieguvējus skeletoņa, kamaniņu un 3x3 hokeja sporta veidos.

17.3. MŪZIKA RĪGAS PILĪ

Pēc Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča iniciatīvas 2023. gadā Rīgas pilī tika atjaunota tradīcija, kad īpašā koncertā tiek godināti dažādu nozaru cilvēki par savu darbu Latvijai.

Turpinot koncertsēriju, 2024. gada 4. maijā uz koncertu "Mūzika Rīgas pilī. Ilona Bagele un džeza orķestris "Mirāža"" tika aicināti medicīnas darbinieki no Kuldīgas slimnīcas, Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības, Jēkabpils reģionālās slimnīcas un stacionāra "Biķernieki" Paliatīvās aprūpes nodaļas. Uz pasākumu tika ielūgti arī 4. maija Deklarācijas kluba biedri un Valsts augstāko atbalvojumu saņēmēji.

Savukārt 7. decembrī Rīgas pils Svētku zālē uzstājās ērģelniece Iveta Apkalna un Raimonds Pauls. Uz pasākumu tika lūgti izglītības iestāžu, sociālās jomas, vidējie un lielie Latvijas uzņēmumu pārstāvji, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja vadība un kolektīvs, kas strādā Rīgas pilī, un bijušie Valsts prezidenti. Uz visiem cikla koncertiem aicinātas arī Latvijas kultūras personības, kuras atzīmējušas nozīmīgas dzīves jubilejas, kā arī cilvēki, ar kuriem Rīgā un reģionālajās vizītēs ir ticis Edgars Rinkēvičs.

Ivetas Apkalnas un Raimonda Paula koncerta ierakstu veica arī Latvijas sabiedriskais medijs – Latvijas Televīzija un Latvijas Radio 3 "Klasika".

17.4. SABIEDRISKI NOZĪMĪGI PASĀKUMI

6. janvārī Edgars Rinkēvičs apmeklēja Pirmajā pasaules karā kritušo karavīru pārapbedīšanas ceremoniju Jelgavas novada Valgundes pagasta Silenieku brāļu kapos. Svinīgā ceremonijā tika godināti latviešu karavīri, kuri cariskās Krievijas armijas rindās cīnījās pret Vācijas karaspēku. Valsts prezidents šajā dienā piedalījās Ziemassvētku kauju 107. gadadienas atceres brīdī Ložmetējkalnā, kā arī Zemessardzes 52. kaujas atbalsta bataljona zemessargu zvēresta un jaunsargu svinīgā solījuma ceremonijā Ziemassvētku kauju muzejā Valgundes pagastā.

Valsts prezidents 17. janvārī "Trīs zvaigžņu balva 2023" sportistu godināšanas ceremonijā nominācijā "Mūža ieguldījums sportā" attālināti sveica riteņbraucēju, treneri, sporta menedžeri, uzņēmēju un bijušo Latvijas Riteņbraukšanas federācijas prezidentu Igo Japiņu. Trīs Zvaigžņu balva tiek organizēta ar mērķi apzināt, noteikt un godināt sporta nozares izcilības Latvijā, vienot un saliedēt Latvijas sporta nozari, kā arī stiprināt sporta nozares prestižu.

20. janvāris Latvijā tiek atzīmēts kā 1991. gada barikāžu aizstāvju atceres diena. 1991. gada barikādes bija nevardarbīgās pretošanās forma, ko Latvijas iedzīvotāji izmantoja cīņā par demokrātiju un valstiskās neatkarības atjaunošanu. Speciālo uzdevumu milicijas vienības 1991. gada 20. janvāra uzbrukums Iekšlietu ministrijas ēkai janvāra barikāžu laikā kļuva par asiņaināko neatkarības atjaunošanas procesa notikumu Latvijā, kad tika nošauti pieci un ievainoti 13 cilvēki. 20. janvārī Valsts prezidents piedalījās ziedu nolikšanas ceremonijā pie Brīvības pieminekļa un piemiņas vietās Bastejkalnā. Atceres pasākumā Doma laukumā Edgars Rinkēvičs kā svarīgāko mūsdienu uzdevumu uzsvēra brīvības nosargāšanu, valsts stiprināšanu un palīdzību Ukrainai.

Valsts prezidents 14. februārī Rīgas pilī 90 gadu jubilejā sveica Valstiskuma balvas ieguvēju, Vītoli fonda dibinātāju un mecenātu Vili Vitolu. Valsts prezidents pateicās Vilim Vitolam par nesavtīgo un izcilo labdarības darbu un devumu Latvijai. 2002. gadā Vilis un Marta Vītoli dibināja Vitolu fondu ar mērķi stipendiju veidā palīdzēt spējīgiem, centīgiem jauniešiem studēt Latvijas augstskolās.

20. februārī Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī apaļajā dzīves jubilejā sveica Māru Lāci. Valsts prezidents mākslas zinātnieci godināja par izcilo mūža devumu Latvijas mākslas un kultūras vērtību saglabāšanā, izpētē un cildināšanā pasaulē. Mākslas zinātniece Māra Lāce ir nozīmīgākās vizuālās mākslas institūcijas – Latvijas Nacionālā mākslas muzeja – direktore.

24. februārī Valsts prezidents piedalījās ekumēniskajā dievkalpojumā Rīgas Doma baznīcā par mieru Ukrainā un pieminot Krievijas pilna apmēra iebrukuma Ukrainā kritušos Ukrainas kareivjus, kā arī ar uzrunu uzstājās Ukrainas vēstniecības Latvijā rīkotajā labdarības koncertā Ukrainas atbalstam "Kopā ar Ukrainu!" Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Valsts prezidents 2. martā piedalījās pulkveža Oskara Kalpaka labdarības ballē. Šis notikums ir tradicionāla labdarības balle, kas veltīta pirmā Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku komandiera, pulkveža Oskara Kalpaka un Atsevišķās studentu rotas karavīru piemiņai. Pasākuma mērķis bija ziedojumu vākšana Ukrainas karavīru bērnu nometņu rīkošanai Latvijā.

6. martā Valsts prezidents piedalījās pulkvedim Oskaram Kalpakam veltītajā piemiņas pasākumā Esplanādē. Pirmais Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku komandieris pulkvedis Oskars Kalpaks krita kaujā 1919. gada 6. martā.

Edgars Rinkēvičs 12. martā Latvijas Nacionālajā operas un baleta namā piedalījās Lielās mūzikas balvas ceremonijā un kategorijā "Gada jaunais mūziķis" pasniedza balvu dziedātājai Katrīnai Paulai Felsbergai. Valsts prezidents uzsvēra izcilības, izglītības un smaga darba nozīmi un vēlēja radošus panākumus un atzinību nākotnē. Lielā mūzikas balva ir augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā, kurā ik gadu tiek godināti izcilākie sasniegumi mūsu valsts mūzikas dzīvē.

17. martā Valsts prezidents piedalījās nacionālo partizānu 75. gadadienai veltītā piemiņas pasākumā pie Īles bunkura. 1949. gada 17. martā 24 partizāni, kas tobrīd atradās bunkurā, izcīnīja pēdējo, ļoti nežēlīgu un nevienlīdzīgu kauju pret vismaz 700 vīru lielo Valsts drošības ministrijas karaspēku. Tradicionāli katru gadu 17. martā, pēdējās kaujas atceres dienā, pie atjaunotā bunkura tiek rīkots piemiņas pasākums. Šajā dienā Edgars Rinkēvičs ar uzrunu uzstājās arī Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienas svinīgajā pasākumā pie Gunāra Astras pieminekļa Rīgā un izcēla to cilvēku rīcību, kas okupācijas laikā uzdrošinājās turēt augstu Latvijas brīvību un cīnījās par to. Savukārt pasākumā Latvijas Kara muzejā Valsts prezidents uzsvēra Latvijas Centrālās padomes memoranda lomu mūsu vēsturē. Pirms 80 gadiem memorandu parakstīja 188 Latvijas politiskie un sabiedriskie darbinieki, pieprasot atjaunot Latvijas valstisko neatkarību.

Valsts prezidents 21. martā piedalījās "Gada balva medicīnā 2023" pasniegšanas ceremonijā, kur pateicās mediķiem par pašai ziedzīgo darbu un godināja labākos. Latvijas Ārstu biedrības rīkotā svinīgā ceremonija notika jau 14. reizi. Gada balva medicīnā ir veselības aprūpes nozares gada nozīmīgākais pasākums.

25. martā Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienas pasākumā pie memoriāla "Vēstures taktiļa" Edgars Rinkēvičs pieminēja pirms 75 gadiem uz Sibīriju deportētos Latvijas iedzīvotājus, pateicās politiski represētajiem, kuri šodien stāsta par savu pieredzi, kā arī aicināja turpināt cīnīties pret ļaunumu, atbalstot Ukrainas tautu tās cīņā pret agresīvo Krieviju.

4. aprīlī visā Latvijā norisinājās Ēnu diena. Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča darba dienai sekoja septiņi skolēni. Ēnu diena ir karjeras izglītības programma 1.–12. klašu skolēniem, kuras laikā skolēni apmeklē kādu darbavietu un vēro interesējošās profesijas pārstāvja darba ikdienu. Ēnu dienas mērķis ir iepazīstināt skolēnus ar dažādu profesiju un nozaru prasībām, lai palīdzētu jauniešiem izvēlēties profesiju un atbilstoši sagatavotos darba tirgum.

Edgars Rinkēvičs 30. aprīlī apmeklēja Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju, kur ar muzeja vadību pārrunāja muzeja darba aktualitātes un attīstības plānus. Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs saglabā, pēta un vienotā veselumā eksponē Latvijas tautas tradicionālās dzīves pieminekļus no 17. gadsimta

beigām līdz 20. gadsimta vidum. Valsts prezidents uzsvēra muzeja darbinieku pašai izlēdzīgo ikdienas darbu, rūpes par Latvijas kultūras mantojumu un sabiedrības izglītošanu par gadskārtu tradīcijām un amatniecības kultūru.

Par godu Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 34. gadadienai Valsts prezidents 4. maijā piedalījās Saeimas svinīgajā sēdē un svinīgajā ziedu nolikšanas ceremonijā pie Brīvības pieminekļa, kā arī Rīgas pilī pasniedza augstākos Latvijas valsts apbalvojumus.

8. maijs Latvijā, tāpat kā citviet Eiropā, tiek atzīmēta kā Nacisma sagrauves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas diena. 8. maijā nacistiskā Vācija parakstīja aktu par kapitulāciju un Eiropā beidzās Otrās pasaules karš. Godinot kara upuru piemiņu, Edgars Rinkēvičs 8. maijā piedalījās svinīgajā ziedu nolikšanas ceremonijā Rīgas Brāļu kapos.

Valsts prezidents 21. maijā akcijas "Meklējam labu ģimenes ārstu" noslēguma pasākumā Melngalvju namā pateicās ģimenes ārstiem un māsām, kurus iedzīvotāji ir atzinuši par iejūtīgiem, labiem un profesionāliem. Kampaņas "Meklējam labu ģimenes ārstu" mērķis ir ne tikai godināt labākos, pacientu mīļētākos mediķus un izcelt izcilus jaunus profesionāļus, bet arī vairo ģimenes ārsta profesijas prestižu un veicināt sabiedrības izpratni par tās būtisko lomu veselības aprūpes sistēmā, it sevišķi Latvijas lauku reģionos.

13. jūnijā Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī sveica starptautiskā skolēnu radošo un pētniecisko darbu projekta darbu konkursa "Vēsture ap mums" laureātus. Konkursu rīko Vēstures skolotāju biedrība, un 2023./2024. mācību gada tēma bija "Iela un tās nosaukums".

14. jūnijā pieminot 1941. un 1949. gada deportācijas, Valsts prezidents pateicās fonda "Sibīrijas bērni" rīkotā pasākuma dalībniekiem, kas atraduši sevi spēku runāt par izsūtījumā piedzīvoto. Pasākumā arī tika sveikti fonda organizētā bērnu zīmējumu un sacerējumu konkursa uzvarētāji. Pieminot Staļina režīma upurus, Edgars Rinkēvičs nolika ziedus pie padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla "Vēstures taktiļa" un uzrunāja klātesošos Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā.

22. jūnijā Edgars Rinkēvičs un Igaunijas Republikas prezidents Alars Kariss piedalījās Cēsu kauju 105. gadadienas pasākumā. Latvijas Valsts prezidents uzsvēra abu valstu kopīgo vēsturi, tradīcijas un cīņu par neatkarību, kā arī apliecināja gatavību aizstāvēt brīvību mūsdienu apstākļos. 1919. gada 22. jūnijā Igaunijas armijas un Ziemeļlatvijas brigādes vienības kopējiem spēkiem satrieca vācu karaspēku Cēsīs un tās apkārtnē. Šī uzvara kļuva par pagrieziena punktu latviešu un igauņu cīņā par savas valsts neatkarību. Godinot brīvības cīnītājus, Cēsīs, klātesot abu valstu prezidentiem, noritēja bruņoto spēku militārā parāde un Cēsu kauju rekonstrukcija.

Valsts prezidents 20. jūlijā apmeklēja FIA pasaules rallija čempionāta "Tet Rally Latvia" ātrumposmus Vecpilī un Liepājā, kuros startēja arī Latvijas braucēju ekipāža. 2024. gada vasarā Latvija pirmo reizi uzņēma FIA pasaules rallija čempionāta posmu, kas četrās autorallija norises dienās klātienē pulcēja vairāk nekā 100 000 skatītāju.

Valsts prezidents 1. augustā Rīgas pilī pateicās par darbu Satversmes tiesas priekšsēdētājam Aldim Laviņam. Satversmes tiesas tiesneša amata pilnvaru laiks ir 10 gadi, un šajā laikā Aldis Laviņš divreiz bija ievēlēts par Satversmes

tiesas priekšsēdētāju. Valsts prezidents pauda pārliecību, ka Satversmes tiesas sniegtais vērtējums un argumentācija ir svarīgi instrumenti demokrātiskas valsts iekārtas un likuma varas stiprināšanā.

10. augustā Edgars Rinkēvičs uzrunāja 25. Latvijas politiski represēto personu salidojuma dalībniekus Ikšķilē un kā svarīgāko darbu uzsvēra mūsu valsts neatkarības nosargāšanu. Valsts prezidents aicināja dalīties atmiņās par pārdzīvoto, biežāk ierasties skolās un universitātēs, runāt ar cilvēkiem un atgādināt par pagātnes notikumiem, lai tie nekad neatkārtotos.

Valsts prezidents piedalījās Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētku Svētajā Misē Aglonas bazilikā. Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki ir katoļu baznīcas reliģiski svētki, ko atzīmē 15. augustā.

Lai atzīmētu Baltijas ceļa 35. gadadienu, Edgars Rinkēvičs 23. augustā pie Latvijas-Igaunijas robežpunkta Unguriņi-Lilli tikās ar Igaunijas Republikas prezidentu Alaru Karisu, kā arī kopā ar Lietuvas Republikas prezidentu Gitanu Nausēdu piedalījās svinīgā pasākumā Pasvalē, Lietuvā. Baltijas ceļš ir spilgtākais Baltijas tautu vienotības apliecinājums kopīgai cīņai par Baltijas valstu valstiskās neatkarības atjaunošanu pirms 35 gadiem. Aptuveni divi miljoni cilvēku sadēvē rokās, lai pievērstu pasaules uzmanību Baltijas valstu nelikumīgajai pievienošanai PSRS un starptautisko tiesību pārkāpumiem.

Valsts prezidents 25. augustā piedalījās 34. "Elektrum" Vienības braucienā Siguldā Tautas distancē. Vienības brauciens ir lielākais, tradīcijām bagātākais velonotikums Latvijā. Sacensību mērķis daudzu gadu garumā ir nemainīgs – sekmēt tautas kopības sajūtu un veselīgu dzīvesveidu. Katru gadu Vienības braucienā pulcējas vairāki tūkstoši riteņbraucēju gan no Latvijas, gan kaimiņvalstīm, to skaitā arī Latvijas un pasaules riteņbraukšanas zvaigznes.

Atzīmējot 30 gadus kopš Krievijas okupācijas armijas izvešanas, Edgars Rinkēvičs 30. augustā svinīgā pasākumā Rīgas pilī uzrunāja šā perioda bijušās amatpersonas – diplomātus, aizsardzības un iekšlietu resora pārstāvjus, kuri snieguši būtisku ieguldījumu okupācijas armijas izvešanā no Latvijas teritorijas. 1994. gada 31. augustā, Krievijas Federācijas kā agrākās PSRS tiesiskās pēcteces okupācijas armija pameta Latvijas teritoriju. Šajā laikā Latvijas ārpolitikas galvenais uzdevums bija nodrošināt atjaunotās valsts neatkarību un drošību. Okupācijas armijas izvešana pavēra arī reālas iespējas turpmākai Latvijas integrācijai starptautiskajās organizācijās, piemēram, virzībai uz Eiropas Savienību un NATO.

Godinot Jāni Čaksti 165. gadadienā, Edgars Rinkēvičs 14. septembrī nolika ziedus pie pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes (1859–1927) kapa pieminekļa Rīgas Meža kapos. Jānis Čakste bija Tautas padomes priekšsēdētājs, Satversmes sapulces prezidents un pirmais Latvijas Republikas prezidents no 1922. gada līdz 1927. gadam. Ar savu darbības stilu Jānis Čakste radīja Valsts prezidenta amata autoritāti un kļuva par Latvijas neatkarīgā demokrātiski tiesiskā valstiskuma pamatlicēju un simbolu.

16. septembrī Valsts prezidents viesojās pie Edītes Pauls-Vīgneres un sveica tekstilmākslinieci 85 gadu jubilejā. Ilgus gadus Edīte Pauls-Vīgnere ir bijusi starp spožākajām Latvijas tekstilmākslas zvaigznēm, un mākslinieces radošais veikums ir guvis arī lielus starptautiskus panākumus.

2024. gada rudenī pēc rekonstrukcijas darbiem Rīgas pilī atgriezās Latvijas

Nacionālais vēstures muzejs, piedāvājot sabiedrībai apskatīt restaurētās telpas. 24. oktobrī Valsts prezidents piedalījās muzeja atklāšanas pasākumā un īpaši uzsvēra Rīgas pils simbolisko lomu kā vietai, kur veidojusies un joprojām veidojas Latvijas vēsture.

Lai godinātu Latvijas brīvības cīnītājus, Valsts prezidents piedalījās Lāčplēša dienai veltītajos pasākumos – Lielupes kapos godināja Lāčplēša kara 7. Siguldas kājnieku pulka dižkareives un Lāčplēša Kara ordeņa kavalieres Valijas Valērijas Jansons-Veščunas (1902–1990) piemiņu, piedalījās svinīgajā vainagu nolikšanas ceremonijā Rīgas Brāļu kapos un teica uzrunu Nacionālo bruņoto spēku svinīgās godasardzes maiņas ceremonijā pie Brīvības pieminekļa. Pie Rīgas pils notika Nacionālo bruņoto spēku svinīgā godasardzes maiņas ceremonija ar Valsts prezidenta dalību. Edgars Rinkēvičs arī piedalījās Neatkarības kara vakara jundā Rīgas Brāļu kapos un apmeklēja piemiņas pasākumu 11. novembra krastmalā, kur iedzīvotāji pie Rīgas pils aizdedz piemiņas svečītes.

18. novembrī Valsts prezidents piedalījās Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltītajos pasākumos – ekumeniskajā dievkalpojumā Rīgas Domā, svinīgajā ziedu nolikšanas ceremonijā pie Brīvības pieminekļa, Saeimas svinīgajā sēdē un Latvijas un tās sabiedroto bruņoto spēku, Iekšlietu ministrijas pakļautības iestāžu un Jaunsardzes vienību militārajā parādē. Valsts prezidents ceremonijā Rīgas pilī pasniedza augstākos Latvijas valsts apbalvojumus un ar uzrunu uzstājās Svētku koncertā Latvijas Nacionālajā teātrī un svinīgajā pasākumā pie Brīvības pieminekļa.

Rīgas pilī par godu Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai 18. novembrī tika rīkota svinīgā svētku pieņemšana.

Pieminot bojāgājušos un cietušos, Edgars Rinkēvičs 21. novembrī apmeklēja Zolitūdes traģēdijas vietu. 2013. gada 21. novembrī, iebrūstot lielveikala "Maxima" jumtam, bojā gāja 54 cilvēki, kā arī vairāki desmiti tika ievainoti. Bojāgājušo skaita ziņā tas bija lielākais nelaimes gadījums Latvijā kopš neatkarības atjaunošanas.

Valsts prezidents 23. novembrī piedalījās "Spēlmaņu nakts" svinīgajā ceremonijā un pasniedza balvas par mūža ieguldījumu skatuves mākslā aktrisēm Lidijai Pupurei un Ilzei Vazdikai. "Spēlmaņu nakts" ir gadskārtēja teātra balvu pasniegšanas ceremonija, ko rīko Latvijas Teātru darbinieku savienība. Apbalvošanas ceremonija tiek rīkota 23. novembrī, teātra režisora Eduarda Smiļģa dzimšanas dienā. 2023./2024. gada sezonas balvu pasniegšanas ceremonija notika Valmieras Drāmas teātrī.

30. novembrī pie Brīvības pieminekļa Valsts prezidents pieminēja nacistiskās Vācijas okupācijas laikā nogalinātos ebrejus. 1941. gada 30. novembris ir viena no asiņainākajām dienām Latvijas vēsturē. Šajā datumā nacistiskās Vācijas režīms nošāva lielāko daļu Rīgas geto iemītnieku un Latvijas ebreju. 30. novembrī un 8. decembrī Rumbulā divās dienās tika nogalināti 25 000 Rīgas geto ieslodzīto ebreju.

30. novembrī Edgars Rinkēvičs piedalījās Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas rīkotajā vakara jundā un Melnās kafijas vakarā, kura laikā tiek godināta 14 Brīvības cīņās kritušo kadetu piemiņa. Valsts prezidents uzsvēra gan karavīru, gan sabiedrības pienākumu sargāt savu valsti, kā to pirms 105 gadiem darīja Latvijas armijas virsnieki un karavīri.

9. decembrī Rīgas pilī risinājās tradicionālais Ziemassvētku pasākums daudzbērnu ģimenēm. Tajā piedalījās 20 daudzbērnu ģimenes no dažādiem Latvijas novadiem un pilsētām, lai saņemtu Valsts prezidenta pateicības vārdus un kopīgi iedegtu svētku egli laukumā pie Rīgas pils. Pēc novadu pašvaldību ierosinājuma uz pasākumu bija aicinātas sabiedriski aktīvas un radošas Latvijas daudzbērnu ģimenes, kā arī ģimenes, kas pēc ilgstošas prombūtnes ārzemēs ir atgriezušās uz dzīvi Latvijā.

Valsts prezidents 18. decembrī sabiedrisko mediju labdarības maratona "Dod pieci!" stikla studijā pārrunāja veselības politiku un institūciju atbildības.

11. labdarības maratonā tika vērsta uzmanība uz veselības aprūpes trūkumiem Latvijā, izgaismojot finansiālo bezizeju, ar ko saskaras cilvēki ar kritiskām un akūtām veselības problēmām, kuriem nepieciešama tūlītēja palīdzība, bet valsts ārstēšanās izmaksas nesedz.

Lai pateiktos visiem, kas ziedo smagi slimu bērnu ārstniecībai un tiktos ar akcijas vēstnešiem, Valsts prezidents 22. decembrī piedalījās labdarības akcijas "Eņģeļi pār Latviju" noslēguma koncertā Rātslaukumā. "TV3 Group Latvija" sadarbībā ar Bērnu slimnīcas fondu labdarības akciju "Eņģeļi pār Latviju" rīkoja 17. reizi, aicinot palīdzēt 312 bērniem visā Latvijā.

23. decembrī Edgars Rinkēvičs nolika ziedus pie Lestenes Brāļu kapu Mātes Latvijas tēla un piedalījās Ziemassvētku kauju piemiņas dievkalpojumā Lestenes baznīcā. No 1944. gada 23. līdz 31. decembrim Lestenes un Džūkstes apkārtnē notika vienas no asiņainākajām un traģiskākajām cīņām Otrā pasaules kara laikā Latvijas teritorijā.

18. VALSTS PREZIDENTA KANCELEJAS DARBS

18.1. VALSTS PREZIDENTA KANCELEJAS PERSONĀLS

Valsts prezidenta kancelejā 2024. gadā bija 60 amata vietas.

Noslēdzoties 2024. gadam, Valsts prezidenta kancelejā bija četras vakances.

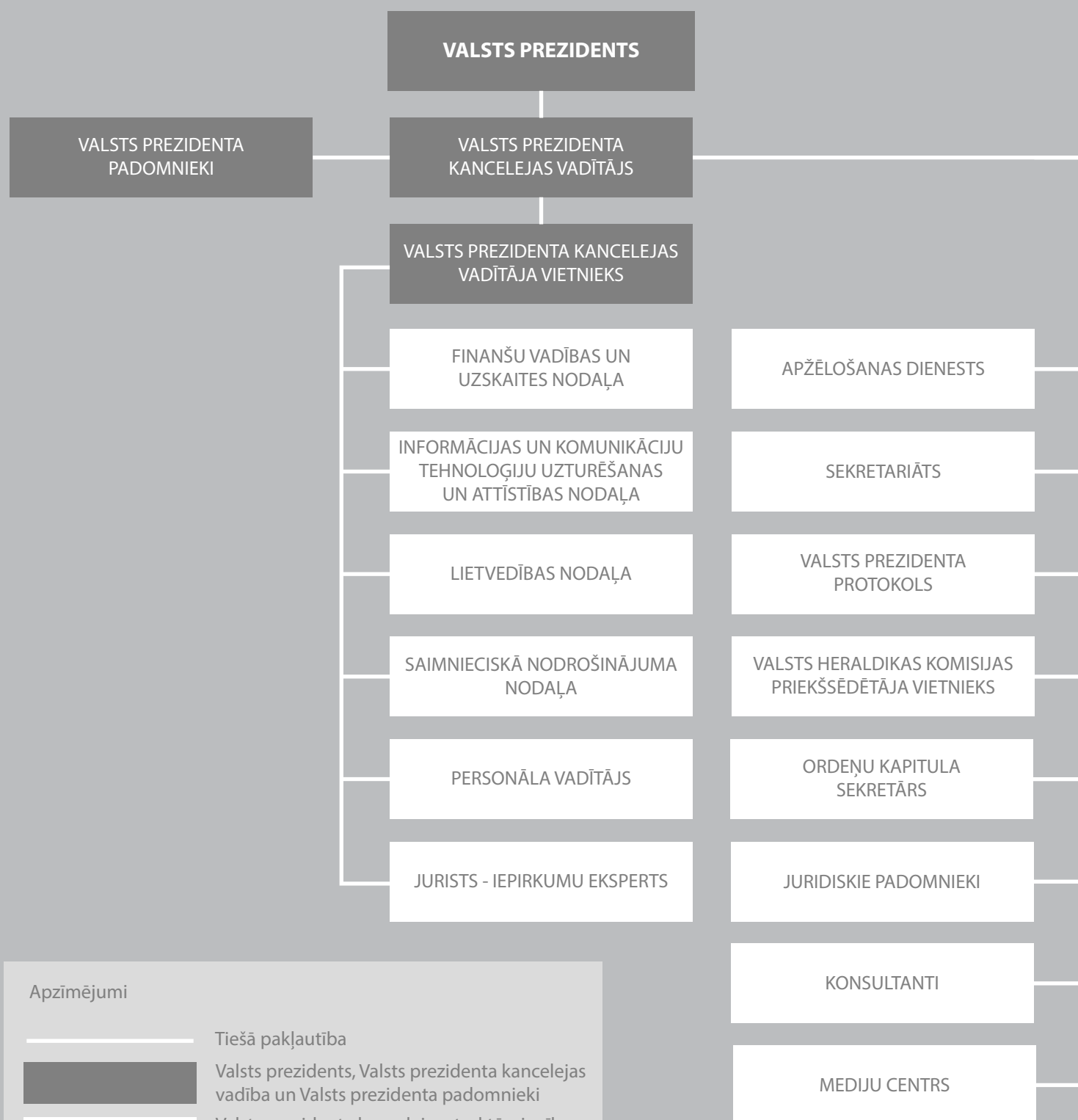
2024. gadā Valsts prezidenta kancelejas faktiskais vidējais darbinieku skaits bija 54.

2024. gadā personāla mainības koeficients bija 12,8 %.

Vidējais darbinieku vecums gada nogalē Valsts prezidenta kancelejā ir 45 gadi.

Vidējais darbinieku stāžs Valsts prezidenta kancelejā ir 7 gadi.

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTA KANCELEJAS STRUKTŪRSHĒMA NO 11.12.2024.

18.2. VALSTS PREZIDENTA KANCELEJAS FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Valsts prezidenta kancelejas darbību finansē no valsts budžeta programmas 04.00.00 "Valsts prezidenta darbības nodrošināšana". Programmas mērķis ir nodrošināt Valsts prezidenta darbību saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmi, likumu "Par Valsts prezidenta darbības nodrošināšanu" un Valsts prezidenta noteiktajām prioritātēm.

Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" Valsts prezidenta kancelejas kopējie plānotie izdevumi 2024. gadā bija 9,3 milj. eiro.

Valsts prezidenta kancelejas 2024. gada budžeta izklāsts ir pieejams Finanšu ministrijas tīmekļvietnē.

Detalizēta informācija par Valsts prezidenta kancelejas 2024. gada budžeta izpildi ir pieejama Valsts kases tīmekļvietnē pārskatā "Valsts budžeta izpilde pa iestādēm, budžeta programmām/apakšprogrammām un klasifikācijas kodiem".

18.3. DALĪBA NOZĪMĪGĀS DARBA GRUPĀS

2024. gadā Valsts prezidenta kancelejas pārstāvji uzsāka darbu "Liepāja – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027. gadā (Liepāja 2027)" pārraudzības padomē, Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomē un Ārējās ekonomiskās politikas koordinācijas padomes komisijā. Tika turpināts dalība Noziedzības novēršanas padomē, Rīgas pils atjaunošanas padomē, Valsts pārvaldes politikas attīstības padomē, Dziesmu un deju svētku padomē, Latviešu vēsturisko zemju attīstības padomē, Demogrāfisko lietu padomē un UNESCO Latvijas Nacionālajā komisijā.

Kanceleja deleģēja pārstāvi darba grupā 1991. gada barikāžu 35 gadu atceres pasākumu organizēšanā, kā arī turpināja sniegt ieguldījumu Kriminālsodu izpildes politikas pastāvīgajā darba grupā. Kancelejas pārstāvis tika iekļauts arī Starpinstitucionālajā darba grupā vienotas nacionāla līmeņa e-lietas koncepcijas un vienotas e-lietas arhitektūras īstenošanai un attīstībai, kā arī turpmākai e-lietas pārvaldības mehānisma īstenošanai. Kancelejas pārstāvji veica darbu Krimas platformas parlamentārā samita organizatoriskajā darba grupā un Trīs jūru iniciatīvas koordinācijas darba grupā.

Valsts prezidenta kanceleja tika pārstāvēta Starpinstitūciju darba grupā, kas koordinē sadarbību pretdarbībai ārējās ietekmes aktivitātēm Latvijas informācijas telpā, rīcību vienotas komunikācijas stratēģijas izstrādei un īstenošanai un pasākumus kiberapdraudējuma un cita veida risku informācijas sistēmām, kā arī cita veida apdraudējuma novēršanai. 2024. gadā šīs darba grupas fokuss tika mainīts no Eiropas Parlamenta vēlēšanām uz Pašvaldību vēlēšanām.

18.4. GRĀMATA "LATVIJA APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS"

Lai uzlabotu sabiedrības zināšanas par Latvijas dalību ANO kopš 1991. gada un informētu par Latvijas darbību ANO, prioritārajiem virzieniem, specializāciju un ieguldījumu starptautiskās vides stiprināšanā, Valsts prezidenta kancelejas izdevusi grāmatu "Latvija Apvienotajās Nācijās" latviešu valodā. Grāmata tapa laikā, kad Latvija bija iesaistīta intensīvā kampaņā par ievēlēšanu ANO Drošības padomē termiņam no 2026. līdz 2027. gadam.

Grāmatas autori ir amatpersonas, kas kopš valsts neatkarības atgūšanas ir bijušas vai grāmatas tapšanas laikā ir cieši saistītas ar Latvijas dalības ANO dažādiem aspektiem. Autoru vidū ir arī diplomātiskā dienesta pārstāvji, Latvijas vēlētie pārstāvji un eksperti ANO institūcijās, kā arī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs un Valsts prezidenta kancelejas pārstāvji.

19. VALSTS PREZIDENTA KANCELEJAS BŪTISKĀKAIS 2025. GADA DARBĪBĀ

2025. gada prioritātes ārlietu jomā

Valsts prezidenta kancelejas galvenie darbības virzieni ārpolitikā būs Latvijas drošības un aizsardzības stiprināšana, kā arī Latvijas ekonomikas konkurētspējas veicināšana.

Valsts prezidents 2025. gadā plānos regulāras ārvalstu vizītes un dalību starptautiskās sanāksmēs, lai pārrunātu un virzītu ar nacionālo, Baltijas jūras reģiona un Eiropas drošību saistītus jautājumus, kā arī stiprinātu transatlantiskās saites, tai skaitā NATO ietvaros.

2025. gadā plānotās Valsts prezidenta vizītes ar fokusu uz drošības un aizsardzības jautājumiem: Mīnhenes drošības konference, vizīte Ukrainā, vizīte Kosovā, apmeklējot NATO vadīto KFOR (Kosovo Force) operāciju un Latvijas karavīrus, kā arī dalība NATO samitā Hāgā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālajā asamblejā Ņujorkā.

Latvijas drošības stiprināšana

Gatavojoties 2025. gada NATO samitam Hāgā, prioritāte būs NATO aizsardzības plānu efektīva ieviešana un alianses aizsardzības spēju stiprināšana. Tiks uzsvērtā nepieciešamība Latvijai un ikvienam Eiropas sabiedrotajam būtiski palielināt aizsardzības izdevumus. Tas nodrošinātu reālās spējās balstītu atturēšanu pret Krievijas ilgtermiņa draudiem un apliecinātu alianses transatlantisko vienotību vienlīdzīga izdevumu sloga sadalē. Latvijas mājas darbu izpilde, nodrošinot nepieciešamo infrastruktūru un sadarbību sabiedroto klātbūtnes Latvijā stiprināšanā uz zemes, gaisā, jūrā būs būtisks darba virziens.

Valsts prezidenta prioritāte nemainīgi saglabāsies nepieciešamā finansējuma, spēju un cilvēkresursu nodrošinājums gan NBS, gan iekšlietu resorā. 2025. gadā tiks plānotas regulāras Valsts prezidenta vizītes un dialogs ar NBS un Valsts robežsardzes struktūrām, tostarp klātienē izvērtējot progresu valsts austrumu robežas stiprināšanā, infrastruktūras izbūvē un tehnoloģisko risinājumu ieviešanā, militāro pretmobilitātes pasākumu izvēršanā Baltijas aizsardzības līnijas Latvijas posmā.

Lai stiprinātu Latvijas iekšējo drošību un iedzīvotāju gatavību krīzes situācijām, prioritāti saglabās civilās aizsardzības sistēmas pilnveidošana. Būtisks būs skaidrojošais darbs iedzīvotājiem un pašvaldībām par ikviena lomu kopējās gatavības nodrošināšanā un modrības saglabāšanā arī pret hibrīdo apdraudējumu.

Valsts prezidents turpinās sekmēt Latvijas un sabiedroto valstu ilgtermiņa atbalstu Ukrainai cīņā pret Krievijas agresiju, iestājoties par politiskā, ekonomiskā, finansiālā un militārā atbalsta sniegšanu Ukrainai, nodrošinot Ukrainai spēka pozīcijas gan kara laikā, gan potenciālajās miera sarunās. Valsts prezidents pievērsīs sevišķu uzmanību jautājumam par aizsardzības industrijas attīstību, kas būtiska ne tikai valsts aizsardzības spēju stiprināšanai, bet arī militārā atbalsta sniegšanai Ukrainai.

Latvijas kandidatūras ANO Drošības padomē kampaņa

Latvija kandidē ANO Drošības padomes 2025. gada nepastāvīgo dalībvalstu vēlēšanās uz 2026.–2027. gada termiņu. Lai sekmīgi īstenotu šo kampaņu un veicinātu Latvijas ekonomisko konkurētspēju, Valsts prezidents iesaistīsies ciešāka politiskā un ekonomiskā dialoga veidošanā ar ANO dalībvalstīm no reģioniem, kur Latvijas klātbūtne līdz šim bijusi ierobežota.

Tāpat, lai uzlabotu sabiedrības zināšanas par Latvijas dalību ANO kopš 1991. gada un informētu par Latvijas darbību ANO, prioritārajiem virzieniem, specializāciju un ieguldījumu starptautiskās vides stiprināšanā, tiek plānots izdot grāmatu angļu valodā "Latvia in the United Nations".

2025. gada prioritātes uzņēmējdarbības vides un konkurētspējas stiprināšanai

Lai nodrošinātu ilgtermiņā paredzamus un saprotamus spēles noteikumus enerģētikas jomā, Valsts prezidents turpinās uzsāktās diskusijas par Enerģētikas stratēģiju līdz 2050. gadam un veicinās tās apstiprināšanu Ministru kabinetā.

Tāpat, lai turpinātu sekmēt mākslīgā intelekta attīstību Latvijā, Valsts prezidents atbalstīs normatīvo aktu izstrādi un apstiprināšanu Mākslīgā intelekta centra darba uzsākšanai 2025. gadā.

Papildus 2025. gadā ir paredzēts veikt Valsts konkurētspējas komisijas pētījuma prezentāciju, iepazīstinot sabiedrību ar Latvijas lielo eksportējošo uzņēmumu viedokli par uzņēmējdarbības vidi, kā arī pētījumā paustos galvenos priekšlikumus pārvērst praktiskos darbos.

Demogrāfisko izaicinājumu risināšana

2025. gadā Valsts prezidenta īpašā uzmanības lokā būs jautājums par demogrāfiskās lejupslīdes apturēšanu. Drošība ir būtisks faktors ģimenes plānošanā, tomēr tikpat svarīga ir arī materiālā stabilitāte, bērna veselības aprūpes un izglītības pieejamība, mājokļa jautājumi, darba devēju attieksme pret mazu bērnu vecākiem, kā arī citi faktori.

Valsts prezidenta vērtējumā 2025. gada budžeta veidošanā un nozaru rīcības plānos ir jāietver un jāīsteno konkrēti pasākumi gan dzimstības veicināšanai, gan esošo ģimeņu labklājības veicināšanai, lai bērniem un ģimenēm Latvijā uzlabotos pieejamais atbalsts un pakalpojumi pamatvajadzību risināšanai.

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTA KANCELEJA